

KÖZÖS ÜGYÜNK AZ ÁLLATVÉDELEM ALAPÍTVÁNY

DR. NAGY CSILLA LL.M.

A jegyző előtti állatvédelmi eljárás lefolytatása

LEKTOR:
Prof. Dr. Paulovics Anita

OLVASÓSZERKESZTŐ:
Dr. Turkovicsné Dr. Koncz Ibolya

DR. NAGY CSILLA LL.M.

A jegyző előtti állatvédelmi eljárás lefolytatása

Dr. Nagy Csilla LL.M.
A jegyző előtti állatvédelmi eljárás lefolytatása

ISBN 978-615-6813-03-9

Lektorálta: Prof. Dr. Paulovics Anita
Olvasószerkesztő: Dr. Turkovicsné Dr. Koncz Ibolya Katalin
Kiadja: Közös ügyünk az állatvédelem Alapítvány
Fotó: freepik.com

A kézirat zárásának időpontja: 2024.

TARTALOM

BEVEZETÉS	6	4.4.11. Az állatvédelmi képzés, illetőleg annak helyébe lépő állatvédelmi bírság	48
1. A JEGYZŐ, MINT ELJÁRÓ HATÓSÁG	7	4.4.12. A fokozatosság elvének érvényesülése az állatvédelmi bírság kiszabása során	48
1.1. A jegyző, mint állatvédelmi eljárásban illetékes hatóság	7	4.4.13. Az állatvédelmi bírság összegének meghatározása	50
1.2. A jegyző, mint állatvédelmi eljárásban hatáskörrel rendelkező hatóság	7	4.5. Az állat megfelelő helyre szállításának és a várható tartási költségek tulajdonos általi megelőzésének elrendelése	51
1.3. A hatáskör és az illetékesség vizsgálata, kizárás kérdése, hatásköri vita	10	4.6. Az állattartástól való eltiltás	56
2. AZ ÁLLATTARTÓ	12	4.7. Az állattartás korlátozása vagy megtiltása, az állattartás megtiltása legfeljebb egy évre	61
2.1. Az állattartó, mint az állat tulajdonosa	13	5. A JEGYZŐI ÁLLATVÉDELMI ELJÁRÁS LEFOLYTATÁSA	62
2.1.1. Az állat feletti tulajdonjog megszerzése	13	5.1. A hatósági ellenőrzés lefolytatása	62
2.2. Az állattartó, mint az állat vagy az állatállomány gondozója, felügyelője	16	5.2. A hatósági ellenőrzést követő hatósági intézkedések	63
2.3. Az állattartó, mint az állatvédelmi eljárás ügyfele	17	5.3. Ideiglenes intézkedés, biztosítási intézkedés	64
2.4. Az állattartó ügyfél, mint természetes személy	18	5.4. Az eljárás megindítása	64
2.5. Az állattartó ügyfél, mint nem természetes személy	19	5.5. A tényállás tisztázása	65
2.6. Jogutódlás kérdése az állattartói pozícióban	19	5.6. Az eljárást lezáró döntés	65
3. A BEJELENTŐ	20	5.7. Az eljárási határidő	66
3.1. A bejelentő védelme	22	5.8. Jogorvoslat a jegyző, mint állatvédelmi hatóság döntésével szemben	67
3.2. Jogutódlás kérdése a bejelentő pozíciójában	23	5.9. A jegyzői döntés végrehajtása	67
3.3. A jegyző előtti állatvédelmi bejelentések buktatói	23	6. AZ ÖNKORMÁNYZATOK ÉS A JEGYZŐK KÓBOR ÁLLATOKKAL KAPCSOLATOS FELADATAINAK JOGSZABÁLYI HÁTTERE ÉS GYAKORLATA	69
4. JEGYZŐI KÖTELEZÉSEK AZ ÁLLATVÉDELMI ELJÁRÁSBAN	27	6.1. A kóbor állat befogása	71
4.1. A figyelmeztetés szankció alkalmazása	31	6.2. A kóbor állat befogását követő intézkedések	73
4.2. Az állatvédelmi oktatáson (továbbiakban: állatvédelmi képzés) való részvételre kötelezés	31	6.3. Megoldási javaslatok	79
4.3. Meghatározott cselekmény végzésére, tűrésére vagy abbahagyására kötelezés, az állat megfelelő elhelyezése, valamint szökésének megakadályozása	35	7. Összegzés	80
4.4. Az állatvédelmi bírság kiszabásának kérdései	35	1. Melléklet – Állatvédelmi oktatásra kötelezés iratminta	82
4.4.1. Az állatvédelmi bírság kiszabásának jogtörténeti előzménye	35	2. Melléklet – Kerítésépítésre kötelezés iratminta	85
4.4.2. Az állatvédelmi bírság kiszabásának hatályos szabályozása	35	3. Melléklet – Bírságkiszabás iratminta	88
4.4.3. Az Ávtv. állatvédelmi bírság kiszabására vonatkozó hatályos szabályozásának eltérő értelmezései az alapösszeg megállapításakor	39	4. Melléklet – Ideiglenes elvitel iratminta	92
4.4.4. A Bírságrendelet és a Szankciótörvény szabályozásának eltérő értelmezései az állatvédelmi bírság mértékének megállapításakor	41	5. Melléklet – Állattartástól eltiltás iratminta	95
4.4.5. A „felezős szabály”: a Szankciótörvény 10. § (4) bekezdésének eltérő értelmezései az állatvédelmi bírság mértékének megállapításakor	41		
4.4.6. A mérlegelés kérdése az állatvédelmi bírság kiszabása során	43		
4.4.7. Az állatvédelmi bírság legalacsonyabb összege	44		
4.4.8. Az állatvédelmi bírság, mint helyszíni bírság	46		
4.4.9. A legalacsonyabb állatvédelmi bírsághoz tartozó helyszíni bírság legmagasabb összege	46		
4.4.10. Az állatvédelmi bírság legalacsonyabb összegéhez tartozó tényállások	47		

BEVEZETÉS

Az állatvédelmi eljárás célja az állat tartásának ellenőrzése, az állat tartásával kapcsolatosan esetlegesen elkövetett állattartói jogszabálysértés feltárása, szükség esetén pedig intézkedésre kötelező, illetve szankcionáló döntés meghozatala.

Alapesetben az eljárás egyetlen ügyfele a kötelezett, aki nem más, mint az állattartó. Ha az állat érdekeinek, vagy a társadalom állatvédelemhez fűződő érdekeinek szemszögéből vizsgáljuk az eljárást, akkor úgy tűnik, közigazgatási libikóka egyik végpontjában az állattartó, a másik végpontjában pedig a hatóság törekszik a saját álláspontjára – a hatóság esetén a jogszabályok betartására – helyezni a súlyt.

Módosulnak a „játékosok” és szerepköreik abban az esetben, ha civil szervezet teszi a bejelentést, miután az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény (a továbbiakban: Ávtv.) ügyféli jogosultságot biztosít a civil szervezet részére. A civil szervezet bejelentésével induló állatvédelmi ügyekben a libikóka egyik végén továbbra is az állattartó ül, a másik végére azonban az ügyféli bejelentő civil szervezet kerül, a hatóság feladata pedig az, hogy azon a ponton állítsa meg a libikóka mozgását, amely pontban teljesül az állat jólléte, illetve érvényesül a társadalom állatvédelemhez fűződő érdeke, anélkül, hogy az állattartót túlzott szankció sújtaná.

A „libikókázás játékkönyve”, az állatvédelem keretszabálya: az Ávtv., amelyet az állatvédelmi rendeletek egészítenek ki. A jegyző előtti eljárás eljárásjogi alapjogszabálya az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.).

Az Ákr. 99. §-a alapján „a hatóság - a hatáskörének keretei között - ellenőrzi a jogszabályban foglalt rendelkezések betartását, valamint a végrehajtható döntésben foglaltak teljesítését.”

A hivatkozott jogszabályi rendelkezés szerint a hatósági ellenőrzést megelőzheti bejelentés, ez azonban nem szükségszerű.

Jelen tanulmány célja azon eljárásjogi kérdések feltárása, amelyek akkor merülnek fel, amikor az állattartás ellenőrzését lakossági bejelentés előzi meg. A kutatás céljának eléréséhez elengedhetetlen a kapcsolódó jogszabályok áttekintése és elemzése, ezért a tananyagban bemutatásra és feldolgozásra kerültek a témát érintő releváns jogszabályok. A tanulmány elkészítése során nehézséget okozott, hogy a témához kapcsolódó szakirodalom alig vagy egyáltalán nem áll rendelkezésre. Álláspontom szerint a jelen jogásztársadalom egyik feladata, hogy az általános közigazgatási szabályozás állatvédelmi eljárásokra történő alkalmazásával, a közigazgatásban szerzett gyakorlati tudásra alapozva, utat keressen és utat mutasson a jogalkalmazók számára.

1. A JEGYZŐ, MINT ELJÁRÓ HATÓSÁG

A jegyzői tisztség a rendi korszakban jelent meg. A jegyző földesúri pénzen szerződötetett, írni-olvasni tudó személy volt, közvetítő funkciót töltött be, egyrészt a lakosok panaszait fogalmazta meg, másrészt pedig a szolgabírói leiratokat juttatta el a címzettekhez. Gróf Gadányi József írta 1788-ban:

„Dolgaim nékem is nehezek és nagyok,
Mivel én falusi Nótárius vagyok.”¹

A 19. század végén Sefcsik Ferenc így foglalta össze a községi nótárius feladatait: „a jegyző, miként a falu pennája, a testület szemé, füle, szája, feje, mindenés barma, egyúttal a kiváltságos levelek őrzője is volt”.²

A jelenleg hatályos Magyarország helyi önkormányzatairól 2011. évi CLXXXIX. sz. törvény szerint „a jegyző dönt a jogszabály által hatáskörébe utalt államigazgatási ügyekben”.³ Az Ákr. alapján „a hatóság a hatáskörébe tartozó ügyben az illetékességi területén, vagy kijelölés alapján köteles eljárni”.⁴ Az adott ügyben tehát a jegyző akkor jár el, ha rendelkezik illetékességgel és hatáskörrel, viszont, ha rendelkezik az adott ügyre illetékességgel és hatáskörrel, akkor köteles eljárni.

1.1. A jegyző, mint állatvédelmi eljárásban illetékes hatóság

Az Ákr. 16. § (1) bekezdése szerint „ha jogszabály másként nem rendelkezik, az azonos hatáskörű hatóságok közül az jár el, amelynek illetékességi területén

- a) az ügy tárgyát képező ingatlan fekszik, ennek hiányában
- b) a tevékenységet gyakorolják vagy gyakorolni kívánják, ennek hiányában
- c) a jogellenes magatartást elkövették.

(2) Ha az (1) bekezdés alapján nem állapítható meg az illetékes hatóság, a kérelmező ügyfél választása szerint lakóhelye vagy tartózkodási helye (a továbbiakban együtt: lakcím), illetve székhelye, telephelye vagy fióktelepe (a továbbiakban együtt: székhely) szerint illetékes hatóság jár el.

(3) Ha az ügyfél lakcíme ismeretlen vagy az ügyfél nem rendelkezik magyarországi lakcímmel, a (2) bekezdésre alapított illetékességet az ügyfél utolsó ismert hazai lakcíme alapján kell megállapítani.

(4) Ha az (1)-(3) bekezdésben foglaltakra figyelemmel nem állapítható meg az illetékes hatóság - ha jogszabály másként nem rendelkezik -, az adott ügyfajtában a fővárosban eljárásra jogosult hatóság jár el, több azonos hatáskörű fővárosi hatóság esetén pedig az illetékességi vita szabályait kell megfelelően alkalmazni.

(5) Az ügyben illetékes hatóságok közül az jár el, amelynél az eljárás előbb indult meg (a továbbiakban: megelőzés).”

Mivel a jegyző előtti állatvédelmi eljárások tárgya az állat tartása, ezért az ügyben érintett ingatlan fekvése, a tevékenység gyakorlása, valamint a jogellenes magatartás elkövetése szerint illetékes jegyző minden esetben ugyanaz a jegyző lesz.

1.2. A jegyző, mint állatvédelmi eljárásban hatáskörrel rendelkező hatóság

A jegyző hatáskörét meghatározó a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet (a továbbiakban: FVMR.) az Ávtv. hatálya alá tartozó állatok tekintetében ad a jegyzőnek hatáskört, amikor kimondja, hogy a jegyző feladat- és hatáskörében eljárva ellenőrzi az Ávtv.-ben foglaltak végrehajtását.⁵ Az Ávtv. hatálya kiterjed:

- a) „a gazdasági haszon céljából tartott, igénybe vett állatokra;

1 <https://www.onkormanyzatiklub.hu/az-onkormanyzati-rendszer-megujitasa/1281> (2023. 02. 12.)
2 <https://jegyzo.hu/gyor-moson-sopron-megye-jegyzoinek-almanachja-20012/> (2023. 02. 12.)
3 Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 81. § (3) bekezdés a) pont.
4 Ákr. 15. § (1) bek.
5 FVMR 6. § (4) bek., Ávtv. 45/A. §.

- b) a kutatási-kísérleti célra szolgáló állatokra, a diagnosztikai vizsgálat és az oltóanyag-termelés céljából tartott állatokra, a génbankként kezelt állatokra, a géntechnológiával módosított gerinces állatokra, valamint a tudományos ismeretterjesztés és az oktatási demonstráció céljából tartott állatokra;
- c) a verseny- és sportcélra tartott állatokra;
- d) a pásztorebekre, az őrző-, védő-, mentő-, jelző-, vakvezető, rokkantsegítő és terápiás kutyákra;
- e) a vadászatra alkalmazott állatokra, ha jogszabály másképpen nem rendelkezik;
- f) a mutatóanyag vagy bemutató célra szolgáló állatokra;
- g) a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, a nemzetbiztonsági szolgálatok és a közfeladatokat ellátó őrszolgálatok feladatainak ellátását szolgáló állatokra;
- h) a kedvtelésből tartott állatokra;
- i) a veszélyes állatokra, a háziállatok gazdátlan egyedekre (kóborállat), az állatkertekben, a vadaskertekben és a vadsparkokban élő (tenyésztő) állatokra, továbbá a vadon élő fajok bármilyen célból fogva tartott egyedekre, ha külön jogszabály másként nem rendelkezik.”⁶

Az Ávtv. 2. § (2) bekezdése alapján „e törvénynek az állat kíméletére, az állatkínzás és az állatkárosítás tilalmára, valamint a jó gazda gondosságára vonatkozó rendelkezéseit a vadon élő állatokra is alkalmazni kell. A halászható, horgászható halfajokra és a természetvédelmi oltalom alatt álló, illetőleg nemzetközi természetvédelmi egyezmény hatálya alá tartozó állatokra jogszabály eltérő rendelkezéseket is megállapíthat. E törvény rendelkezéseit a vadászható állatfajok tekintetében a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló törvényben szereplő eltérésekkel kell alkalmazni.”

Az Ávtv. preambuluma szerint „az Országgyűlés „

- annak tudatában, hogy az állatok érezni, szenvedni és örülni képes élőlények, tiszteletben tartásuk, jó közérzetük biztosítása minden ember erkölcsi kötelessége,
- elismerve azt a megkülönböztetetten nagy értéket, amelyet az állatvilág egésze és annak egyedei jelentenek az emberiség számára,
- kifejezve azon szándékát, hogy Magyarország tevékeny módon részt vállaljon az állatok védelme és kímélete érdekében kifejtett nemzetközi erőfeszítésekből,

az állatok ésszerű védelmének és kíméletének biztosítása érdekében” alkotja meg az Ávtv-t.

Az Ávtv. 1. § szerint a törvény célja, hogy „elősegítse az állatvilág egyedének védelmét, fokozza az emberek felelősségtudatát az állatokkal való kíméletes bánásmód érdekében, valamint meghatározza az állatok védelmének alapvető szabályait”.

A preambulumból és az Ávtv. céljából levezethető az Ávtv. hatályának kiterjesztő értelmezése az állatvilág fenti felsoroláson túli egyedekre.⁷ Figyelemmel arra, hogy a jegyző hatáskörét az Ávtv, az FVMR. és a külön ren-

deletek /pl. a kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról szóló 41/2010. (II. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: KEDVTR) együttesen határozzák meg, kérdéses, hogy ezen kiterjesztő értelmezés mennyiben alapozhatja meg a jegyző hatáskörét.

Az FVMR párhuzamosan ad állatvédelmi hatáskört⁸

- a) a miniszternek;
- b) a NÉBIH-nek;
- c) a Pest Megyei Kormányhivatalnak;
- d) az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi hatáskörben eljáró megyei kormányhivatalnak;
- e) az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi hatáskörben eljáró járási hivatalnak;
- f) a jegyzőnek

úgy, hogy meghatározza, hogy az egyes szervek az Ávtv. mely szabályainak megsértése esetén járnak el, illetve mi az egyes szervek feladata.

Az Ávtv. az alábbi területeken biztosít hatáskört a jegyzőnek:

- a) állatvédelmi bírság kiszabása;⁹
- b) állatvédelmi bírság kiszabása helyszíni bírsággként;¹⁰
- c) állattartástól való eltiltás;¹¹
- d) gondoskodás az állat életének fájdalom nélküli kioltásáról;¹²
- e) az állat megfelelő helyre való szállításának és a várható tartási költségek tulajdonos általi megelőlegzésének elrendelése;¹³
- f) az állatvédelmi hatóság az általa nyilvántartott adatokat az élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszerben kezeli;¹⁴
- g) az állattartást legfeljebb egy évig megtilthatja;¹⁵
- h) feladat- és hatáskörében eljárva ellenőrzi az Ávtv-ben foglaltak végrehajtását;¹⁶
- i) állatvédelmi őrszolgálat működtetése, kóbor ebek befogásával kapcsolatos feladatok ellátása;¹⁷
- j) az állat megfelelő és biztonságos elhelyezése, valamint szökésének megakadályozása érdekében meghatározott építési munka elvégzésére kötelezés;¹⁸
- k) meghatározott cselekmény végzésére, túrésére vagy abbahagyására kötelezés;¹⁹

⁶ Ávtv. 2. § (1) bek.

⁷ Jámbor A. (2016): A kedvtelésből tartott állatok jogi védelme. <https://docplayer.hu/26902086-Dr-jambor-adrienn-a-kedvtelbol-tartott-allatok-jogi-vedelme-phd-ertekez-es-tezisei-deak-ferenc-allam-es-jogtudomanyi-doktori-iskola.html> (2023. 02. 12.)

⁸ FVMR 5. § (1) bek.
⁹ FVMR. 6. § (1) bek., Ávtv. 43. § (2) bek.
¹⁰ FVMR. 6. § (1) bek., Ávtv. 43. § (2a) bek.
¹¹ FVMR 6. § (1) bek., Ávtv. 43. § (9)-(12) bek.
¹² FVMR 6. § (1) bek., Ávtv. 45. § (1) bek.
¹³ FVMR 6. § (1) bek., Ávtv. 45/B. §.
¹⁴ FVMR 6. § (1) bek., Ávtv. 48/C. §.
¹⁵ FVMR 6. § (1b) bek., Ávtv. 42/E. §.
¹⁶ FVMR 6. § (4) bek., Ávtv. 45/A §.
¹⁷ FVMR 6. § (9) bek., Ávtv. 48/A. §.
¹⁸ FVMR 6. § (10) bek.
¹⁹ FVMR. 6. § (12) bek.

l) az állattartás korlátozása vagy megtiltása;²⁰

m) az állatok gondozásával, a velük való helyes bánásmóddal kapcsolatos állatvédelmi oktatáson (továbbiakban: állatvédelmi képzés) való részvételre kötelezés.²¹

Az FVMR és az Ávtv. mellett más rendelet is ad a jegyzőnek hatáskört feladatkört, pl. a KEDVTR.²²

1.3. A hatáskör és az illetékesség vizsgálata, kizárás kérdése, hatásköri vita

Az Ákr. 17. § alapján „a hatóság a hatáskörét és illetékességét az eljárás minden szakaszában hivatalból vizsgálja. Ha valamelyik hiányát észleli, és kétséget kizáróan megállapítható az ügyben illetékességgel rendelkező hatóság, az ügyet átteszi, ennek hiányában a kérelmet visszautasítja vagy az eljárást megszünteti.”

A 18. § szerint

(1) Ha ugyanabban az ügyben

a) több hatóság állapította meg hatáskörét és illetékességét,

b) több hatóság állapította meg hatáskörének és illetékességének hiányát, és emiatt az eljárás nem indulhat meg vagy nincs folyamatban, vagy

c) több illetékes hatóság előtt indult az eljárás, és a megelőzés alapján nem lehet eldönteni, hogy melyik hatóság jogosult az eljárásra,

az érdekelt hatóságok kötelesek egymás között azonnal, de legfeljebb három napon belül megkísérelni a vita eldöntését.

(2) Az egyeztetést az a hatóság kezdeményezi, amelyiknél az eljárás később indult meg, amelyik hatáskörének és illetékességének hiányát később állapította meg, vagy amelyik hatóságnál az ügyfél az egyeztetés lefolytatása iránti kérelmét benyújtotta.

(3) Ha az (1) bekezdés szerinti eljárás nem vezetett eredményre, az eljáró hatóságot

a) illetékességi összeütközés esetén a legközelebbi közös felügyeleti szerv, ennek hiányában a vita eldöntését kérő hatóság működési területe szerint illetékes fővárosi és megyei kormányhivatal öt napon belül,

b) hatásköri összeütközés esetén a közigazgatási bíróság jelöli ki.”

Az ügy elintézésében nem vehet részt az a személy, akitől nem várható el az ügy tárgyilagossága megítélése (Ákr. 22. §). Az ügy elintézéséből kizárt az a személy, akinek jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti, az eljárás egyéb résztvevője és a támogató (Ákr. 23. § (1) bek.). Az ügy elintézéséből kizárt az a hatóság is, amelynek jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti. A hatóság azonban nem válik kizárttá csupán azért, mert a határozatban megállapított fizetési kötelezettség teljesítése az általa megjelölt számlára történik (Ákr. 23. § (3) bek.). A jegyző kizárt annak az ügynek az elintézéséből, amelyben az illetékességi területének önkormányzata, annak szerve vagy a polgármester az ügyfél (Ákr. 23. § (4) bek.). Az ügy elintézéséből továbbá kizárt az a hatóság is, amelynek vezetőjével szemben kizárási ok merül fel (Ákr. 23. § (5) bek.).

Az ügyintéző a kizárási ok észlelése után bejelenti annak fennállását a hatóság vezetőjének, ugyanakkor az ügyfél is jelezheti a kizárási okot (Ákr. 24. § (1) bek.). A kizárásról a hatóság vezetője dönt, szükség esetén más ügyintézőt jelöl ki, és meghatározza, hogy szükséges-e azokat az eljárási cselekményeket megismételni, amelyeket a kizárt ügyintéző végzett (Ákr. 24. § (2) bek.). Ha az ügyfél nyilvánvalóan alaptalanul kér kizárást, vagy ugyanazon ügyintéző ellen ismételt alaptalan bejelentést tesz, eljárási bírsággal sújtható (Ákr. 24. § (3) bek.). Ha a kizárási ok a hatósággal szemben merül fel, azt a hatóság bejelenti a felügyeleti szerv számára, amely dönt a hatóság kizárájáról és - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - kijelöli az eljárásban részt vevő másik, azonos hatáskörű hatóságot (Ákr. 24. § (4) bek.). Ha nincs kijelölhető másik hatóság vagy a hatóságnak nincs felügyeleti szerve, az a hatóság jár el, amelyikkel szemben kizárási ok áll fenn (Ákr. 24. § (5) bek.). A hatóság értesíti az ügyfelet és a felügyeleti szervet a fentiek alapján (Ákr. 24. § (6) bek.). Az ügyben eljáró testület tagjai-

ra, vezetőjére, valamint az eljáró hatóság kiadmányozási jogkörrel rendelkező vezetőjére vonatkozóan a kizárási szabályait megfelelően alkalmazni kell, és ha nincs más kiadmányozási jogkörrel rendelkező személy, a hatáskör gyakorlója jár el (Ákr. 24. § (7) bek.).

Mint látjuk, az eljárásban egyfelől relatív (mérlegelően alapuló), másfelől abszolút (kötelező) kizárási okok merülhetnek fel. A szabályozás cizellált: figyelembe veszi azt is, ha a jegyzővel, azt is, ha az ügyintézővel szemben merül fel kizárási ok.

Abszolút kizárási ok fennállta esetén a kizárási következményei feltétel nélkül érvényesülnek, tehát az abszolút kizárási ok a jegyző automatikus kizárást eredményez. A relatív kizárási ok, vagyis az ügy tárgyilagossága megítélésére való képtelenség fogalma (elfogultság), azt hivatott biztosítani, hogy ne legyen olyan érdek, amely nevesítésének hiányában befolyásolhatná az ügy elintézését. Relatív kizárási ok az ún. elfogultság, vagyis az, hogy az ügy elintézésében nem vehet részt az az ügyintéző, akitől nem várható el az ügy tárgyilagossága megítélése. A legjellemzőbb és legnyilvánvalóbb okok a kizárással érintett személy és az ügyfél között fennálló személyes kapcsolatok révén keletkeznek, mely kapcsolatok az ügy érdemi elbírálására pozitív vagy negatív hatással lehetnek, és így nem teszik lehetővé a pártatlan döntéshozatalt. (...) Az elfogultsági okot, amennyiben az valóban fennáll, határozottan állítani és azt tényszerűen alátámasztani, illetve részletesen indokolni szükséges. Önmagában az a körülmény, hogy a jegyző korábban, az ügyféllel szemben mások által indított kérelmekkel kapcsolatban elutasító tartalmú döntést hozott, nem alapozza meg az elfogultságát. Az esetleges eljárási hibák, jogszerűtlennek vélt eljárási cselekmények alapvetően a jogorvoslati eljárás – és nem elfogultsági kifogás – tárgyát képezhetik.

20 FVMR. 6. § (12) bek.

21 FVMR. 6. § (1) bek., Ávtv. 43. § (6) bek.

22 pl. KEDVTR. 17/B. § (11) bek. alapján a járási állat-egészségügyi hatóság ellenőrzi, hogy a négy hónaposnál idősebb eb rendelkezik-e transzponderrel.

2. AZ ÁLLATTARTÓ

„Szerintem az állattartóknak két feltételt kellene teljesíteniük ahhoz, hogy az állat tartása indokolható legyen. Először is, az állat alapvető szükségleteit ki kell elégíteni. (...) Másodszor, az állatnak legalább ugyanolyan életet kell biztosítani, mint amelyet a természetben élne” – írja David DeGrazia *Az állatok jogai* c. könyvében.²³

Az Ávtv. hatálybalépéskor hatályos 3. § 1. pontja alapján „*állattartó: az a személy, aki az állattal rendelkezni jogosult*”. A meghatározást a géntechnológiai tevékenységről szóló 1998. évi XXVII. törvény, valamint az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény módosításáról szóló 2002. évi LXVII. törvény módosította, és 2003. március 1-jétől hatályos az állattartó jelenlegi meghatározása, mely szerint „*állattartó: aki az állat tulajdonosa, illetve aki az állatot vagy az állatállományt gondozza, felügyeli.*”²⁴

Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (Éltv.) mellékletének 8. pontja értelmében „*állattartó: az a természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki (amely) az állat ellátásáért és felügyeletéért felelős állandó vagy ideiglenes jelleggel, beleértve a szállítás, forgalomba hozatal alatti időszakot is.*”

Az állattenyésztésről szóló 188/2019. (VII. 30.) Kormányrendelet 2. § 3. pontja alapján „*állattartó: az a személy, aki vagy amely a tartott állatokért, illetve egy tartási hely üzemeltetéséért akár állandó, akár ideiglenes jelleggel felelős*”.

A jegyző előtti állatvédelmi eljárásban az Ávtv-ben foglalt definíciót követjük. Amennyiben az állat tulajdonosa ugyanaz, mint aki az állatot vagy az állatállományt gondozza, felügyeli, a kötelezett személye könnyen megállapítható. Amennyiben a tulajdonos személye elválik az állatállományt gondozó, felügyelő személytől, felmerül a kérdés, ki minősül állattartónak: az állat tulajdonosa, vagy az állatállományt gondozó, felügyelő személy. E kérdésre az „*illetve*” kötőszó görcső alá vételével találjuk meg a választ.

A kétféle értelmezés miatt is a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet 7. § (3) bek. alapján „*az „illetve” kötőszó jogszabály tervezetében csak más egyértelmű nyelvi megfogalmazás alkalmazhatóság esetén alkalmazható.*”²⁵

Ezt a korábbi minisztériumi honlap²⁶ bővebben is kifejtette:²⁷

„*Az illetve kötőszó – ellentétben például az „és” és a „vagy” kötőszavakkal – több jelentéssel rendelkezik a magyar nyelvben. Használják a vagylagosság kifejezésére (pl. „aludt, illetve pihent”), az együttesség kifejezésére (pl. „a zene, illetve a tánc az élete”), arra is, hogy ha a felsorolás elemei között mind az „és”, mind pedig a „vagy” kötőszó alkalmazása szükséges (pl. „ittasan, illetve bódult állapotban”). A kötőszó gyakran pontosító szerepet kap a mondatban (pl. „gondoltam, illetve gondolhattam volna”). Ezek mellett pedig több felsorolás esetén annak kifejezésére szolgál, hogy az egyik felsorolásban a másik felsorolás eleme értelemszerűen érvényesül (pl. „A jelenlévők közül mindenki kapott elismerést, dicséretet, illetve kitüntetést. Az érdemrend, illetve előléptetés mindegyiknek jár”). Ezek a példák is rávilágítanak arra, hogy az illetve kötőszó használata nem segíti minden esetben a világos, átlátható szabályozás követelményének a megvalósulását, ezért jogszabály szövegében a Rendelet alapján csak akkor alkalmazható, ha más módon nem lehet egyértelműen kifejezni a szabályozás tartalmát. Az pedig nyilvánvaló követelmény ebben az esetben is, hogy a használata esetén jelentésének kétséget kizáróan egyértelműnek kell lennie.*”

Marton Géza megfogalmazásában „*állattartó alatt kell érteni azt, aki a maga hasznára, szórakozására, gyönyörűségére a maga közvetlen vagy emberei által gyakorolt felügyelete, őrizete alatt állatot tart nem szükségképpen, mint tulajdonos, de akár mint haszonélvező, bérlő.*”²⁸

Horeczky Károly szerint az állattartó fogalmi körébe tartozik „*minden olyan tevékenység, amely állat bir-*

toklásában, felügyelet alatt tartásában nyilvánul meg” tehát „*nemcsak a tulajdonos tekinthető állattartónak, hanem az is, aki valamely jogviszonynál fogva más tulajdonában álló állatot tart felügyelet alatt, de ide tartozik az az eset is, amikor valaki jogellenesen elvonja az állatot tulajdonosától (tolvaj), illetve aki ideiglenes jelleggel tartja magánál más állatot, pl. kóbor kutyát befogad.*”²⁹

A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság a Pfv.III.21.666/2012/5. számú ítéletével a Szegedi Városi Bíróság előtt 18.P.22.784/2010. szám alatt megindított és másodfokon a Szegedi Törvényszék 2.Pf.20.650/2012/4. számú ítéletével befejezett perében megerősítette az elsőfokon eljáró Szegedi Városi Bíróság azon megállapítását, miszerint „*az állattartó nem csak az állat tulajdonosa lehet, hanem az a személy is, aki az állatot saját érdekében tartja*”. Az ítélet szerint az I. és a II. r. alperes is állattartónak minősül. Az ítélet indokolása szerint az I. r. alperes férje 2007. október 9. napján bekövetkezett haláláig az általuk lakott Ingatlan1 szám alatti tanyás ingatlanban több kutya tulajdonosa és gazdája volt, majd elhalálózását követően a kutyák az I. r. alperes gondozásába kerültek, azonban az I. r. alperes a kutyákkal nem foglalkozott. A II. r. alperes a perbeli ingatlan tulajdonosaként, és a tanyán tartott szarvasmarhák tulajdonosaként, vagyona, tulajdona, megélhetése védelme, biztonsága érdekében tartotta a perbeli kutyát édesapja halálát követően.

Megállapítható tehát, hogy az állattartó személye lehet az állat tulajdonosa, illetve gondozója, felügyelője, a bíróság, illetve a hatóságok esetéről esetre jelölik meg az állattartó személyét.

2.1. Az állattartó, mint az állat tulajdonosa

Az állat tulajdonosa lehet, vagyis az állat felett tulajdonjoggal bírhat minden jogalany, amely jogképes és az állat felett tulajdonjogot szerzett.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:1. § (1) bek. alapján „*minden ember jogképes: jogai és kötelezettségei lehetnek*” A 2:2. § (1) bek. szerint „*a jogképesség az embert, ha élve születik, fogamzásának időpontjától illeti meg*”. A (2) bek. szerint „*a fogamzás időpontjának a születéstől visszafelé számított háromszázadik napot kell tekinteni; bizonyítani lehet, hogy a fogamzás korábbi vagy későbbi időpontban történt. A születés napja a határidőbe beleszámít.*” A Ptk. 2:4. § alapján „*a jogképesség a halállal szűnik meg*”.

Fent leírtak alapján tehát születésünk előtt is örökölhethetünk, illetve válhatunk akár megajándékozottá, ugyanakkor a fogamzás és a születés közötti időben az ember jogképessége feltételes, függő helyzetben van, és az elveszületéstől függ. Tulajdonszerzés tehát a fogamzástól a halálig bezáróan lehetséges.

A természetes személy mellett a jogi személy is jogképes: jogai és kötelezettségei lehetnek, jogképessége kiterjed minden olyan jogra és kötelezettségre, amely jellegénél fogva nem csupán az emberhez fűződhet.³⁰ „*Az ember a születésével automatikusan, a szervezet állami elismeréssel (...) válik személlyé.*”³¹

Nem kizárt az sem, hogy jogi személyiség nélküli szervezet, pl. társasház váljon állattartóvá, és az is lehetséges, hogy az állam az állat tulajdonosa.

A jogalanyiség mellett az állattulajdonosi minőség elengedhetetlen feltétele az állat felett megszerzett tulajdon.

A Ptk. 5:14. § (1) bek. szerint „*a birtokba vehető testi tárgy tulajdonjog tárgya lehet*”, a (3) bek. szerint „*a dologra vonatkozó szabályokat az állatokra a természetüknek megfelelő eltéréseket megállapító törvényi rendelkezések figyelembevételével kell alkalmazni.*”

2.2.1 Az állat feletti tulajdonjog megszerzése

A tulajdonnal kapcsolatosan két szerzősmódot különítünk el: az eredeti és a származékos szerzősmódot. „*Ha nem állott fenn előző tulajdonjog (mert a dolog eleve gazdátlan jószágként létezett, vagy mert az előző tulajdonosa felhagyott a tulajdonjogával és ezért vált gazdátlanná) eredeti tulajdonszerzésről beszélünk. (...) Származékos*

23 DeGrazia D. (2004) *Az állatok jogai*. Magyar Világ Kiadó, Budapest,100.

24 Ávtv. 3. § 1. pontja.

25 Szilvásy Gy. P.: *Jogszabályszerkesztési Alapismertek*. [https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/7217/Jogszab%E1lyszerkeszt%E9si%20alapismeretek%20\(jav\).pdf;jsessionid=F16688C0EBF4AF446D9D49815A23AA3F?sequence=1](https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/7217/Jogszab%E1lyszerkeszt%E9si%20alapismeretek%20(jav).pdf;jsessionid=F16688C0EBF4AF446D9D49815A23AA3F?sequence=1), Tudományos és Köznyelvi Szavak Magyar Értelmező Szótára, <https://meszotar.hu/keres-illetve>. (2023. 02. 12.)

26 <http://kodifikacio.irm.gov.hu/node/9>. (2023. 02. 12.)

27 <https://e-nyelv.hu/2011-05-03/illetve-a-jogszabalyokban/>. (2023. 02. 12.)

28 Marton G. (1942): *Kártérítési kötelmek jogellenes magatartásból*, In: Szladits Károly (szerk.) *A magyar magánjog*, Grill Kiadó, Budapest,

29 Nagy Cs. (2022): *Az állattartói felelősség alakulása a kutyaiskolák, kutyafuttatók, kutyauszodák, kutyapanapközök, kutyapanziók tekintetében*. *Jegyző és Közigazgatás*, XXIV. évf., 1. sz. 17-23.

30 Ptk. 3:1. § (1) – (2) bek.

31 Sárközy T. (2000): *Jogképesség – személyiség – jogalanyiség az embertöbbségek – csoportok – szervezetek körében*, in Polgári Jogi Kodifikáció, 2000. évi 4. sz., 3-9. <https://ptk2013.hu/polgari-jogi-kodifikacio/sarkozy-tamas-jogkepesség-személyiség-jogalanyiség-az-embertöbbségek-csoportok-szervezetek-koreben-pjk-20004-3-9-o/832>. (2023. 02. 12.)

tulajdonszerzés esetén azonban az előző tulajdonjog száll át az új tulajdonosra, azaz alanyváltás következik be a tulajdonos személyében.”³²

A „*nemo plus iuris ad alium transferre potest, quam ipse habet*” ulpianusi elv alapján senki nem ruházhat át több jogot, mint amennyivel maga rendelkezik, így az állat tulajdonjogát származékos szerzőmóddal kizárólag attól lehet megszerezni, aki maga is az állat tulajdonosa volt. Ez alól kivételt képez a kereskedelmi forgalomban jóhiszeműen és ellenérték fejében szerző, aki megszerzi az átruházással az ingó dolog tulajdonjogát akkor is, ha az átruházó nem volt tulajdonos.³³

Eredeti szerzőmódok

Az állatok tekintetében az ingók feletti eredeti tulajdonszerzés esete a hatósági határozat vagy hatósági árverés, az elbirtoklás, a gazdátlan javak elhagyása és a találas.³⁴

1. **Hatósági határozat vagy hatósági árverés** - a Ptk. 5:41. § (1) bek. alapján, „*aki a dolgot hatósági határozat vagy hatósági árverés útján jóhiszeműen szerzi meg, tulajdonossá válik, tekintet nélkül arra, hogy korábban ki volt a tulajdonos*” – ezen tulajdonszerzési forma valósulhat meg pl. akkor, amikor a jegyző ideiglenes elvitelre kötelező határozatát a végleges elhelyezés, majd az örökbefogadás követi.
2. **Elbirtoklás** – a Ptk. 5:44. § (1) bek. alapján „*elbirtoklás útján megszerzi a dolog tulajdonjogát, aki a dolgot ingatlan esetén tizenöt, ingó dolog esetén tíz éven át sajátjaként szakadatlanul birtokolja*” – ez az időtartam a legtöbb kutya, macska életének több, mint háromnegyede,³⁵ ugyanakkor pl. a teknősök élettartamának ez viszonylag rövid szakasza.³⁶
3. **Gazdátlan javak elhagyása** – a Ptk. 5:52. § (1) bek. szerint „*gazdátlan ingó dolog tulajdonjogát megszerzi, aki a dolgot tulajdonszerzés szándékával birtokba veszi.*” A (2) bek. szerint „*gazdátlan az az ingó dolog, amely még senkinek sem volt a tulajdona vagy amelynek birtoklásával a tulajdonos a tulajdonról való lemondás szándékával felhagyott*” – állatok feletti tulajdonszerzés esetében utóbbi eset jöhet szóba.
4. **Találas** – a Ptk. 5:54. § (1) bek. szerint „*ha valaki feltehetően más tulajdonában álló, elveszett dolgot talál és azt birtokba veszi, megszerzi annak tulajdonjogát, ha arra igényt tart feltéve, hogy*
 - a) *megtett mindent annak érdekében, hogy a dolgot a tulajdonos visszakaphassa; és*
 - b) *a dolog tulajdonosa vagy az átvételre jogosult más személy a találastól számított egy éven belül, élő állat esetén három hónapon belül, a dologért nem jelentkezik.*”³⁷

Származékos szerzőmódok

Az állatok tekintetében az ingók feletti származékos szerzőmód az átruházás, a szaporulat elsajátítása, valamint az öröklés.

1. **Átruházás** (pl. adásvétel, ajándékozás). Az állat átruházásának vannak speciális szabályai, pl. eb tulajdonosváltása esetén minden esetben kötelező a mikrochip megléte³⁸, a veszettség elleni oltás és oltási könyv négy hónapnál idősebb ebek tulajdonosváltása esetén³⁹, nyolchetes életkorig a kölyök kizárólag

az anyával (és chippelten) válthat tulajdonost⁴⁰, kötelező az adatváltozás regisztrációja 8 napon belül a szolgáltató állatorvosnál⁴¹.

2. **A szaporulat elsajátítása** – a Ptk. 5:50. § (1) bek. alapján – „*akinek más dolgán olyan joga van, amely őt (...) a szaporulat tulajdonbavételére jogosítja - ha (...) tulajdonjogát korábban nem szerezte meg -, az elvállással tulajdonjogot szerez. Ha a jogosultnak nincs birtokában az a dolog, amelyből (...) a szaporulat származik, a birtokbavétellel válik tulajdonossá.*” A (3) bek. alapján „*a jóhiszemű birtokos addig az időpontig, amíg rosszhiszeművé nem válik, vagy a dolgot tőle a bíróság vagy a jegyző előtt vissza nem követelik, az elvállással tulajdonjogot szerez a (...) dolog szaporulatán.*” A Ptk. szerint a tulajdonszerzéshez tehát az elválás szükséges, ilyen elválás amikor pl. a kutya kölykök megszületnek. Lehetséges, hogy a vásárló a kutyatenyésztővel kötött megállapodás alapján az általa megvásárolt kölyköt tulajdonjogot szerez, azonban miután a KEDVTR. 14. § (15) bek. alapján „*az eb, macska és görény kölyköket nyolchetes korukig anyjukkal kell tartani*”, mégsem feltétlenül minősül állattartónak, ha nyolc hétig nem viszi magával a kiscsit, amennyiben a kölykök tartási körülményeivel kapcsolatos jogszabálysértés merül fel.
3. **Öröklés** – a Ptk. 7:1. § alapján „*az ember halálával hagyatéka, mint egész száll az örökösére*”.

Összegezve a fentieket állattulajdonosként állattartó lehet minden élő ember a fogamzásának időpontjától.

A gyakorlatban felmerülő probléma, hogy a szülő gyakran a gyermek nevére iratja az állatorvosnál az újonnan hozzájuk került kiskutya transzponderét – a jogszabály által biztosított lehetőség alapján - és őt nevezi meg állattartónak, így erősítve a gyermek felelősségérzetét és kötődését az ebhez. Ugyanakkor amennyiben az eb tartásával kapcsolatosan bejelentés érkezik a hatósághoz, a hatóság a nyilvántartás alapján a gyermek nevére küldi ki a hatósági ellenőrzésről szóló végzést, amelyet a szülő nehezményez. Volt olyan hatósági ügyem, amikor a hatósági ellenőrzésen részt vevő nagykorú személy azt nyilatkozta, hogy nem vállalja a felelősséget az állat elhanyagolt tartásáért, mert nem ő az állattartó. Amikor rákérdeztem, hol az állattartó, azt válaszolta: az óvodában játszik. A jelenlegi szabályozás álláspontom szerint alkalmas arra, hogy megpróbáljon kibújni a felelősség alól arra apellálva, hogy a hatóság a gyermekkel szemben enyhébb szankciót hoz, mint amit vele szemben hozna. A hatóság ilyen esetekben az állattartó személyét abból a szempontból vizsgálja, hogy ki az, aki az állatot vagy az állatállományt gondozza, s a szülő idővel és némi szégyenérzettel belátja, hogy a gyermek mégsem lehet felelős, a hatóság pedig megállapítja a szülő felelősségét. Álláspontom szerint ez esetben nem arról van szó, hogy a jogalkalmazás tölti meg tartalommal a jogszabályt, hanem arról, hogy a hatóság „*furfangossága*” és a szülő szégyenérzete védi ki a jogalkotás hiányosságát.

Az állatvédelmi törvény tervezetében szerepelt egy olyan passzus, amely megtiltotta, hogy 16 éven aluliak számára szülői hozzájárulás nélkül az állat tulajdonjogát átruházzák, vagy az állatot gondozásába adják, illetve tartósan a felügyeletére bízzák. 1992-ben Európa Tanács Egyezmény tiltotta, hogy a szülők kifejezett beleegyezése hiányában állatot akárcsak ajándékozzanak 16 évesnél fiatalabb személy számára.⁴² Úgy gondolom, ideje van az állattartó fogalmának átgondolására és lehatárolására, akár az állattartói minőség a korlátozott cselek-

32 Lenkovics B. (2013): A tulajdonszerzés-módok eredeti, illetve származékos jellege. in <https://ptk2013.hu/polgari-jogi-kodifikacio/lenkovics-barnabas-a-tulajdonszerzes-modok-eredeti-illetve-szarmazekos-jellege-20033-14-29-o/483>.

33 Ptk. 5:39. § (2) bek.

34 Lenkovics B. (2001): Dologi jog. Eötvös József Kiadó, Budapest, 2001.

35 <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Kutyatar-kutyatar-1/a-kutya-tartasa-tenyestese-nevelese-1577/a-kutya-1635/fejlodes-eletszakaszok-163F/meddig-el-a-kutya-166B/>, (2023. 02. 12.) <https://www.haziallat.hu/macska/viselkedes/hany-evig-el-atlagosan-egy-macska/6704/>. (2023. 02. 12.)

36 <https://hu.zooexperte.com/meddig-elnek-a-teknosok>. (2023. 02. 12.)

37 Nagy Cs. (2021): A befogott és a talált állatok jogi sorsa. in Jegyző és Közigazgatás XXIII. évf. % szám <https://jegyzo.hu/a-befogott-es-a-talalt-allatok-jogi-sorsa/>

38 A KEDVTR. 3. § (2) bek. első fordulata szerint „*ebet forgalmazni, illetve tulajdonjogát forgalmazásnak nem minősülő más módon átruházni kizárólag az állatot azonosító elektronikus transzponderrel (bőr alá ültetett mikrochip) történő megjelölése után lehet.*” A 17/B. § (10) bek. szerint „*négy hónaposnál idősebb eb csak transzponderrel megjelölhető.*”

39 A veszettség elleni védekezés részletes szabályairól szóló 164/2008. (XII. 20.) FVM rendelet (a továbbiakban: VESZETTSÉGR.) 4. § (1) bek. aa) pontja szerint az állattartó köteles minden három hónapos kort elérést követően 30 napon belül veszettség ellen saját költségén az állat állat-egészségügyi felügyeletét ellátó szolgáltató állatorvossal beoltatni (a tu-

dományos-kutatási és laboratóriumi vizsgálati célból zártan tartott állatok kivételével). A 4. § (5) bek. a) pontja szerint „*az oltást végző szolgáltató állatorvos köteles az oltás beadását a helyszínen az oltási könyvben igazolni.*” A 4. § (1) bekezdés b) pontja szerint a tulajdonos köteles továbbá „*az oltási könyvet megőrizni, azt az immunizálás megtörténtét ellenőrző állat-egészségügyi hatóság felszólítására bemutatni, illetve tulajdonát átruházás esetén az új tulajdonosnak átadni, továbbá biztosítani, hogy az oltási könyvet a közterületen az ebre felügyelő személy magánál tartsa az oltás érvényességének bizonyítása céljából; az oltási könyv megrongálódása, elvesztése esetén az oltást végző állatorvostól nyolc napon belül az oltási könyv pótlását kérni.*” Ez azt jelenti, hogy az ebnek négy hónapos korára meg kell kapni a chipet és a veszettség elleni oltást, alsó korhatár nincs. A jogszabály nem tilalmazza a négy hónapos kor alatti tulajdonosváltást sem, amennyiben az eb rendelkezik mikrochippel.

40 A KEDVTR. 14. § (15) bek. szerint „*az eb, macska és görény kölyköket nyolchetes korukig anyjukkal kell tartani.*”

41 A VESZETTSÉGR. 3. § (1) bekezdése szerint „*az eb tartója köteles az állata állat-egészségügyi felügyeletét ellátó szolgáltató állatorvosnak bejelenteni, ha az állata a) a három hónapos kort elérte, b) elhullott vagy elkóborolt, vagy c) új tulajdonoshoz került.*”

A 3. § (2) bekezdése szerint „*az (1) bekezdés c) pontja esetében a változást az új tartási helyen az állata állat-egészségügyi felügyeletét ellátó szolgáltató állatorvos felé az új tulajdonosnak is be kell jelentenie. A bejelentésnek tartalmaznia kell a veszettség elleni legutóbbi immunizálás helyszínét, időpontját, és az immunizálást végző állatorvos kamarai bélyegzőjének számát és nevét is. A bejelentés történhet az oltási könyv bemutatásával is.*”

A KEDVTR. 17/B. § (6) bekezdés a) pontja alapján a transzponderrel megjelölt eb tartójának megváltozása esetén az új tartó az adatváltozást 8 napon belül köteles a szolgáltató állatorvossal az adatbázisban regisztráltatni, a KEDVTR. 17/B. § (5) bekezdése alapján az adatbázisba történő regisztráció, valamint az adatbázisban regisztrált eb adatának megváltozása miatt történő adatmódosítás díjmentes.

42 Paulovics A. (2002) Állatvédelem az EU jogharmonizáció tükrében. Virtuóz Kiadó, Budapest, 46.

vőképességhez kötésével természetes személyek esetében.

2.2 Az állattartó, mint az állat vagy az állatállomány gondozója, felügyelője

Az állat vagy az állatállomány gondozása, felügyelete kifejezés két módon értelmezhető. Kizárólag természetes személy állattartó esetében beszélhetünk ezen feladat személyes ellátásáról, de jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet is elláthatja az állat gondozását, felügyeletét pl. alkalmazott bevonásával.⁴³

Többnyire állatpanziók és kutyatulajdonsok között szokott létrejönni szerződés az állat őrzésére. A Ptk. 6:272. §-a szerint „megbízási szerződés alapján a megbízott a megbízó által rábízott feladat ellátására, a megbízó a megbízási díj megfizetésére köteles”, a 6:273. § (1) bek. szerint „a megbízott köteles a megbízó utasításait követni”. „Az állattartó megbízó akkor mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a megbízott kiválasztása, utasításokkal való ellátása, illetve ellenőrzése során úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.” A panziók, napközök, egyéb kutyás szolgáltatók szerződéseit tehát a kutyatulajdonost is védik, és a kutyatulajdonost terheli annak kötelezettsége, hogy a kutyáról minden információt megadjon.

A bírósági gyakorlat szerint „amennyiben az állattartó telepen a felügyeletet alkalmi megbízott látja el, e személy magatartását úgy kell értékelni, mintha a felügyeletet maga az állattartó látná el”⁴⁴ és „a szerződésszegéssel okozott kárfelelősség körében a jogi személy vezető tisztségviselőjének, alkalmazottjának, adott esetben tagjának a magatartása közvetlenül betudódik a jogi személynek, és így módon a jogi személy károkozásáról van szó.”⁴⁵

Fővárosi Ítéletábrla a 6.Pf.21.097/2008/6. sz. ítéletében kimondta, hogy „álláspontja szerint az állat feletti felügyelet és ezzel járó kártérítési felelősség átruházásának az állat feletti hatalom minden vonatkozásban történt általános átengedésének tekinthető, amikor az állat felügyeletét ténylegesen ellátó személy a felügyeletet önállóan, az állattartó minden befolyásától mentesen gyakorolja. Ilyen személyek lehetnek a pásztorok, az állatszálítómányt kísérők, az idomárok. Ezek a személyek az állat felügyeletének elmulasztásával vagy nem megfelelő ellátásával okozati összefüggésben keletkező károkért felelnek. (...) Ha az állatot az állattartó telepén helyezték el, az állattartó felügyelete akkor sem tekinthető megszűntnek, ha a felügyeletet nem személyesen látja el. Különösen irányadó ez akkor, ha az állattartó jogi személy, mert ebben az esetben az állattartói személyes felügyelet fel sem merülhet, mivel a jogi személy helyett csak természetes személyek, az alkalmazottak vagy megbízottak cselekedhetnek.”

A Kúria a Pfv.III.21.963/2011/4.számú ítéletével érintett ügyben az alperes 2007 nyarán ingatlanán, annak őrzésére egy malamut kutyát helyezett el. Ebben az időben az ingatlanon, annak felügyeletének ellátása érdekében az alperes hozzájárulása alapján - szívésségből és ideiglenesen - T.I.Cs. lakott, aki 2007. augusztus 10-én este a kutyát kivitte a közterületre, ott az ingatlan kerítéséhez, annak dróttjával kikötötte. A kutyát rövid ideig felügyelet nélkül hagyta, az kiszabadult és balesetet okozott.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a büntetőeljárás során elismerte, hogy a balesetet okozó kutya a tulajdona, a polgári perben már ezzel ellentétesen nyilatkozott, de a tulajdonjog kérdésének azért nincs jelentősége, mert állattartó nemcsak a tulajdonos, hanem az is lehet, aki az állatot saját érdekében gondozza, tartja. Az alperes állítása szerint azért vitte a kutyát az ingatlanára, hogy azt az állat őrizze, ez pedig alátámasztja az alperes állattartói minőségét. A kutya alkalmi felügyeletét az ingatlanon tartózkodó T.I.Cs. alkalmi munkavállaló látta el, akinek magatartását úgy kellett értékelni, mintha a kutya feletti felügyeletet az alperes látta volna el.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Megerősítette, hogy T.I.Cs. magatartását úgy kell tekinteni, mintha a kutya feletti felügyeletet az állattartó alperes látta volna el, ezért a megbízottért fennálló felelősségi szabályok alkalmazására nem kerülhet sor.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet és abban a kereset elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy a kutyát a gazdasági társaság vásárolta az ingatlan biztosítása, őrzése érdekében, s mint

felelős állattartó a szabályoknak megfelelően, jogkövető magatartást tanúsítva alakította ki az ingatlanon a kutya helyét; elkerítve, lánccal megkötve. Az ingatlan őrzésére a társaság T.I.Cs-t vette fel, aki sem a társaságtól, sem az alperestől nem kapott utasítást arra, hogy a kutyát engedje ki a zárt helyéről, azzal sétáljon. Az állatot a saját felelősségére vitte magával a közterületre a baleset előtt. A munkakörében nem szerepelt a kutya felügyelete, és miután azt az alperes engedélye nélkül, munkaköri leírásával ellentétesen, saját elhatározásából és akaratából engedte ki, ő felel az állat által okozott kárért. Az alperes mindent megtett annak érdekében, hogy a kutya ne jelentsen veszélyt senkire, ezért megállapítható, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, ezért a kártérítési felelőssége sem állapítható meg.

A Kúria a döntésében kiemelte, hogy az állattartó csak akkor mentesülhet a felelősség alól, ha bizonyítja a felróhatósága hiányát, mégpedig azzal, hogy az állattartótól általában elvárható gondos magatartást tanúsított, így az állat felügyelete és tartási körülményei az általában elvárható gondossági körülményeknek mindenben megfeleltek. A felülvizsgálati eljárásban az alperes bár állította, hogy a kutya nem az ő tulajdona, de lényegében már nem vitatta az állattartói minőségét, csupán azt állította, hogy ő mint állattartó megtett mindent annak érdekében, hogy a kutya megfelelő őrzésben legyen, illetőleg a kutyát a közterületen sétáltató, ott rosszul megkötöző és felügyelet nélkül hagyó személyt nem bízta meg a kutya felügyeletével, de sétáltatásával sem. Az adott esetben annak volt jelentősége, hogy az alperes a kutyát az ingatlanon úgy helyezte el, hogy annak szoros, megfelelő felügyeletéről nem gondoskodott és a tartási körülmények miatt az ingatlanban ott tartózkodó T.I.Cs. - akár az alperes alkalmi megbízottjaként, akár ennek hiányában - hozzáférhetett a kutyához, és alkalma volt arra, hogy az alperes által állított jól őrzött, zárt helyről a közterületre kivigye. Az alperes állattartási körülményei ezért nem voltak megfelelőek, nem feleltek meg az általában elvárható gondossági követelményeknek. Az adott esetben az alperes gondos magatartása az lett volna, ha olyan körülmények között tartja a kutyát, hogy ahhoz harmadik személy nem fér hozzá és nem tudja az ingatlanról közterületre kivinni, arra lehetősége sincs. Az alperes kimentése nem lehetett sikeres, mert a kutya kikerült a közterületre a lezárt ingatlanról, ott felügyelet nélkül maradt, ezért az állattartó alperes felelőssége megállapítható. Helyesen állapította meg a jogerős ítélet, hogy az alperes alkalmi munkavállalója - T.I.Cs. - magatartását úgy kell értékelni, mintha a felügyeletet ellátó személy, az alperes maga lett volna, ahogy azt is, hogy az alperes állattartói minőségének a megállapításánál nincs jelentősége, hogy ki a tényleges tulajdonosa az állatnak.

A jogerős ítélet helyesen állapította meg azt is, hogy a megbízás szabályait nem lehet alkalmazni; az alperes maga is úgy nyilatkozott, hogy nem adott megbízást T.I.Cs-nak a kutya felügyeletére.

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a 14.P. 21.255/2007/133. sz. ítéletében kimondta, hogy „a házassági vagyoni közösséghez tartozó állat vonatkozásában a vagyoni közösség fennállása alatt az állattartónak az állat tartására és kíméletére vonatkozó kötelezettségei mindkét felet egyaránt terhelik” ugyanakkor „a vagyoni közösséghez tartozó vagy egyébként közös tulajdonú őrző-, jelző-, kedvtelésből tartott állat vonatkozásában - az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény 3.§ 1. pontja szerinti - állattartónak nem az állat valamennyi társtulajdonosa, hanem csak az állatot ténylegesen gondozó és felügyelő társtulajdonos minősül, ezért kifolyólag őt terhelik az állattartónak a hivatkozott törvény által meghatározott kötelezettségei is.”

2.3 Az állattartó, mint az állatvédelmi eljárás ügyfele

Az állattartó az eljárásban az ügyfél pozíciót tölti be. Az Ákr. 10. § (1) bek. alapján „ügyfél az a természetes vagy jogi személy, egyéb szervezet, akinek (amelynek) jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti, akire (amelyre) nézve a hatósági nyilvántartás adatot tartalmaz, vagy akit (amelyet) hatósági ellenőrzés alá vontak.”

43 Nagy Cs. (2022): Az állattartói felelősség alakulása a kutyaiskolák, kutyafuttatók, kutyauszodák, kutyapanziók tekintetében. in: Jegyző és Közigazgatás, XXIV. évf., 1. sz.

44 http://projektjeink.birosag.hu/sites/default/files/allomanyok/ptk_e_learning/ptk10/lecke8_lap1.html , Fővárosi Ítéletábrla 17.Pf.21.080/2014/4-II. sz. döntése (2023. 02. 12.)

45 Ujváriné Antal E. (2018) Magyarázat a kártérítési jogról. Wolter Kluwer Hungary Kft., Budapest

2.4 Az állattartó ügyfél, mint természetes személy

Az Ákr. 12. §-a szerint *„a természetes személy ügyfél akkor rendelkezik eljárási képességgel, ha az ügy tárgyára tekintettel cselekvőképésnek minősül.”*

*„Az eljárási képesség a személyes eljárás lehetőségét, valamint azeljárási cselekmények ügyfél által érvényes elvégzését, tehát az aktív eljárási képességet és a passzív eljárási képességet is jelenti.”*⁴⁶ A cselekvőképtelen, illetve korlátozottan cselekvőképés személyekkel szemben őket hátrányosan érintő eljárási cselekményeket foganatosítani nem lehetséges, és lényeges eljárási szabályszegésnek minősülhet.⁴⁷

Ha az eljárási képesség megléte iránt kétség merül fel, a hatóság hivatalból vizsgálja, hogy fennáll-e, és amennyiben az ügyfél nem rendelkezik eljárási képességgel, biztosítja számára a megfelelő képviseletet. Természetes személy képviseletére a képviseleti jog alapulhat jogszabályon, bírósági- vagy hatósági határozaton, vagy meghatalmazáson.

Cselekvőképés és cselekvőképtelen személyek képviselete jogszabályon alapul. Előfordulhat olyan eset is, hogy az ügyfelet a körülményei akadályoznak az ügyei vitelében. Ez esetben a gondnokrendelést bármely érdekelte és bármely hatóság kérheti, és annak hivatalból is helye van.

Az ügyeinek vitelében akadályozott személy képviselete a gondnokolt személy cselekvőképességét nem érinti.⁴⁸

A Ptk. 6:20. § alapján nagykorú esetében eseti gondnok, kiskorú személy esetében eseti gyám kirendelésének van helye, ha a gondnok jogszabály vagy a gyámhatóság rendelkezése folytán, érdekellentét vagy más tényleges akadály miatt nem járhat el; sürgősen kell intézkedni, és a cselekvőképtelen vagy a cselekvőképességében részlegesen korlátozott nagykorú személynek nincs törvényes képviselője vagy annak személye nem állapítható meg; továbbá az ismeretlen, távollévő vagy ügyeinek vitelében egyébként akadályozott személy jogainak megóvása érdekében szükséges.

Ha törvény nem írja elő az ügyfél személyes eljárását, akkor helyette törvényes képviselője, vagy az általa, illetve törvényes képviselője által meghatalmazott személy, továbbá az ügyfél és képviselője együtt is eljárhat (Ákr. 13. § (1) bek.). A hatóság visszautasítja a képviselő eljárását, ha az nyilvánvalóan nem alkalmas az ügy képviseletére, vagy ha a képviseleti jogosultságát az erre irányuló hiánypótlási felhívás ellenére sem igazolja (Ákr. 13. § (4) bek.). Ha a képviselő visszautasításra kerül, a hatóság felhívja az ügyfelet, hogy járjon el személyesen, vagy gondoskodjék a képviselet ellátására alkalmas képviselőről (Ákr. 13. § (5) bek.). Amennyiben az ügyfélnek képviselője van, és az ügyfél eltérően nem rendelkezik, az iratokat a hatóság - a személyes megjelenésre szóló

idézés kivételével - a képviselő részére küldi meg, a személyes megjelenésre szóló idézésről pedig a hatóság egyidejűleg értesíti a képviselőt is (Ákr. 13. § (6) bek.). Ha az eljárás során az ügyfél és a képviselő vagy a képviselők nyilatkozatai eltérnek egymástól, vagy egyéb eljárási cselekményeik ellentétesek, a hatóság nyilatkozattételre hívja fel az ügyfelet. Ha az ügyfél eltérően nem nyilatkozik, a hatóság a későbbi cselekményt vagy nyilatkozatot tekinti érvényesnek (Ákr. 13. § (7) bek.). Amennyiben a természetes személy ügyfélnek nincs képviselője és az ügyfél ismeretlen helyen tartózkodik vagy nem tud az ügyben eljárni, az eljáró hatóság gondoskodik ügygondnok kirendeléséről (Ákr. 13. § (8) bek.).

2.5 Az állattartó ügyfél, mint nem természetes személy

Ahogy a fenti esetekben is láttuk, nem ritka, hogy az állattartó tevékenységet jogi személy, egyéb szervezet látja el. Ez esetben ügyféli pozícióba a jogi személy, egyéb szervezet kerül.

Az Ákr. fent idézett, képviseletre vonatkozó szabályozása mellett kimondja, hogy *„jogi személy törvényes képviselőjének eljárása személyes eljárásnak minősül”*.⁴⁹

2.6 Jogutódlás kérdése az állattartói pozícióban

Az állatvédelmi eljárás eljárásjogi kódexe, az Ákr. az alábbiak szerint szabályozza a jogutódlást:

„11. § [Az ügyféli jogutódlás szabályai]

(1) Ha az ügy személyes jellege vagy a kötelezettség tartalma nem zárja ki, a kieső ügyfél helyébe a polgári jog szabályai szerinti jogutódja lép.

(2) Ha az ügy tárgya dologi jogot érint, a kieső ügyfél helyébe az üggyel érintett dologi jog új jogosultja lép.”

Az állatvédelmi eljárás tárgya egyértelműen nem dologi jog. Amennyiben az állattartó kötelezve lett a hatóság által intézkedés megtételére (vagy eltűrésére) és ezt követően elhalálozik, az állat az örökösnél többnyire új, más körülmények közé kerül és a hatósági kötelezés értelmét veszti. Amennyiben az új állattartó is megsérti az állatvédelmi jogszabályokat, ellene új eljárás indul.

Kérdéses lehet az, hogy az ún. ideiglenes elvitel esetén hogyan alakul a kötelezés.

Az Ávtv. 45/B. § (1) alapján *„ha az állattartó az e törvényben, illetve a külön jogszabályban foglalt rendelkezéseket nem vagy nem megfelelően teljesíti és ez által az állat vagy ember egészségét súlyosan veszélyezteti, az állatvédelmi hatóság az állat tulajdonosának költségére elrendelheti - a feltételek biztosításáig - az állat megfelelő helyre való szállítását és a várható tartási költségek tulajdonos általi megelőlegezését”*.

A 45/B. § (2) bekezdése szerint *„ha az állattartó az állatvédelmi hatóság által előírt időpontig gondoskodik a jogszabályszerű állattartási feltételek biztosításáról, úgy az (1) bekezdés szerint elszállított állatot részére vissza kell szolgáltatni, ellenkező esetben az állatvédelmi hatóság az állatot elkobozza. Az állatvédelmi hatóság gondoskodik az állat tulajdonjogának átruházásáról, ha ezt jogszabály kizárja vagy az eredménytelen, az állat végleges elhelyezéséről. Az állat a korábbi tulajdonosának, illetve korábbi tartási helyére nem adható ki. Ha az állat végleges elhelyezése csak rendszeres költségáfordítással biztosítható, a korábbi tulajdonos a jogsértés súlyától, ismétlődésétől függően legfeljebb 12 hónapra jutó költség fizetésére kötelezhető.”*

Elméletileg előfordulhat az, hogy a kötelezett az ideiglenes elvitel ideje alatt elhalálozik, a hozzátartozója pedig az ideiglenesen másnál elhelyezett állatot megörökli. Az elhunyt kötelezvénye az örökösre nem száll át, álláspontom szerint az állatot ki kell a részére adni. Amennyiben nála sem teljesülnek az állattartás minimális jogszabályi feltételei, vele szemben új eljárás indul.

⁴⁶ Ákr. kommentár 140.

⁴⁷ A Ptk. 2:8. § alapján

⁴⁸(1) Minden ember cselekvőképés, akinek cselekvőképességét e törvény vagy a bíróság gondnokság alá helyezést elrendelő ítélete nem korlátozza.

⁴⁹(2) Aki cselekvőképés, maga köthet szerződést vagy tehet más jognyilatkozatot.

⁴⁹(3) A cselekvőképességet korlátozó jognyilatkozat semmis.”

A Ptk. 2:9. § alapján

⁴⁹(1) Semmis annak a személynek a jognyilatkozata, aki a jognyilatkozat megtételekor olyan állapotban van, hogy az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége teljesen hiányzik.

⁴⁹(2) A cselekvőképtelen állapotban tett jognyilatkozat - a végintézkedés kivételével - a cselekvőképtelenség miatt nem semmis, ha tartalmából és megtételének körülményeiből arra lehet következtetni, hogy a jognyilatkozat megtétele a fél cselekvőképessége esetén is indokolt lett volna.”

A Ptk. 2:11. § alapján „korlátozottan cselekvőképés az a kiskorú, aki a tizennegyedik életévét betöltötte és nem cselekvőképtelen”. A 2:12. § (1) bek. alapján „a korlátozottan cselekvőképés kiskorú jognyilatkozatának érvényességéhez - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - törvényes képviselőjének hozzájárulása szükséges. Ha a korlátozottan cselekvőképés kiskorú cselekvőképessé válik, maga dönt függő jognyilatkozatainak érvényességéről.”

A Ptk. 2:13. § alapján „cselekvőképtelen az a kiskorú, aki a tizennegyedik életévét nem töltötte be”. A 2:14. § (1) bek. alapján „a cselekvőképtelen kiskorú jognyilatkozata semmis; nevében a törvényes képviselője jár el.”

A Ptk. 4:146. § (1) bek. szerint „a kiskorú gyermek szülői felügyelet vagy gyámság alatt áll”. A Ptk. 4:161. § (1) bek. szerint „a szülői felügyeletet gyakorló szülők joga és kötelezettsége, hogy gyermeküket személyi és vagyoni ügyeiben képviseljék.”

A Ptk. 4:223. § alapján „az a kiskorú, aki nem áll szülői felügyelet alatt, gyámság alá tartozik”.

A Ptk. 2:19. § (1) bek. alapján „cselekvőképességében részlegesen korlátozott az a nagykorú, akit a bíróság ilyen hatállyal gondnokság alá helyezett”. Az (5) bek. alapján „a cselekvőképességében részlegesen korlátozott személy minden olyan ügyben önállóan tehet érvényes jognyilatkozatot, amely nem tartozik abba az ügycsoportba, amelyben cselekvőképességét a bíróság korlátozta.”

A Ptk. 2:20. § (1) bek. szerint „a cselekvőképességében részlegesen korlátozott személynek a bíróság ítéletében meghatározott ügycsoportokra vonatkozó jognyilatkozatának érvényességéhez gondnokának hozzájárulása szükséges. Ha a cselekvőképességében részlegesen korlátozott személy cselekvőképessé válik, maga dönt függő jognyilatkozatainak érvényességéről.”

A Ptk. 2:21. § (1) bek. szerint „cselekvőképtelen az a nagykorú, akit a bíróság cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság alá helyezett”. A 2:22. (1) bek. alapján „a cselekvőképtelen nagykorú jognyilatkozata semmis, nevében gondnoka jár el”.

A Ptk. 2:3. § alapján:

⁴⁹(1) gyámhatóság - kérelemre vagy hivatalból - gyámot rendel a magzat részére, ha ez a magzat jogainak megóvása érdekében szükséges.

⁴⁹(2) Gyám rendelését a magzat szülője, nagyszülője, az ügyész és a jegyző kérheti.”

⁴⁸ Ptk. 6:19. §

3.1 A bejelentő védelme

Amennyiben a bejelentést a hatóság közérdekű bejelentésnek minősíti, a Panasztörvény védi a bejelentő személyét.

A Panasztörvény 6. § (1) bek. szerint „a (...) közérdekű bejelentőt - a (4) bekezdésben foglalt kivételével - nem érheti hátrány a panasz vagy a közérdekű bejelentés megtétele miatt.

A 6. § (2) bek. szerint a „bejelentő személyes adatai - a (4) bekezdésben foglalt kivételével - csak a panasz vagy a közérdekű bejelentés alapján kezdeményezett eljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező szerv részére adhatóak át, ha e szerv annak kezelésére törvény alapján jogosult, vagy az adatai továbbításához a (...) bejelentő egyértelműen hozzájárult. A (...) bejelentő személyes adatai egyértelmű hozzájárulása nélkül nem hozhatóak nyilvánosságra.”

A 6. § (4) bek. szerint „ha nyilvánvalóvá vált, hogy a (...) bejelentő rosszhiszeműen, döntő jelentőségű valószínű információt közölt és

- a) ezzel bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésére utaló körülmény merül fel, személyes adatait az eljárás lefolytatására jogosult szerv vagy személy részére át kell adni,
- b) alappal valószínűsíthető, hogy másnak jogellenes kárt vagy egyéb jogsérelmet okozott, személyes adatait az eljárás kezdeményezésére, illetve lefolytatására jogosult szervnek vagy személynek kérelmére át kell adni.”

A Panasztörvény 11. §-a szerint „minden, a közérdekű bejelentő számára hátrányos intézkedés, amelyre a közérdekű bejelentés miatt kerül sor - a 3. § (4) bekezdésében foglalt intézkedések kivételével - jogellenesnek minősül akkor is, ha egyébként jogszerű lenne.”

A Panasztörvény 15. § (1)-(2) bek. szerint

„(1) Veszélyeztetett közérdekű bejelentőnek minősül a 6. § (4) bekezdése szerinti eset kivételével az a közérdekű bejelentő, aki tekintetében valószínűsíthető, hogy életkörülményeit súlyosan veszélyeztethetik az általa tett közérdekű bejelentés miatt őt - a 6. § (4) bekezdése szerinti eset kivételével - fenyegető hátrányok.

(2) Ha a természetes személy közérdekű bejelentő az (1) bekezdés szerinti veszélyeztetettségét valószínűsíti, akkor e körülmények fennállását a 14. § szerinti támogatások biztosítása során figyelembe kell venni.

Amennyiben „a bejelentést az a személy teszi meg, akinek nincs kimutatható jogos érdeke a hatósági ügyben - tehát nem ügyfél -, de maga észlel valamely hatósági beavatkozást igénylő történést” és a hatóság nem nyilvánítja azt közérdekű bejelentésnek, az Ákr. Kommentár szerint a bejelentő adatainak védelmére a Panasztörvény rendelkezései irányadóak, különösen a 3. § (3) bekezdés („az eljárásra jogosult szerv kapcsolatot tart a panaszossal és a közérdekű bejelentővel, ennek keretében a panasz vagy a közérdekű bejelentés kiegészítésére, pontosítására, a tényállás tisztázására, valamint további információk rendelkezésre bocsátására hívhatja fel”, valamint „az eljárásra jogosult szerv a panaszt vagy a közérdekű bejelentőt meghallgatja, ha azt a panasz vagy a közérdekű bejelentés tartalma szükségessé teszi”).

Amennyiben a hatóság a bejelentést az Ákr. szerint bírálja el, az Ákr. bejelentő-védelmi szabályait alkalmazza.

Az Ákr. 27. § (1) bek. alapján „a hatóság az ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője azonosításához szükséges természetes személyazonosító adatokat és az ügyfajtát szabályozó törvényben meghatározott személyes adatokat, továbbá - ha törvény másként nem rendelkezik - az eljárás eredményes lefolytatásához elengedhetetlenül szükséges más személyes adatokat kezeli.”

A (2) bek. alapján „a hatóság gondoskodik arról, hogy a törvény által védett titok és törvény által védett egyéb adat (a továbbiakban együtt: védett adat) ne kerüljön nyilvánosságra, ne juthasson illetéktelen személy tudomására, és e védett adatok törvényben meghatározott védelme a hatóság eljárásában is biztosított legyen.”

A (3) bek. alapján „a hatóság az eljárása során annak lefolytatásához - jogszabályban meghatározott módon és körben - kezeli azokat a védett adatokat, amelyek eljárásával összefüggnek, illetve amelyek kezelése az eljárás eredményes lefolytatása érdekében szükséges.”

A közérdekű bejelentő tehát ipso iure védett, az Ákr. szerinti bejelentő esetében a hatóságnak ügyelnie kell arra, hogy az Ákr. 27. § (2) bek. alapján a védett adat ne juthasson illetéktelen személy tudomására.

Indokolt ezt a hatósági kötelezettség, figyelemmel arra, hogy a bejelentő könnyen válhat a bejelentett

állattartó bosszújának áldozatává. Ezt támasztja alá az Ákr. 2019-es változtatása is, amelynek következtében kikerült a 27. § (1) bekezdéséből „a kérelemre induló eljárásban vélelmezni kell, hogy a kérelmező ügyfél a tényállás tisztázásához szükséges személyes adatok - ideértve a különleges adatokat is - kezeléséhez hozzájárulást adott” fordulat.

Az adatvédelem gyakorlati megvalósítása lehetséges úgy, hogy a döntésekben a hatóság az érintett adatot kitarolja, de ez esetben is ügyelni kell arra, hogy az adat jellege ne vesszen el.⁶³

Az adatvédelem határa a közigazgatás gördülékenysége és az ügyfél jogorvoslati jogának kiüresítése, az Ákr. előtt hatályos eljárásjogi kódexünk, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 17. § (6) bekezdése még ki is mondta, hogy „az adat védelmére vonatkozó szabályok megtartása nem vezethet a jogorvoslatához való jog korlátozásához.” Nincs általános szabály, a hatóságnak a mérlegelést minden egyes ügyben el kell végeznie.

Amennyiben a hatóság úgy dönt, hogy az állattartó nem tartozik az Ákr. 27. § (2) bekezdésében foglalt illetéktelen személyek körébe, az ügyfél még mindig kérheti az adatai zárt kezelését.

Az Ákr. 28. § (1) bek. alapján „a hatóság kérelemre vagy hivatalból elrendeli az ügyfél, illetve az eljárás egyéb résztvevője természetes személyazonosító adatainak és lakcímének zárt kezelését, ha

- a) őt az eljárásban való közreműködése miatt súlyosan hátrányos következmény érheti, vagy
- b) ugyanazon tényállás alapján a jogerősen vagy véglegesen lezárt, vagy párhuzamosan zajló és a hatóság előtt ismert más bírósági vagy hatósági eljárásban az ügyfél vagy az eljárás egyéb résztvevője adatainak zárt kezelését rendelték el.

Az Ákr. 28. § (3) bek. alapján a hatóság

- a) az adatok zárt kezeléséről szóló végzést kizárólag azzal közli, akinek adatai zárt kezelését elrendelte,
- b) a természetes személyazonosító adatokat és a lakcímet az ügy iratai között elkülönítve, zártan kezeli és
- c) biztosítja, hogy a zártan kezelt adatok az eljárási cselekmények során ne váljanak megismerhetővé.

Az Ákr. 30. § -a alapján „a hatóság a kiskorú, a cselekvőképtelen és a cselekvőképességében részlegesen korlátozott nagykorú ügyfél, tanú, szemletárgy-birtokos vagy megfigyelt személy védelme érdekében erre irányuló kérelem nélkül is dönthet az érintett személy adatainak zárt kezeléséről és az iratbetekintési jog korlátozásáról. Az erről szóló végzést a törvényes képviselővel is közölni kell.”

Amikor a hatóság az ügyben eldönti, hogy melyik adatvédelmi jogszabályi rendelkezést találja irányadónak, az adatvédelmi felelősségén túl tisztában kell lennie a polgári jogi felelősségével is. A Ptk. 6:548. § (1) bek. szerint „közigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget akkor lehet megállapítani, ha a kárt közhatalom gyakorlásával vagy annak elmulasztásával okozták, és a kár rendes jogorvoslattal, továbbá közigazgatási perben nem volt elhárítható.”

3.2 Jogutódlás kérdése a bejelentő pozíciójában

Figyelemmel arra, hogy a természetes személy bejelentő nem ügyfele az eljárásnak, így a jogutódlás kérdése személye tekintetében tárgytalan, civil szervezet esetében azonban az Ákr. fent hivatkozott 11. §-a irányadó.⁶⁴

3.3 A jegyző előtti állatvédelmi bejelentések buktatói

Az állatvédelmi bejelentések buktatóinak nevezem azokat az elcsúszásokat, amelyek ahhoz vezethetnek, hogy az adott eljárás nem kerül lefolytatásra. Kakukktójás e körben a hatáskör, illetve illetékesség hiánya hiszen fennállása esetében az eljárás lefolytatásra kerül, azonban nem a megkeresett hatóság által.

Az idő múlása ennél komolyabb következményeket eredményez. Az egyéves határidő az állatvédelmi

63 Ákr. Kommentár 255.

64 Ákr. 11. § (1) bek. szerint „ha az ügy személyes jellege vagy a kötelezettség tartalma nem zárja ki, a kieső ügyfél helyébe a polgári jog szabályai szerinti jogutódja lép.”

eljárások tekintetében ugyanis visszafordíthatatlan következménnyel jár. Amennyiben a közérdekű bejelentés a sérelmezett tevékenység vagy mulasztás bekövetkeztétől számított egy éven túl került benyújtásra, a hatóságnak azt érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani. Amennyiben a panaszos a sérelmezett tevékenységről vagy mulasztásról való tudomásszerzéstől számított hat hónap után terjeszti elő panaszát, a hatóság mellőzheti annak kivizsgálását.⁶⁵ Amit ebben esetben is figyelembe kell venni: a Szankciótörvény 5. § (4) bekezdése, amely kimondja, hogy „*ha a törvény vagy eredeti jogalkotói hatáskörben kiadott kormányrendelet eltérően nem rendelkezik, nem alkalmazható közigazgatási szankció, ha az elkövetéstől számított három év eltelt.*” Figyelemmel arra, hogy az állatvédelmi jogszabályok nem rendelkeznek ezzel ellentétesen, a három év elévülési idő irányadó.

A közérdekű bejelentésként benyújtott – és fogadott – állatvédelmi kérelmek további buktatója lehet, ha

1. a bejelentés a korábbival azonos tartalmú és ugyanazon bejelentő tette,⁶⁶
2. az eljárásra jogosult szerv számára nyilvánvalóvá válik, hogy a panaszos vagy a közérdekű bejelentő rosszhiszeműen valótlan információt közölt,⁶⁷
3. azonosíthatatlan személy által tett bejelentés, kivéve, ha a bejelentés alapjául súlyos jog- vagy érdeksérelem szolgál.⁶⁸

Civil szervezet által nem szabályszerűen benyújtott bejelentést a hatóság elutasíthatja. Két tipikus hiba szokott előfordulni a gyakorlatban: az egyik eset az, amikor a civil szervezet nem ügyfélkaput használ, hanem pl. e-mailt ír, a másik eset pedig, ha nem a saját, hanem pl. egy önkéntes személyes ügyfélkapujáról érkezik a bejelentés.

Az Ákr. 26. § (1) bek. alapján „*a hatóság írásban, az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló törvényben (a továbbiakban: Eüsztv.) meghatározott elektronikus úton (a továbbiakban együtt: írásban), vagy személyesen, írásbelinek nem minősülő elektronikus úton (a továbbiakban együtt: szóban) tart kapcsolatot az ügyféllel és az eljárásban résztvevőkkel.*” A (2) bek. szerint „*ha törvény másként nem rendelkezik, a kapcsolattartás formáját a hatóság tájékoztatása alapján az ügyfél választja meg. Az ügyfél a választott kapcsolattartási módról más - a hatóságnál rendelkezésre álló - módra áttérhet.*” A (3) bek. szerint „*életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzet esetén a hatóság választja meg a kapcsolattartás módját.*”

Az elektronikus ügyintézés részletszabályairól szóló 451/2016. (XII. 19.) Korm. rendelet 154. § (1) bek. alapján „*az elektronikus kapcsolattartásra vonatkozó elérhetőségeknek az E-ügyintézési tv-ben nem szabályozott típusai a következők:*

- a) rövid szöveges üzenet (SMS) fogadására szolgáló elérhetőség,
- b) elektronikus levél (e-mail),
- c) telefax,
- d) elektronikus azonosítási szolgáltatás nélkül használt telefon”.

A 154. § (2) bek. alapján a fenti elérhetőségek igénybevitelével történő elektronikus kapcsolattartásra

- a) az ügyfél kérésére vagy
- b) azonnali beavatkozást igénylő esetekben (súlyos kár vagy életveszély fennállása, vagy bekövetkezésének lehetősége) kerülhet sor.”

Az Eüsztv. 9. § (1) bek. aa) pont szerint „*ha nemzetközi szerződésből eredő kötelezettség alapján törvény*

vagy nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik, elektronikus ügyintézésre köteles valamennyi, a 2. § (1) bekezdése szerinti ügy tekintetében az ügyfélként eljáró gazdálkodó szervezet.”

Az Eüsztv. 1. § 23. b) pont alapján „*valamennyi ügy tekintetében gazdálkodó szervezetnek minősül az adószámmal rendelkező alapítvány, egyesület.*”

Az Eüsztv. 9. § (5) bek. szerint, ha jogszabály egy nyilatkozat megtétele vonatkozásában az elektronikus kapcsolattartást - vagy az elektronikus kapcsolattartás módját - kötelezővé teszi, az e követelménynek meg nem felelő nyilatkozat hatálytalan - a törvényben meghatározott és a (4) bekezdésben foglalt esetek kivételével.

Az Eüsztv. 9. § (4) bek. szerint „*nem alkalmazható az ügyféllel szemben hátrányos jogkövetkezmény, ha*

- a) az ügyfél az ügyet elektronikus úton azért nem tudja intézni, mert az elektronikus ügyintézését biztosító szerv az e törvény szerinti kötelezettségének - üzemzavar, üzemszünet vagy bármely egyéb okból - átmenetileg vagy tartósan nem tesz eleget,
- b) az adott ügy elektronikus intézéséhez szükséges elektronikus ügyintézési szolgáltatás, az azt elősegítő szabályozott elektronikus ügyintézési szolgáltatás vagy más kapcsolódó szolgáltatás átmenetileg, vagy tartósan nem érhető el,
- c) az ügyfél a nyilatkozatát azért nem a jogszabály vagy az elektronikus ügyintézését biztosító szerv által előírt formanyomtatványon nyújtja be, mert a formanyomtatvány kitölthető és letölthető változatát az elektronikus ügyintézését biztosító szerv az elektronikus tájékoztatás szabályai szerint nem tette közzé.”

Elsőre ellentmondásnak tűnik, hogy ha törvény másként nem rendelkezik, a kapcsolattartás formáját a hatóság tájékoztatása alapján az ügyfél választja meg (Ákr. 26. § (2) bek.) ugyanakkor az Eüsztv. elektronikus ügyintézésre köteles. Az ellentmondás csak látszólagos, ugyanis az Eüsztv. 9. § (1) bek. aa) pontja, mint láttuk, kizárólag nemzetközi szerződésből eredő kötelezettség alapján törvény vagy nemzetközi szerződés eltérő rendelkezése esetén engedi az eltérést az elektronikus ügyintézésről, az Ákr. pedig nem tartozik ebbe a körbe.

A Pest Megyei Kormányhivatal egy birtokvédelmi határozat végrehajtásának eljárásával kapcsolatosan meghozott PE/040/00618-1/2021. sz. döntésével kimondta, hogy „*az e-mail, mint elektronikus azonosítás nélküli elektronikus ügyintézés ügyfél esetében főszabály szerint nem, kivételesen kizárólag akkor alkalmazható, ha nem elektronikus ügyintézés esetén az adott eljárási vagy ügyintézési cselekmény elvégzése vagy nyilatkozat megtétele egyáltalán nem igényelné személyazonosító adat megadását.*” Figyelemmel arra, hogy a döntéssel érintett konkrét ügyben „*a Kérelmező a Birtokvédelmi határozat végrehajtását írásban vagy szóban terjesztheti elő, amennyiben ettől eltérő módot jogszabály nem tesz lehetővé. Ennek megfelelően nem terjeszthető elő végrehajtás iránti kérelem írásbelinek nem minősíthető elektronikus úton, ha jogszabály azt nem teszi lehetővé. Tekintettel arra, hogy sem az Ákr., sem a külön jogszabály nem ad lehetőséget a végrehajtás iránti kérelem írásbelinek nem minősülő elektronikus úton való előterjesztésére és a birtokvédelmi eljárásban a hivatalbóli végrehajtás kizárt, ezért a Jegyző jogszerűtlenül, kérelem hiányában folytatta le az eljárást és rendelte el az ügyben a végrehajtást (az emailben megküldött végrehajtási kérelem alapján).*”

Eljárásjogilag hibás a nem a civil szervezet ügyfélkapujáról benyújtott bejelentés is. Szintén a Pest Megyei Kormányhivatal egy másik birtokvédelmi határozat végrehajtásának eljárásával kapcsolatosan meghozott PE/040/00640-17/2022. sz. döntésével kimondta, hogy „*Kérelmezett jogi képviselője által (a saját magán ügyfélkapuján keresztül) benyújtott jogorvoslati kérelem – külön elutasítást nem igénylő módon – hatálytalanak minősül, úgy kell tekinteni, mintha az be sem érkezett volna.*”

A Kúria következetes a tekintetben, hogy a gazdálkodó szervezet kérelmének érdemi elbírálására nincs lehetőség, ha a kérelmet a cégkapuján keresztül kellett volna előterjeszteni, azt azonban a képviselőre jogosult személy a magán ügyfélkapujáról nyújtotta be.⁶⁹

A fenti esetek közös vonása, hogy a kérelem nem megfelelősége ellenére is van lehetőség a panaszolt állattartás kivizsgálására: a hatóság ugyanis beadvány, kérelem figyelembevétele nélkül, hivatalból is megtarthatja az állattartónál a hatóság ellenőrzését.⁷⁰

65 Panasz törvény 2/A. § (2) bek. alapján „a panasz vizsgálata mellőzhető (...) akkor is, ha a panaszos a sérelmezett tevékenységről vagy mulasztásról való tudomásszerzéstől számított hat hónap után terjesztette elő panaszát. A sérelmezett tevékenység vagy mulasztás bekövetkeztétől számított egy éven túl előterjesztett panaszt érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani.”

66 Panasz törvény 4. § (1) bek.

67 Panasz törvény 3. § (5) bek.

68 Panasz törvény 16. § (2) bek.

69 Kfv.V.35.011/2019/4., Kfv.I.35.012/2019/3., Kfv.VII.37.552/2020/2.m Kfv.V.37.015/2022/2. sz. ügyekben meghozott ítéletek.

70 Az Ákr. 99. § alapján „a hatóság - a hatáskörének keretei között - ellenőrzi a jogszabályban foglalt rendelkezések betartását, valamint a végrehajtható döntésben foglal-

A fentiekkel szemben a bejelentések tartalmi hibái meghiúsíthatják a hatóság minden törekvését arra, hogy az állattartót ellenőrizze.

A bejelentés legfőbb buktatója a pontatlanság és a kevés információ. Még a legelkötelezettebb hatóság sem tudja úgy az állatvédelmi ellenőrzést lefolytatni, ha nem tudja beazonosítani sem a helyszínt, sem az állattartót. Mint hatósági ügyintézőhöz, hozzám is érkezett olyan anonim bejelentés, hogy „itt lakunk a falu szélén, mellettünk malacokat tartanak.”

Egy 2020. január 1-ei statisztika szerint több, mint 700 közös önkormányzati hivatal működik hazánkban,⁷¹ az itt dolgozó jegyzők több településen is ellátnak állatvédelmi feladatokat, ez még inkább megnehezíti az állattartó és az állattartás helyszínének beazonosítását.

A hatóság többféle nyilvántartásból dolgozik, így pl. a TAKARNET-ből, a helyi népelességnyilvántartó rendszerekből, az állattartókról vezetett nyilvántartásokból,⁷² továbbá információt kérhet más hatáskörrel összefüggésben vezetett nyilvántartásból (pl. hagyatéki, kereskedelmi nyilvántartások), illetve megkereséssel élhet más hatóságok felé az információ megszerzése érdekében (pl. ha a bejelentő megírja, hogy milyen rendszámú autóból dobtak ki kutyát, a hatóság megkereséssel élhet a rendőrség felé).

A nyilvántartásokból a hatóság az állattartó nevére, címére, ingatlanulajdonára, a kutya fajtájára és chip-számára, egyéb adataira tud rákeresni, egyéb tartott állatok adataira tud rákeresni.

Az „itt lakunk a falu szélén, mellettünk malacokat tartanak” típusú bejelentésekben érintett állattartó, illetve állattartási hely a fenti nyilvántartásokból nem beazonosítható, a hatóság kizárólag helyi ismeretség alapján találgathat, vagy végigjárja a faluszéli állattartókat, amire feltehetően nem lesz kapacitás, vagy ha van is kapacitás, akkor sok ideig fog tartani (faluszéli malactartók számától függően).

Ugyanígy megfoghatatlan a „tegnap már megint a kerítésünk előtt volt az a fekete-fehér kutya” tartalmú bejelentések. A hatóságnak ugyanis hiába van chipolvasója, ha a kutya már nincs meg, ilyenkor szintén a helyi ismeretség alapján lehet elindulni (kinek van a bejelentő címe felé szökös kutyája), illetve a bejelentő utcája rákereshető a nyilvántartásban, és ha a nyilvántartás kiad a találatok között olyan ebet, amelyre a leírás illik, érdemes egy hatósági ellenőrzést lefolytatni a kiadott eb tartójánál.

A „most van itt a fekete-fehér kutya a kerítésemnél” ügyek sem tartoznak az egyszerű elintézésű ügyek közé azon településeken, ahol az önkormányzat nem tart fenn kennelt a talált kutyák számára. Az ilyen típusú ügyekben a hatóság az ebrendészt hívja, mire azonban az ebrendész kiér, a kutya már árkon-bokron túl lehet.

Egyszerűbb a tényfeltárás megkezdése a „láttam egy kutyát a Zsák utcában a romos háznál” típusú bejelentéseknél, itt legalább el lehet indulni az utcában. Hozzám tavaly adtak be egy ilyen bejelentést, végül két romos házat találtam, de csak az egyiknél tartottak kutyát.

A hatóság munkájában nagy segítséget nyújtanak a fényképek, egyrészt a beazonosítás miatt, másrészt a bizonyítási eljárás során.

A hatóságnak akkor van a legegyszerűbb dolga, ha a bejelentő azonosítja az állattartót és a tartási hely címét, részletesen leírja a problémát, és fotókkal alátámasztja a bejelentést. A bejelentés ugyanis önmagában véve csak egy állítás.

Nagy probléma az állatvédelmi bejelentések nem célszerű használata és az emiatti bizalomvesztés a hatóság részéről. Sok esetben az állatvédelmi bejelentést haragos szomszédok használják fel egymás ellen, akik a létező összes fórumon feljelentést tesznek egymás ellen. Pár ilyen feljelentés után a hatóság egyszerűen nem veszi komolyan a bejelentőt és az Ákr. lehetőséget is ad a hatósági ellenőrzés mellőzésére, ha „*ugyanazon ügyfél kérelmére az újabb kérelem benyújtását megelőző egy éven belül lefolytatott ellenőrzése során jogsértést nem tárt fel, kivéve, ha a kérelem benyújtására az ellenőrzés lefolytatását követően felmerült ok vagy körülmény miatt kerül sor,*”⁷³ a Panasztörvény szerint pedig „*a korábbival azonos tartalmú, ugyanazon panaszos vagy közérdekű bejelentő által tett ismételt panasz vagy közérdekű bejelentés vizsgálata mellőzhető.*”⁷⁴

tak teljesítését.”

71 https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_fol008.html (2023. 02. 23.)

72 Pl. az állattartók, állattulajdonosok nyilatkozatai alapján vezetett ebösszeírás alapján összeállított nyilvántartásból, az állatorvosok által az állattartók, állattulajdonosok nyilatkozatai alapján vezetett pet vet datából település szintre leképzett ebregisztrációs rendszerekből, a lovas szolgáltatásokról, méhészekről, lőtartókról, számartatókról, öszvértartókról, szarvasmarhatartókról, juhtartókról, kecsketartókról, sertéstartókról, baromfitartókról, nyúlartókról vezetett nyilvántartásokból.

73 Ákr. 100. § (3) bek.

74 Panasztörvény 2/A. §

4. JEGYZŐI KÖTELEZÉSEK AZ ÁLLATVÉDELMI ELJÁRÁSBAN

Az Ávtv. az alábbi területeken biztosít hatáskört a jegyzőnek:

1. állatvédelmi bírság kiszabása;⁷⁵
2. állatvédelmi bírság kiszabása helyszíni bírságként;⁷⁶
3. állattartástól való eltiltás;⁷⁷
4. gondoskodás az állat életének fájdalom nélküli kioltásáról;⁷⁸
5. az állat megfelelő helyre való szállításának és a várható tartási költségek tulajdonos általi megelőzésének elrendelése;⁷⁹
6. az állatvédelmi hatóság az általa nyilvántartott adatokat az élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszerben kezeli;⁸⁰
7. az állattartást legfeljebb egy évig megtilthatja;⁸¹
8. feladat- és hatáskörében eljárva ellenőrzi az ÁVT-ben foglaltak végrehajtását;⁸²
9. állatvédelmi őrszolgálat működtetése, kóbor ebek befogásával kapcsolatos feladatok ellátása;⁸³
10. az állat megfelelő és biztonságos elhelyezése, valamint szökésének megakadályozása érdekében meghatározott építési munka elvégzésére kötelezés;⁸⁴
11. meghatározott cselekmény végzésére, túrésére vagy abbahagyására kötelezés;⁸⁵
12. az állattartás korlátozása vagy megtiltása;⁸⁶
13. az állatok gondozásával, a velük való helyes bánásmóddal kapcsolatos állatvédelmi oktatáson (továbbiakban: állatvédelmi képzés) való részvételre kötelezés.⁸⁷

A Szankciótörvény szerint a jegyző továbbá figyelmeztetés szankciót alkalmazhat.

A fentiekén túl más rendelet is ad a jegyzőnek hatáskört, feladatkört, pl. a KEDVTR.⁸⁸

75 FVMR. 6. § (1) bek., Ávtv. 43. § (2) bek.

76 FVMR. 6. § (1) bek., Ávtv. 43. § (2a) bek.

77 FVMR. 6. § (1) bek., Ávtv. 43. § (9)-(12) bek.

78 FVMR. 6. § (1) bek., Ávtv. 45. § (1) bek.

79 FVMR. 6. § (1) bek., Ávtv. 45/B. §.

80 FVMR. 6. § (1) bek., Ávtv. 48/C. §.

81 FVMR. 6. § (1b) bek., Ávtv. 42/E. §.

82 FVMR. 6. § (4) bek., Ávtv. 45/A §.

83 FVMR. 6. § (9) bek., Ávtv. 48/A. §.

84 FVMR. 6. § (10) bek.

85 FVMR. 6. § (12) bek.

86 FVMR. 6. § (12) bek.

87 FVMR. 6. § (1) bek., Ávtv. 43. § (6) bek.

88 pl. KEDVTR. 17/B. § (11) bek. alapján a jegyző és a járási állat-egészségügyi hatóság ellenőrzi, hogy a négy hónaposnál idősebb eb rendelkezik-e transzponderrel.

A jegyző hatáskörébe tartozó szankcionálási lehetőségek súlyosság szerint:

1. figyelmeztetés szankció alkalmazása;
2. állatvédelmi oktatáson (továbbiakban: állatvédelmi képzés) való részvételre kötelezés;
3. meghatározott cselekmény végzésére, tűrésére vagy abbahagyására kötelezés;
4. az állat megfelelő és biztonságos elhelyezése, valamint szökésének megakadályozása érdekében meghatározott építési munka elvégzésére kötelezés;
5. állatvédelmi bírság kiszabása, állatvédelmi bírság kiszabása helyszíni bírságként;
6. az állat megfelelő helyre való szállításának és a várható tartási költségek tulajdonos általi megelőzésének elrendelése;
7. az állattartást legfeljebb egy évre történő megtiltása;
8. az állattartás korlátozása vagy megtiltása;
9. állattartástól való eltiltás.

A fenti besorolásban az állatvédelmi bírság középére került, figyelemmel arra, hogy e szankció súlyossága függ a kiszabott bírságösszeg mértékétől, valamint az állattartó anyagi körülményeitől.

A különböző szankciók együttesen is alkalmazhatóak, ahol nem zárják ki egymást. A figyelmeztetés és az oktatásra kötelezés szankciókat minden szankció mellé lehet alkalmazni.

Az egyes szankciók meghozatalára a tananyag mellékletei az alábbiak szerint tartalmazznak határozatmintát:

1. melléklet: figyelmeztetés szankció alkalmazása és állatvédelmi oktatáson (továbbiakban: állatvédelmi képzés) való részvételre kötelezés
2. melléklet: figyelmeztetés szankció alkalmazása és az állat megfelelő és biztonságos elhelyezése, valamint szökésének megakadályozása érdekében meghatározott építési munka elvégzésére kötelezés
3. melléklet: állatvédelmi bírság kiszabása
4. melléklet: ideiglenes elvitel - az állat megfelelő helyre való szállításának és a várható tartási költségek tulajdonos általi megelőzésének elrendelése
5. melléklet: állattartástól való eltiltás

Az állatvédelmi jogszabályokkal szemben a jogalkotó a Szankciótörvény primátusát állítja fel, ugyanis a Szankciótörvény 1. § alapján:

„(1) A törvény hatálya az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény hatálya alá tartozó közigazgatási hatósági eljárás során megállapított jogszabálysértések (a továbbiakban: közigazgatási szabályszegés) esetén a közigazgatási hatósági ügyben érdemi döntéssel kiszabható jogkövetkezményekre (a továbbiakban: közigazgatási szankció) terjed ki.

(2) E törvény rendelkezéseitől törvény akkor rendelkezhet eltérően, ha ezt e törvény megengedi.”

A Szankciótörvény rendelkezik a közigazgatási szankciók rögzítéséről:

„3. § (1) A közigazgatási szankciót alkalmazó hatóság a közigazgatási szankciók alkalmazásának fokozatossága érdekében - törvény vagy eredeti jogalkotói hatáskörben kiadott kormányrendelet eltérő rendelkezésének hiányában - a Közigazgatási Szankciók Nyilvántartásába (a továbbiakban: Nyilvántartás) bejegyzí azon döntés e törvényben meghatározott adatait, amely ellen kérelemre induló jogorvoslatnak már nincs helye. A közigazgatási szankciót alkalmazó hatóság a döntés adatait a jogorvoslati kérelem benyújtására rendelkezésre álló idő elteltével egyidejűleg jegyzi be.”

A Szankciótörvény rendelkezik az elévüléssel kapcsolatban:

„5. § (1) Ha törvény vagy eredeti jogalkotói hatáskörben kiadott kormányrendelet eltérően nem rendelkezik, nem alkalmazható közigazgatási szankció, ha a jogsértő magatartásnak a szankció alkalmazására jogosult hatóság tudomására jutásától számított hat hónap eltelt (elévülés).

(2) Az elkövetés napja

a) az a nap, amikor a jogsértő magatartás megvalósul,

b) jogellenes állapot fenntartása esetén az a nap, amikor ez az állapot megszűnik.

(3) Az elévülési időt a hatóság bármely eljárási cselekménye megszakítja. Az elévülés megszakadásával az elévülési idő újratekődik.

(4) Ha törvény vagy eredeti jogalkotói hatáskörben kiadott kormányrendelet eltérően nem rendelkezik, nem alkalmazható közigazgatási szankció, ha az elkövetéstől számított három év eltelt.

(5) Ha az 5/B. § szerinti büntetőeljárás befejezésekor a (4) bekezdés szerinti elévülési idő már eltelt, vagy abból egy évnél kevesebb van hátra, a közigazgatási szankciót alkalmazó hatóság a büntetőeljárás befejezésétől számított egy évig alkalmazhat közigazgatási szankciót.”

A jogalkotó a Szankciótörvénybe emelte be a *ne bis idem* elvet is.

A *ne bis in idem* elv a kettős büntetés tilalmát jelenti ugyanazon cselekmény miatt. Eredete az atheni államférfi, Demosthenes (384-322.kr.e.) nevéhez fűződik, alapja azon római jogi szabály, amelynek „hangsúlya az, hogy ugyanaz az ügy ismét bírói döntés alá ne kerüljön”.⁸⁹

Az elvet a hazai állatvédelmi jogalkalmazás területére az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény 43. § (1) és (4) bekezdésének alkalmazásával kapcsolatos alkotmányos követelmény megállapításáról szóló 8/2017. (IV. 18.) AB határozat (a továbbiakban: ABH) vezette be.⁹⁰

A döntés alapjául szolgáló tényállás szerint: „a felperes állattartó lakóhelyén egy kistermetű keverék szuka kutyát tartott hosszabb ideje. A kutya 2011 tavaszán öt kutyakölyköt fialt, amelyek közül az állattartó négyet azonnal, míg további egyet néhány nap múlva vízbe fojtott.

A fenti cselekmény miatt a Debreceni Járásbíróság - a Debreceni Törvényszék ítéletével megváltoztatott - 2014. június 12. napján jogerős ítéletében állatkínzás vétségben megállapította az állattartó büntetőjogi felelősségét és 125 000 Ft összegű pénzbüntetésre ítélte. (...) Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának Jegyzője 2014. november 20. napján kelt IGAZ-20077/2014. számú határozatával (a továbbiakban: I. fokú határozat) a büntetőügyben megállapított tényállást alapul véve az állattartót 450 000 Ft állatvédelmi bírsággal sújtotta. Az állattartó fellebbezést terjesztett elő a határozattal szemben, amelyben előadta, hogy igazságtalannak tartja, hogy „két helyről” is megbírságozzák.”

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy „a fentiekben írt feltételekkel kiszabott állatvédelmi bírság, illetve az annak kiszabására irányuló közigazgatási eljárás büntető jellegű szankciónak, illetve eljárásnak minősül (...) az állatvédelmi bírság helyett (vagy amellel) alkalmazható jogkövetkezmények nem sorolhatók a büntető jellegű jogkövetkezmények közé, azok nem az elkövetett jogsértés megtorlására irányulnak, hanem meghatározott tevékenységre kötelezést, vagy az állattartástól való tiltást tartalmaznak és céljuk elsősorban a reparáció, a tudatformálás és a prevenció. (...) a kétszeres eljárás alá vonás és büntetés alaptörvényi tilalma nem zárja ki minden esetben az állatvédelmi hatósági eljárás lefolytatását ugyanazon személlyel szemben, a büntetőjogi felelősségének jogerős ítéletben történt megállapítását követően, azzal azonos tényállás és jogellenes cselekmény mellett sem, hiszen az említett - a bírság helyett alkalmazható - jogkövetkezmények nem tekinthetők büntető jellegű szankciónak. Az Alkotmánybíróság a IV/3.3.1. pontban (Indokolás [38]) megállapította, hogy az Ávtv. rendelkezései alapján az állatvédelmi hatóság (illetve a felülvizsgálatot végző bíróság) mérlegelési joggal rendelkezik a tekintetben, hogy az állatvédelmi hatósági ügyben bírságot alkalmaz, vagy más, nem represszív jogkövetkezményt. (...) ha állatkínzás vétsége vagy büntette miatt büntetőjogi felelősség megállapításának van helye, vagy a büntetőjogi felelősség

89 Bana I. (2017): A „ne bis in idem” elv érvényesülése közigazgatási szankció és büntetőeljárás egyidejű alkalmazása során, https://kozszov.org.hu/dokumentumok/UMK_2017/2/04_Bana_lmre.pdf, 2023.06.17.

90 <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A17H0008.AB&txrefere=00000001.TXT>, 2023.06.17.

kérdésében már jogerős marasztaló döntés született, akkor ugyanazon tényállás alapján indult állatvédelmi hatósági eljárásban, ugyanazon jogellenes cselekmény miatt állatvédelmi bírság kiszabására ugyanazon személlyel szemben nem kerülhet sor.”

A Szankciótörvény 5/A. § alapján: „ha a bíróság a jogsértő magatartást megvalósító természetes személyt ugyanazon tényállás alapján jogerős ügyszabó határozatban

- a) elítélte és vele szemben büntetést szabott ki, illetve intézkedést alkalmazott, vagy
- b) arra hivatkozással, hogy a bűncselekményt nem a vádlott követte el, felmentette, nem alkalmazható a 2. § (3) bekezdés c) és d) pontjában meghatározott közigazgatási szankció.”

A két szankció a közigazgatási bírság és a tevékenység végzésétől történő eltiltás.

A Szankciótörvény 5/B. § alapján: „ha a közigazgatási szankciót alkalmazó hatóság tudomására jut, hogy az eljárása alapjául szolgáló jogsértő magatartás miatt büntetőeljárás van folyamatban és a közigazgatási szankció alkalmazása - összhangban az 5/A. §-ban foglaltakkal - e büntetőeljárás kimenetelétől függ, az eljárását a büntetőeljárás befejezéséig felfüggeszti.”

Rendkívül érdekes, hogy a jogalkotó a büntetőeljárás elsődlegességét hangoztatja a közigazgatási eljárással szemben, annak ellenére, hogy a közigazgatási eljárás általában jelentősen gyorsabban lezárul, mint a büntetőeljárás. Ugyanakkor, bár a közigazgatási eljárás gyorsabb, a büntetőeljárás alatt esetleg alaposabb bizonyítási eljárásra kerül sor.

A Szankciótörvény fenti rendelkezéseinek jelentősége tehát, hogy jogszabályi keretet ad a *ne bis in idem* elvének, ugyanakkor lehetőséget ad az állatvédelmi hatóságnak, hogy felfüggeszse az eljárását a büntetőeljárás befejezéséig.

Az állatvédelmi közigazgatási eljárás határideje legfeljebb 60 nap⁹¹, jóval rövidebb, mint a büntetőeljárás ideje. Az Ákr. 48. § (2) bek. alapján „törvény lehetővé teheti az eljárás felfüggesztését, ha az előkérdés más szerv hatáskörébe tartozik, vagy ugyanannak a hatóságnak az adott ügygel szorosan összefüggő más hatósági döntése nélkül megalapozottan nem dönthető el”.

A fenti jogszabályi hivatkozások tehát lehetőséget adnak a közigazgatási hatóságnak az eljárás felfüggesztésére.

A felfüggesztés előnye, hogy a hatóság nem hoz olyan határozatot, amelyet később esetlegesen vissza kell vonnia. A felfüggesztés ellen szól, ha a hatóság minél hamarabb szeretne kötelezettséget róni az állattartóra. Utóbbi esetben felmerül a kérdés, hogy hozzon-e olyan határozatot, amit vissza kell esetleg később vonnia, vagy hozza meg a határozatát – melyben nem kötelezhet a közigazgatási bírság fizetésére, valamint nem sújthat tevékenység végzésétől történő eltiltással – és a büntetőeljárás végén határozzon a bírság kiszabásáról. Itt két újabb kérdés merül fel: hozható-e ugyanazon ügyben, ugyanazon jogsértés miatt ugyanazon jogsértő személlyel szemben két határozat, valamint a hatóság – amennyiben nem függeszti fel az eljárását – értesül-e a büntetőeljárás eredményéről.

Az Ávtv. 43. § (13) bek. alapján „ha a büntetőügyben eljáró bíróság arról értesíti az állatvédelmi hatóságot, hogy állatkínzás vagy tiltott állatviadal szervezése bűncselekmény miatt az állattartót jogerősen elítélte, az állatvédelmi hatóság a bíróság értesítése alapján hatósági ellenőrzést folytat”.

Ha viszont nem születik marasztaló ítélet, és a hatóság az eljárást sem függesztette fel, nem értesül a büntetőeljárás eredményéről és a jogsértő személy „megúszhatja” a bírság kiszabását ill. a tevékenység végzésétől

történő eltiltást.

4.1 A figyelmeztetés szankció alkalmazása

A Szankciótörvény 6. § szerint:

„(1) A figyelmeztetéssel a hatóság rosszállását fejezi ki az általa megállapított közigazgatási szabályszegés elkövetése miatt, és újabb szankció kilátásba helyezésével felszólítja az ügyfelet, hogy a jövőben tartózkodjon a közigazgatási szabályszegés elkövetésétől.

(2) Figyelmeztetés szankciót alkalmazhat a hatóság, ha törvény vagy törvény felhatalmazása alapján önkormányzati rendelet közigazgatási bírság kiszabását írja elő.

(3) Figyelmeztetés alkalmazásának akkor van helye, ha közigazgatási szabályszegés elkövetése miatt más szankció nem alkalmazható, vagy ha a közigazgatási szabályszegés az elkövetés körülményeire tekintettel csekély súlyú és a figyelmeztetéstől kellő visszatartó hatás várható.

(4) A hatóság figyelmeztetés szankciót alkalmaz a közigazgatási szabályszegést elkövető ügyféllel szemben, ha az ügyfél számára kötelezettséget állapít meg, és a kötelezettséget megállapító döntésben más szankciót nem alkalmaz.

(5) Törvény vagy eredeti jogalkotói hatáskörben kiadott kormányrendelet meghatározott ügyek vonatkozásában a figyelmeztetés alkalmazásának kizárásáról rendelkezhet, ha az adott ügyben csekély súlyú szabályszegés nem merülhet fel.”

Figyelemmel arra, hogy az állatvédelmi jogszabályok megsértése jellemzően mulasztással következik be – ahol tevélegesen sérti az állattartó az állat érdekeit, ott felmerül az állatkínzás tényállása is – önmagában a figyelmeztetés szankció ritkán kerül határozatba. A legtöbb esetben valamilyen kötelezés mellett alkalmazza a hatóság.

4.2 Az állatvédelmi oktatáson (továbbiakban: állatvédelmi képzés) való részvételre kötelezés

2012. január 1-től kerül be az Ávtv-be az állatvédelmi való oktatásra kötelezés lehetősége az alábbiak szerint:

„43. § (6) Állatvédelmi bírság kiszabása helyett vagy azzal egyidejűleg az állattartót a hiányosságok kijavítására, pótlására kell kötelezni, továbbá az állatok gondozásával, a velük való helyes bánásmóddal kapcsolatos állatvédelmi oktatáson (továbbiakban: állatvédelmi képzés) való részvételre kötelezhető.

(7) Ha az állatvédelmi képzésen való részvételre kötelezett állattartó a kötelezettségének önként nem tesz eleget, az állatvédelmi képzés, illetőleg annak hátralévő része helyébe állatvédelmi bírság lép.”

A T/4247. számú törvényjavaslat részletes indokolása szerint a jogszabálmódosítás” azért indokolt, mert

91 Az Ákr. 50. § (2) bek. c) pontja alapján ennél is rövidebb, ha az Ákr. 104. § (59) bek. szerint a hatóság a hatósági ellenőrzés lefolytatásakor azonnal „érdemben dönt, és azt a jelenlévő ügyféllel nyomban közli”, erre pedig akkor kerül sor, „ha a hatósági ellenőrzés jogsértést tárt fel, és a döntés feltételei egyébként fennállnak”.

az állatok kárára történő cselekmények hosszú távú visszaszorításának – a kapcsolódó tudományterületek szakértőinek egyöntetű véleménye szerint – leghatékonyabb eszköze a tudatformálás. Az állatjóléti szabályok megsértése gyakran abból következik, hogy a mulasztó nincs tisztában az állatok igényeivel, esetleg nem tekinti őket érző lénynek. A tudatlanság, a téves beidegződés, illetve szemléletmód legkönnyebben oktatással változtatható meg.”

Ezen jogszabályi rendelkezés jelenleg is hatályos. Az FVMR az Ávtv. 43. § (6)–(7) bekezdéséhez nem rendel hatóságot. Jelentheti-e ez azt, hogy a Kormány által kijelölt minden állatvédelmi hatóság, így

- a) a miniszter,
- b) a NÉBIH,
- c) a Pest Vármegyei Kormányhivatal,
- d) az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi hatáskörben eljáró megyei kormányhivatal,
- e) az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi hatáskörben eljáró járási hivatalt (a továbbiakban ezen alcím tekintetében: járási hivatal),
- f) a települési önkormányzat jegyzőjét, fővárosban a kerületi önkormányzat jegyzőjét, a Fővárosi Önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi főjegyzőt (a továbbiakban együtt: jegyző)⁹² állatvédelmi képzésen való részvételre kötelezhet?

Jámbor Adrienn álláspontja szerint onnan kell kiindulni, hogy az Ávtv. 43. § (6) bek. az állatvédelmi képzésen való részvételre kötelezést a bírságkiszabáshoz köti: „állatvédelmi bírság kiszabása helyett vagy azzal egyidejűleg”. Állatvédelmi képzésen való részvételre tehát az az állatvédelmi hatóság kötelezhet, amely állatvédelmi bírságot szabhat ki.

Az Ávtv. 43. (2) bek. alapján „az állatvédelmi bírságot az állatvédelmi hatóság szabja ki. Az FVMR. 6. § (1) bek. alapján az Ávtv. 43. § (2) bekezdésében foglaltak tekintetében a NÉBIH, az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi hatáskörben eljáró Pest Vármegyei Kormányhivatal, vármegyei kormányhivatal, járási hivatal, a területi természetvédelmi hatóság, valamint a jegyző a kijelölt állatvédelmi hatóság.

A fenti levezetés alapján állatvédelmi képzés elvégzésére a NÉBIH, az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi hatáskörben eljáró Pest Vármegyei Kormányhivatal, vármegyei kormányhivatal, járási hivatal, a területi természetvédelmi hatóság, valamint a jegyző kötelezhet.

2019. január 1-jén hatályba lépett⁹³ a Szankciótörvény. A Szankciótörvény 1. (2) bek. szerint „e törvény rendelkezéseitől törvény akkor rendelkezhet eltérően, ha ezt e törvény megengedi.”

A Szankciótörvény már a hatálybalépésekor sem nevezi meg az állatvédelmi képzésen való részvételre kötelezést külön szankcióként⁹⁴, de a 2. § (4) bek. kimondja, hogy „törvény további közigazgatási szankciókat állapíthat meg.”

2021. január 1-től a 2. § (4) bek. kiegészül az alábbiak szerint:

„Törvény vagy eredeti jogalkotói hatáskörben kiadott kormányrendelet további közigazgatási szankciókat állapíthat meg.”

Amikor a hatóság állatvédelmi képzésen való részvételre kötelez, a legnagyobb bizonytalanságot az okozza, hogy a határozatban meg kell-e pontosan jelölni a képzést, vagy elég a határozat rendelkező részébe általánosságban belefoglalni az „állatvédelmi képzésen való részvételre köteleztem” fordulatot, és pontosan milyen, melyik képzés elvégzésére lehet kötelezni az állattartót.⁹⁵

Álláspontom szerint a hatóságnak a lehetőségekhez mérten pontosan meg kell jelölnie, hogy mit vár el a kötelezettől. Ezt támasztja alá az eljárás alapjául szolgáló jogszabály, az Ákr., amelyben nevesített szakszerűség, egyszerűség, az ügyféllel való együttműködés elve is.⁹⁶

További kérdés, hogy az Ávtv. 43. § (6) bekezdésében szereplő „állatvédelmi oktatáson (továbbiakban: állatvédelmi képzés)” kifejezés szűk értelmezése szerint az Ávtv. 43/B. § szerinti iskolarendszereken kívüli hatósági jellegű képzést jelenti, tágan értelmezve viszont a hatóság bármilyen, hatósági és nem hatósági jellegű képzés elvégzésére kötelezhet.

Nem tartom kizártnak, hogy egy kutyaiskola által meghirdetett konkrét képzést vagy workshopot, vagy alap képzési programot jelöljön meg a határozat. Ma már számtalan kutyaiskolában indul alap képzési program, így e körben a kutyaiskola megjelölése mellőzhető. Ne fogadjuk kétkedéssel a kutyaiskolás oktatás beépítését a határozatba. Egyrészt az alaptanfolyamok a tartási körülményekről is oktatnak, másrészt pedig segítenek az állattartóknak megérteni kutyájuk jelzéseit. Ez különösen fontos lehet, ha például a jogsértés úgy következett be, hogy a kutya egy másik kutyának vagy állatnak támadt.

Hatósági jellegű képzés a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal által összeállított, 2024 végétől a Közös ügyünk az állatvédelem Alapítvány által működtetett „Gazdijogsi” online tananyag, valamint az állatjóléti felelős képzés. Előbbi tananyag kimondottan kutyatartás témában készült és interneten díjmentesen bárki által elérhető. A tanulást tudáspróba, „vizsgatesztor” zárja. A program a sikeres elvégzést követően oklevelet ad, amelyet a hatóság a határozatban bekérhet a kötelezettől, igazolandó, hogy a képzés elvégzése megtörtént. A „Gazdijogsi” a <https://gazdijogsi.hu/> oldalon érhető el.

Pallós László országos állatvédelmi főfelügyelő az állatjóléti felelős képzést is ajánlotta a kötelezésre: „a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól szóló 32/1999. (III.31.) FVM rendelet vonatkozó előírásai alapján a nagylétszámú állattartó telepeken állatjóléti felelőst kell kijelölni. Azt a személyt lehet állatjóléti felelősnek kijelölni, aki a kijelölést megelőzően állatvédelmi képzésen vett részt, és képesítési bizonyítványt szerzett. Ez a képzés iskolarendszereken kívüli hatósági képzés, amelyet Igazgatóságunk munkatársai szerveznek és tartanak. Jóllehet a képzés fókuszában a gazdasági haszonállatok állnak, ugyanakkor előadásainkkal a fajspecifikus részletek mellett egy általános állatvédelmi szemléletet is át kívánunk adni a hallgatóságunknak. A tananyag az alábbi linken elérhető: <https://portal.nebih.gov.hu/allatjoleti-felelos-kepzes>.

2021. január elsején megalakult az Állatorvostudományi Egyetem Állatvédelmi Jogi, Elemző- és Módszertani Központ (röviden ÁTE Állatvédelmi Központ). Az ÁTE Állatvédelmi Központ feladata, hogy „multidiszciplináris szemlélettel tudományos háttérrel biztosítson az állatvédelem elméletének és gyakorlatának, segítve mind az állatvédelemmel kapcsolatos állami döntések meghozatalát, mind a terepen dolgozó állatorvosokat és állatvédőket. A Központ egy hiánypótló tudásbázis, amely nem csupán az állatorvosképzésben biztosítja a korszerű állatvédelmi ismeretek átadását, hanem a nem állatorvos szakembereknek, civileknek is szervez képzéseket, szakmai napokat. Vállalkozik továbbá a legújabb állatvédelmi kutatási eredmények közérthető nagyközönségi kommunikációjára is.”⁹⁷

Az ÁTE Állatvédelmi Központ szakmai napjai inkább az állatvédelemben dolgozó szakembereket szólít

92 FVMR. 5. § (1) bek. alapján

93 Szankciótörvény 16. § (1) bek.

94 A Szankciótörvény hatálybalépésekor a 2. § (3) bek. alapján „közigazgatási szabályszegés esetén a következő közigazgatási szankciók alkalmazhatók:

a) figyelmeztetés,
b) közigazgatási óvadék,
c) közigazgatási bírság,
d) tevékenység végzésétől történő eltiltás,
e) elkobzás.”

A listából 2021. január 1-től kikerül a közigazgatási óvadék.

95 Ezekben a kérdésekben a Magyar Birtokvédelmi Szövetség rendszeresen kap megkeresést a jegyzőktől. A főképp hatósági jogalkalmazókból, jegyzőkből, önkormányzatokból álló tagsággal rendelkező Magyar Birtokvédelmi Szövetség nemcsak a tagjainak, hanem az ország minden pontján tevékenykedő hatóságoknak is segíti a munkáját, a birtokvédelmen túl nagyjából minden típusú közigazgatási ügyben.

96 Az Ákr. 2. § (2) bek. a) pontja szerint „a hatóság a hatásköre gyakorlása során a szakszerűség, az egyszerűség, az ügyféllel való együttműködés és a jóhiszeműség követelményeinek megfelelően jár el.”

97 <https://univet.hu/hu/egyetem/szervezeti-egysegek/allatvedelmi-jogi-elemzo-es-modszer-tani-kozpont/>, 2023.07.08.

ják meg, nem azon állattartókat, akiknek az alapismereteket szükséges elsajátítaniuk, ugyanakkor az itt tanuló szakemberek már részt vesznek az állattartók tudásszintjének emelésében.

2022. őszén elindult hazánk első állatvédelmi szakjogász képzése. A Miskolci Egyetem és az Állatorvostudományi Egyetem által indított képzésre az állatvédelem minden területéről jelentkeztek jogászok, így a hatósági oldalról is.

A 2022. novemberétől hatályos Közös ügyünk az állatvédelem Alapítvány létrehozásáról szóló 2022. évi XXXIV. törvényben az Országgyűlés „*az állatok jóléte és védelme, a felelős állattartás és az állatvédelem népszerűsítése, valamint az állatvédelemmel foglalkozó civil szervezetekkel való együttműködés megerősítése érdekében*” továbbá „*az állatvédelem fejlesztésével és népszerűsítésével kapcsolatos feladatok hatékony ellátása érdekében, továbbá az állattartás felelősségének tudatosítása céljából*” felhívja a Kormányt a Közös ügyünk az állatvédelem Alapítvány (a továbbiakban: Alapítvány) létrehozására.

Az Alapítvány közfeladatai többek között: állatvédelmi szakmai konferenciák koordinálása, az állatvédelem fontosságának a tudatosítása és továbbadása a fiatal generációk számára, az állatvédelem népszerűsítését célzó tudományos és oktatási tevékenység ösztönzése, képzési programok kidolgozása és koordinálása, nemzetközi jó gyakorlatok adaptálási lehetőségeinek feltérképezése a hazai állattartási kultúra fejlesztése érdekében.

Az Alapítvány az ismeretterjesztéssel kapcsolatosan is vállal feladatot. Egyelőre a rendőri szervek, illetve a polgárőrség irányába tett lépéseket, hogy az állatvédelem az ő köreikben is hangsúlyosabb szerepet kapjon. Úgy vélem, hogy nem kizárt, hogy az Alapítvány az állatvédelem területén dolgozó, vagy ahhoz közvetlenül kapcsolódó szakembereket is megkeresi, ezzel hozzájárulva az önkormányzatok és jegyzők munkájának támogatásához.

Ez a segítség mindenképp jól jön. Lehetségesnek és kívánatosnak tartom, hogy települési szinten az önkormányzatok szervezzenek rendszeresen olyan képzést, amelynek elvégzésére kötelezhetik az állattartót.

Az ÁTE Állatvédelmi Központ, a Miskolci Egyetem, az Alapítvány képzése kétlépcsős ütemezéssel kapcsolódik az állattartók állatvédelmi képzésen való részvételre történő kötelezéséhez. Az első lépés a magasabb tudásszinttel rendelkező szakembergárda kialakítása, míg a második lépés az, hogy ez a szakembergárda eljusson a kötelezett állattartókhoz.

Mint látjuk, az utóbbi években jelentős haladást értünk el ezen a területen, de még mindig van min javítani. Egyre több olyan ügy kerül a hatóság asztalára, ahol nem kutya, hanem egyéb kedvtelésből tartott állat, egzotikus állat érintett jogsértéssel. Az egzotikus állatok optimális tartási körülményeit a jogszabály jóval kevésbé részletezi, mint a kutyakét, s a hatóságok tudása is kevésbé alapos e tekintetben.⁹⁸

Látjuk, hogy folyamatos az ismeretanyagok bővítése, tehát az irány jó, ugyanakkor mégis jó számmal akadnak esetek, amikor az állatvédelmi oktatáson történő részvételre kötelezés kívánatos, ám nem megvalósítható.

A „Gazdijogi” online tananyag elvégzése internetes hozzáférést és értő olvasást igényel, az állattartó felelős képzés személyes megjelenésű, a jelenlét pedig utazási költségekkel, munkából való kieséssel jár. A kutyaiskolás oktatásra való kötelezés teljesítése nem minden településen lehetséges helyben, s kérdés, hogy az állattartó meg tudja-e oldani az eb szállítását, ill. van-e háznál oktató kutyatréner.

A jegyzők nemcsak köteleznek, de sok esetben segítenek is az állattartóknak. Ismerek olyan jegyzőt, aki a számítógépet és személyes közreműködést biztosított a kötelezettnek, hogy elvégezhesse a „Gazdijogsit”. Vanak települések, ahol együttműködik az önkormányzat és a helyi kutyaiskola.

Álláspontom szerint az önkormányzat az az intézmény, amely aktívan előmozdíthatja az állatvédelmi kép-

zés megvalósítását és elvégzését, akár számítógép -és internet hozzáférés biztosításával, akár saját alapképzés létrehozatalával, ill. kutyaiskolákkal történő megállapodások kötésével is. Természetesen mindez annak a függvénye, hogy megvan-e az erre irányuló szándék, s rendelkezésre áll-e a szükséges forrás.

4.3 Meghatározott cselekmény végzésére, túrésére vagy abbahagyására kötelezés, az állat megfelelő elhelyezése, valamint szökésének megakadályozása

Az FVMR. 6. § (10) bek. alapján „*a jegyző, illetve a járási hivatal az állattartót az állat megfelelő és biztonságos elhelyezése, valamint szökésének megakadályozása érdekében meghatározott építési munka elvégzésére kötelezheti*”. A (12) bek. alapján „*a jegyző, illetve járási hivatal az állatvédelmi és az állattartási szabályok megsértése esetén meghatározott cselekmény végzésére, túrésére vagy abbahagyására kötelezheti az állattartót az állatok védelme érdekében*”.

A fent hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapja az Ávtv. alábbi kötelezései:

Az Ávtv. 4. § (3) bekezdése alapján „*a szabadban tartott állatok számára - azok természetes viselkedését is figyelembe véve - biztosítani kell olyan területet, illetve létesítményt, ahol azok veszély esetén, valamint az időjárás káros hatásaival és az egészségre ártalmas hatásokkal szemben védelmet találnak*.”

Az Ávtv. 5. § (1) bekezdése alapján „*az állattartó gondoskodni köteles az állat megfelelő és biztonságos elhelyezéséről, szakszerű gondozásáról, szökésének megakadályozásáról*.”

Az FVMR-be foglalt fenti két kötelezési lehetőség főképp kutyatartás területén mosódik össze. Rengeteg ügy indul a kutyák kiszökése miatt. Az állat biztonságos elhelyezése, a szökés megakadályozása az állattartó jogszabályi kötelezettsége, és e kötelezettség teljesítése érdekében gyakran szükséges kerítést építeni, ill. azt megerősíteni, szökésbiztossá alakítani. A jogalkotó részéről az állat kötve tartásának egyre következetesebb háttérbe szorítása, egyre szigorúbb szabályozása szintén a kennel- ill. kerítésépítési munkálatok, valamint az erre történő kötelezés felé vezet.

4.4 Az állatvédelmi bírság kiszabásának kérdései

4.4.1 Az állatvédelmi bírság kiszabásának jogtörténeti előzménye

Az állatvédelmi bírság intézménye az ókori Rómára vezethető vissza, ahol állattámadások esetén Róma rendőrparancsnokai (*aediles curules*) adtak keresetet a tulajdonos ellen

- bírói mérlegeléssel megállapított összegű kártérítésre, ha egy közút, köztér környékén tartott, veszélyes állat (kutya vagy vadállat) a járókelőket megsebesítette,
- tarifális bírságra (a posztklasszikus korban 200 solidus), amennyiben az állat támadása halált okozott.⁹⁹

A középkor a boszorkányüldözések, állatperek sötét időszaka. Az állatokra úgy tekintettek, mint saját akaratlanul rendelkező tudatos lényekre, amelyek felelősek tetteikért, és képesek megérteni az ítéletet. A kor szemléletét jellemzi 1457-ben, Burgundia hercegségben az a per, melyben egy kocát és hat kismalacát egy öt éves gyermek „meggyilkolásával” vádoltak meg. A gazdát mindössze a perköltségek megtérítésére kötelezték, a kocát bűnösnek mondták ki, és akasztásra ítélték, a kismalacok megmenekültek, mert bűnösségüket nem támasztotta alá tanú.¹⁰⁰

4.4.2 Az állatvédelmi bírság kiszabásának hatályos szabályozása

Az Ávtv. szerint

⁹⁸ Ezt a hiányosságot, mint vakfoltokat törekszik minél inkább felszámolni például a Papagájvilág Alapítvány, amelynek fő tevékenysége az oktatás, és ahol jelenleg is szerkesztés alatt áll egy oktatási anyag, amely a madarak mellett a hüllők, rágcsálók tartásáról is szakszerű ismereteket nyújt. Magam is tapasztaltam, hogy a jegyzői tudás főleg az ebekre korlátozódik, és szakértők iránymutatásával dolgozom azon, hogy ezt az ismeretanyagot szélesítsem. A Jegyző és Közigazgatás XXIV. évfolyam, 4. lapszámában jelent meg A kedvtelésből tartott vadászgöény (Mustela putorius furo) magánszemély általi tartásának jogi szabályozása, birtokvédelmi kérdései és hatósági ellenőrzése c. írásom, és hamarosan az afrikai fehérhasú törpesünök megfelelő tartási körülményeiről is megjelenik egy cikkem.

⁹⁹ Földi A. - Hamza G. (1996) A római jog története és intézményei Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 580.
¹⁰⁰ <https://greenfo.hu/hir/allatperek-a-kozepekortol-a-modern-idokig/>, 2023.06.18.

„43. § (1) Aki tevékenységével vagy mulasztásával az állatok védelmére, kíméletére vonatkozó jogszabály vagy hatósági határozat előírását megsérti vagy annak nem tesz eleget, magatartásának súlyához, ismétlődéséhez, és különösen az állatnak okozott sérelem jellegéhez, időtartamához igazodó mértékű állatvédelmi bírságot köteles fizetni.

(1a) Az állatvédelmi bírság alapösszege - az (1b) bekezdés kivételével - tizenötezer forint.

(1b) Az állatvédelmi bírság alapösszege hetvenötezer forint, ha az állatvédelmi bírság kiszabására okot adó jogsértés elszenvedője kedvtelésből tartott állat.

(2) Az állatvédelmi bírságot az állatvédelmi hatóság szabja ki.

(2a) Az állatvédelmi hatóság állatvédelmi bírság helyszíni bírságként történő kiszabására jogosult.

(4) A bírság megfizetése nem mentesít más jogkövetkezmények alól.

(5) Az állatvédelmi bírság mértékét, megállapításának módját, a kiszabására és felhasználására vonatkozó részletes szabályokat a Kormány rendeletben állapítja meg.

(6) Állatvédelmi bírság kiszabása helyett vagy azzal egyidejűleg az állattartót a hiányosságok kijavítására, pótlására kell kötelezni, továbbá az állatok gondozásával, a velük való helyes bánásmóddal kapcsolatos állatvédelmi oktatáson (továbbiakban: állatvédelmi képzés) való részvételre kötelezhető.

(7) Ha az állatvédelmi képzésen való részvételre kötelezett állattartó a kötelezettségének önként nem tesz eleget, az állatvédelmi képzés, illetőleg annak hátralévő része helyébe állatvédelmi bírság lép.”

Az állatvédelmi bírságról szóló 244/1998. (XII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Bírságrendelet) szerint

„2. § (2) A bírság mértékének megállapításához a bírság alapösszegét - a jogsértés körülményeitől függően - meg kell szorozni az 1-4. melléklet szerinti szorzókkal.

(3) Több tényállás együttes fennállása esetén az egy táblázatban található szorzókat táblázatonként összeadva kell a mellékletre vonatkozó értéket megállapítani.

(4) A mellékletenként kapott szorzókat összeszorozva kapott számmal meg kell szorozni a bírság alapösszegét, amely által kapott szorzat a bírság mértéke.

(5) Amennyiben a bírság kiszabására okot adó jogsértés közvetlenül nem befolyásolja az állat jólétét vagy tíz vagy annál kevesebb gerinces állat egyedét érinti, úgy a 2. melléklet szerint alkalmazandó szorzó 1.

(6) Ha a jogsértést okozó cselekményt szándékosan követték el, az adott tényálláshoz tartozó legmagasabb szorzót vagy szorzókat kell alkalmazni.

3. § (1) Az állatvédelmi képzés, illetőleg annak hátralévő része helyébe lépő állatvédelmi bírság mértékét úgy kell megállapítani, hogy egy nap képzésen való részvételnek ötvenezer forint állatvédelmi bírság felel meg.

(2) Az állatvédelmi képzésen való részvétel állatvédelmi bírságra történő átváltása esetén a bírság összege legalább százezer forint.

4. § Azonos tényállású, három éven belüli ismételt jogsértés esetén a bírság összege a korábban kiszabott bírság másfélszeresénél nem lehet kevesebb, de nem haladhatja meg az adott jogsértés esetén kiszabható bírság legmagasabb mértékét.”

A Debreceni Törvényszék a 104.K.702.062/2021/21. sz ítéletében kiemelte, hogy kizárólag a Bírságrendelet 1. számú melléklete kapcsán enged a jogalkotó mozgásteret a jogalkalmazó részére, a többi tényállás kapcsán a Bírságrendelet tételes szorzószámokat tartalmaz, azok a hozzájuk kapcsolódó körülmények megvalósulása esetén alkalmazandóak, e körben mérlegelési jogkör nincs.¹⁰¹

A Szankciótörvény szerint:

„10. § (1) Közigazgatási bírság kiszabása esetén a hatóság - törvényben, kormányrendeletben vagy önkormányzati rendeletben meghatározott további szempontok mellett - az eset összes lényeges körülményét, különösen az alábbiakat mérlegelve dönt a bírság összegéről:

a) a jogsértéssel okozott hátrányt, ideértve a hátrány megelőzésével, elhárításával, helyreállításával kapcsolatban felmerült költségeket, illetve a jogsértéssel elért előny mértékét,

b) a jogsértéssel okozott hátrány visszafordíthatóságát,

c) a jogsértéssel érintettek körének nagyságát,

d) a jogsértő állapot időtartamát,

e) a jogsértő magatartás ismétlődését és gyakoriságát,

f) a jogsértést elkövető eljárást segítő, együttműködő magatartását, valamint

g) a jogsértést elkövető gazdasági súlyát.

(1a) Az (1) bekezdés rendelkezéseit nem kell alkalmazni, ha törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati rendelet a bírság összegére vonatkozóan mérlegelést nem tesz lehetővé.

(2) Törvény vagy kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában a közigazgatási bírság felső határa természetes személyek esetén egymillió forint, jogi személyek és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek esetén tízmillió forint lehet.

(3) Az önkormányzati rendelet alapján megállapítható közigazgatási bírság felső határa természetes személyek esetén kétszázezer forint, jogi személyek és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek esetén kétmillió forint lehet.

(4) A hatóság mérlegelési jogkörében meghatározható közigazgatási bírságösszeg esetén a kiszabható közigazgatási bírság mértéke legfeljebb a törvényben, a kormányrendeletben vagy az önkormányzati rendeletben meghatározott közigazgatási bírságösszeg felső határának fele lehet, ha a Nyilvántartásba a hatósági eljárás megindításának napját megelőző három éven belül az ügyfél vonatkozásában közigazgatási bírság szankciót megállapító döntést nem jegyeztek be.

11. § (1) A hatóság közigazgatási bírság kiszabása feltételeinek teljesülése esetén - a célszerűség figyelembevételével, mérlegelése alapján - közigazgatási bírságként helyszíni bírságot szabhat ki, ha a helyszíni intézkedés alkalmával az ügyfél a jogsértést teljes mértékben elismeri, és azt törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati rendelet lehetővé teszi.

(2) A jogsértés teljes mértékben való elismerésével az ügyfél lemond a helyszíni bírsággal szemben őt megillető jogorvoslati jogról.

(3) A helyszíni bírság kiszabását megelőzően az ügyfelet tájékoztatni kell a jogorvoslati jogról történő lemondás és

¹⁰¹ A bíróság egyebekben kiemelte, hogy az elhullott állatok rendkívül nagy száma és az, hogy élelmiszertermelési célra szánt állatokról volt szó, a bíróság szerint önmagában megalapozza a szorzó legmagasabb értékének alkalmazását.

a helyszíni bírság meg nem fizetése esetén alkalmazandó jogkövetkezményekről, továbbá a hatóság által megállapítható bizonyítékok köréről.

(4) A helyszíni bírságról szóló döntést a hatóság a helyszínen közli az ügyféllel. A döntés indokolásában elegendő az ügyfélnek a jogsértés elismeréséről szóló írásbeli nyilatkozatát rögzíteni.

(5) Törvény vagy kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában a kiszabott helyszíni bírság összege nem lehet magasabb, mint az ugyanezen tényállás mellett megállapítható közigazgatási bírság legmagasabb összegének negyede.

(6) Önkormányzati rendelet alapján kiszabható helyszíni bírság felső határa természetes személyek esetén ötvenezer forint, jogi személyek és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek esetén ötszázezer forint lehet.

12. § A kiszabott közigazgatási bírság összege nem lehet alacsonyabb, mint az adók módjára történő végrehajtás szabályai szerinti legkisebb behajtható összeg.”

A Szankciótörvény az állatvédelmi bírság kiszabására vonatkozó jelenleg hatályos szabályozása szerint:

„9. § (1) Közigazgatási bírság minden, a közigazgatási hatóság által közigazgatási szabályszegésért kiszabott bírság.

(2) Közigazgatási bírságot szab ki a közigazgatási hatósági eljárás során a hatóság, ha törvény vagy törvény felhatalmazása alapján önkormányzati rendelet bírság kiszabását teszi lehetővé,

a) a Nyilvántartásba a hatósági eljárás megindításának napját megelőző egy éven belül az ügyfél vonatkozásában közigazgatási szankciót megállapító döntést jegyezték be és

b) a hatóság nem figyelmeztetés alkalmazásáról dönt.

(2a) A (2) bekezdés a) pontja szerinti feltétel szempontjából nem minősül szankciót megállapító döntésnek, ha az elkövetést az ügyfél felelősségének megállapítása nélkül szabták ki.

(3) A hatóság a figyelmeztetés szankció alkalmazása feltételeinek teljesülése esetén is közigazgatási bírság szankciót alkalmaz, ha

a) a jogsértés emberi életet, testi épséget vagy egészséget sért vagy veszélyeztet, vagy annak következményeképpen környezetkárosodás, környezetszennyezés vagy környezetveszélyeztetés következett be,

b) kiskorú személyek védelmét célzó jogszabályi rendelkezés megsértésére került sor,

c) a jogsértésre - kora, anyagi és szociális helyzete, fogyatékosága, egészségi állapota, megváltozott munkaképessége, cselekvőképességének korlátozása miatt - különösen kiszolgáltatott személlyel szemben került sor, vagy

d) törvény vagy eredeti jogalkotói hatáskörben kiadott kormányrendelet meghatározott ügyek vonatkozásában a figyelmeztetés alkalmazásának kizárásáról rendelkezik.

„10. § (4) A hatóság mérlegelési jogkörében meghatározható közigazgatási bírságösszeg esetén a kiszabható közigazgatási bírság mértéke legfeljebb a törvényben, a kormányrendeletben vagy az önkormányzati rendeletben meghatározott közigazgatási bírságösszeg felső határának fele lehet, ha a Nyilvántartásba a hatósági eljárás megindításának napját megelőző három éven belül az ügyfél vonatkozásában közigazgatási bírság szankciót megállapító döntést nem jegyezték be.”

„11. § (1) A hatóság közigazgatási bírság kiszabása feltételeinek teljesülése esetén - a célszerűség figyelembevételével, mérlegelése alapján - közigazgatási bírsággént helyszíni bírságot szabhat ki, ha a helyszíni intézkedés alkalmával az ügyfél a jogsértést teljes mértékben elismeri, és azt törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati rendelet lehetővé teszi.

(2) A jogsértés teljes mértékben való elismerésével az ügyfél lemond a helyszíni bírsággal szemben őt megillető jogorvoslati jogról.

(3) A helyszíni bírság kiszabását megelőzően az ügyfelet tájékoztatni kell a jogorvoslati jogról történő lemondás és a helyszíni bírság meg nem fizetése esetén alkalmazandó jogkövetkezményekről, továbbá a hatóság által megállapítható bizonyítékok köréről.

(4) A helyszíni bírságról szóló döntést a hatóság a helyszínen közli az ügyféllel. A döntés indokolásában elegendő az ügyfélnek a jogsértés elismeréséről szóló írásbeli nyilatkozatát rögzíteni.

(5) Törvény vagy kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában a kiszabott helyszíni bírság összege nem lehet magasabb, mint az ugyanezen tényállás mellett megállapítható közigazgatási bírság legmagasabb összegének negyede.”

„12. § A kiszabott közigazgatási bírság összege nem lehet alacsonyabb, mint az adók módjára történő végrehajtás szabályai szerinti legkisebb behajtható összeg.”

4.4.3 Az Ávtv. állatvédelmi bírság kiszabására vonatkozó hatályos szabályozásának eltérő értelmezései az alapösszeg megállapításakor

Napjainkban az Ávtv. 43. §¹⁰² két eltérő értelmezését követik a hatóságok:

1. Az állatvédelmi bírság kiszabására okot adó „jogsértés elszennvedője kedvtelésből tartott állat” fogalmának meghatározásakor egyes hatóságok azt veszik figyelembe, hogy milyen állat szenved a jogsértés következtében. A szenved szó ebben az értelmezésben fájdalmat jelent.

2. más hatóság a „jogsértés elszennvedője” kifejezést értelmezi, és azt vizsgálja, milyen állat tekintetében kerültek az állatvédelmi jogszabályok megsértésre.

Tegyük fel pl., hogy egy kutya kiszökik az ingatlanról és széttépi a szomszéd haszonállatait – sajnálatos módon ez nem ritka eset. A jogsértést az eb állattartója követte el, amikor nem gondoskodott az eb kiszökésének megakadályozásáról, tehát az eb, mint kedvtelésből tartott állat tekintetében kerültek az állatvédelmi jogszabályok megsértésre.

Az 1. értelmezés szerint a jogsértést a haszonállatok szenvedték meg, így a bírság alapösszege 15 000 Ft, amely összeget - amennyiben más jogsértésről nincs szó -, a vonatkozó szorzó a Bírságrendelet 4. melléklet i) pontja¹⁰³ alapján a 6-os szorzó. A bírság mértéke tehát 15 000 x 6 = 90 000 Ft.

A 2. értelmezés szerint az állatvédelmi bírság alapösszege 75 000 Ft, és erre jön a 6-os szorzó, a bírság mértéke így 450 000 Ft.

A Debreceni Törvényszék a K.702454/2021/9. sz. ítéletében kimondta, hogy „az állatvédelmi bírság kisza-

¹⁰² „(1) Aki tevékenységével vagy mulasztásával az állatok védelmére, kíméletére vonatkozó jogszabály vagy hatósági határozat előírását megsérti vagy annak nem tesz eleget, magatartásának súlyához, ismétlődéséhez, és különösen az állatnak okozott sérelem jellegéhez, időtartamához igazodó mértékű állatvédelmi bírságot köteles fizetni.

(1a) Az állatvédelmi bírság alapösszege - az (1b) bekezdés kivételével - tizenötezer forint.

(1b) Az állatvédelmi bírság alapösszege hetvenötezer forint, ha az állatvédelmi bírság kiszabására okot adó jogsértés elszennvedője kedvtelésből tartott állat.”

¹⁰³ amely szerint a kötelezett „az állat biztonságos elhelyezéséről nem gondoskodott”

bására okot adó jogsértés elszenvedője a kedvtelésből tartott állat volt, mivel annak szökését a felperes nem akadályozta meg, ezáltal nem biztosított a felperes jó gazdaként az ebei számára olyan tartási körülményeket, amely az általa tartott ebek biztonságos elhelyezését, nyugalmát, felügyeletét elősegíti. Az alperes tehát az állatvédelmi bírság alapösszegét az Ávtv. 43. § (1b) bekezdése alapján jogszerűen minősítette”. A tényállás szerint 2021. szeptember 4. napján, késő délutáni órákban település közterületeken való kerékpáros közlekedése során két kutya ugatva, vicsorogva szaladt panaszos felé.

Amennyiben a hatóság azt veszi figyelembe, hogy kedvtelésből tartott állat nem szenvedett, hiszen a kerékpáros „szenvedett” (ha nem is fizikailag, de megijedt és veszélyben érezte magát), 15 000 Ft alapösszeggel számolt volna (1. értelmezés).

Jelen esetben a hatóság 75 000 Ft alapösszeggel számolt, tehát a „jogsértés elszenvedője” kifejezést értelmezte, és azt vizsgálta, milyen állat tekintetében kerültek az állatvédelmi jogszabályok megsértésre (2. értelmezés).

Figyelemmel arra, hogy a bíróság a hatóság döntését jóváhagyta, a 2. értelmezés tekintette helyesnek.

A Veszprémi Törvényszék a 11.K.700.558/2021/16.A. sz. ítéletében jogszerűnek minősítette az állatvédelmi hatóság döntését, amikor a hatóság a Bírságrendelet 1. melléklet f) pont fb) alpont 5-ös szorzójára és 3. melléklet f) pont 3-as szorzójára figyelemmel felperest 1.125.000,- forint állatvédelmi bírság megfizetésére kötelezte 75 000 Ft alapösszegre számolva.

A tényállás szerint 2021. február 19-én a felperes fenti telepén 67 darab vegyes fajtájú, kb. 8-9 hetes korú kutya volt elhelyezve, közülük egyik sem volt elektronikus transponderrel (mikrochip) megjelölve.

Amennyiben a hatóság azt veszi figyelembe, hogy kedvtelésből tartott állat nem szenvedett, hiszen a mikrochippel való ellátás hiánya nem okoz szenvedést, 15 000 Ft alapösszeggel számolt volna. (1. értelmezés)

Jelen esetben a hatóság 75 000 Ft alapösszeggel számolt, tehát a „jogsértés elszenvedője” kifejezést értelmezte, és azt vizsgálta, milyen állat tekintetében kerültek az állatvédelmi jogszabályok megsértésre. (2. értelmezés)

Figyelemmel arra, hogy a bíróság a hatóság döntését jóváhagyta, a 2. értelmezést tekintette helyesnek.

A bíróság joggyakorlata szerint a 2. értelmezés a helyes, mely szerint tehát a „jogsértés elszenvedője” kifejezést kell értelmezni, és azt vizsgálni, milyen állat tekintetében kerültek az állatvédelmi jogszabályok megsértésre.

Erre utal az is, hogy a jogalkotó nem a „jogsértés megszenvedője” kifejezést használja.¹⁰⁴

Pallós László, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Állategészségügyi és Állatvédelmi Igazgatóság Állategészségügyi és Állatvédelmi Osztály osztályvezetője, országos állatvédelmi főfelügyelő a fenti kérdésben küldött megkeresésünkre válaszlevelében arról tájékoztatott, hogy a bírósági gyakorlattal is alátámasztott jogértelmezéssel ért egyet.

4.4.4 A Bírságrendelet és a Szankciótörvény szabályozásának eltérő értelmezései az állatvédelmi bírság mértékének megállapításakor

A Bírságrendelet és a Szankciótörvény az állatvédelmi bírság kiszabására vonatkozó hatályos szabályozásának eltérő értelmezése a Szankciótörvény 10. § (2) bekezdésének¹⁰⁵ alkalmazhatóságában áll.

1. A Szankciótörvény 10. § (2) bekezdését egyes hatóságok arra hivatkozással alkalmazzák, hogy az Ávtv. nem tér el a Szankciótörvénytől, és nem veszik figyelembe, hogy a Bírságrendelet viszont eltér. Ezen hatóságok, amennyiben a Bírságrendeletben foglalt számítások alapján a bírság mértéke meghaladja természetes személyek esetén egymillió forintot, jogi személyek és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek esetén tízmillió forintot, legfeljebb ezen összegek megfizetésének kötelezettségét róják a kötelezetre.

2. A Szankciótörvény 10. § (2) bekezdését más hatóságok nem alkalmazzák, tekintettel arra, hogy a Bírságrendelet, mint a Szankciótörvényben hivatkozott külön rendelet a szorzókkal megszabja az állatvédelmi bírság összegét.

A Debreceni Törvényszék az 5.K.701.951/2022/11. sz. ítéletében helybenhagyta az állatvédelmi hatóság határozatát, amely állattartó magánszemélyt 2.025.000.- forint állatvédelmi bírság fizetésére kötelezte. A tényállás szerint az állatvédelmi hatóság befogta a kötelezett két kutyáját. Az ebek az autók között szaladgálva veszélyeztették a forgalmat és az emberek testi épségét. Az ebek microchippel, illetőleg veszettség elleni kötelező védőoltással nem rendelkeztek. A hatóság a bírság kiszabásakor az Ávtv. 43. § (1) és (1b) bekezdését, valamint a Bírságrendeletben foglaltakat vette figyelembe.

A Debreceni Törvényszék a 103.K.703.379/2020/14. sz. ítéletében kimondta, hogy a hatóság helyesen döntött, amikor az állattartó magánszemélyre kirótt állatvédelmi bírság mértéke a Bírságrendelet alapján 7.695.000 Ft összegben került meghatározásra.

A bíróságok fenti döntései alátámasztják azt, hogy a Szankciótörvény 10. § (2) bekezdése nem releváns az állatvédelmi bírság kiszabásakor.

4.4.5 A „felezős szabály”: a Szankciótörvény 10. § (4) bekezdésének eltérő értelmezései az állatvédelmi bírság mértékének megállapításakor

A Szankciótörvény. 10. § (4) bek. alapján „a hatóság mérlegelési jogkörében meghatározható közigazgatási bírságösszeg esetén a kiszabható közigazgatási bírság mértéke legfeljebb a törvényben, a kormányrendeletben vagy az önkormányzati rendeletben meghatározott közigazgatási bírságösszeg felső határának fele lehet, ha a Nyilvántartásba a hatósági eljárás megindításának napját megelőző három éven belül az ügyfél vonatkozásában közigazgatási bírság szankciót megállapító döntést nem jegyeztek be.”

E paragrafus alkalmazása során világos, hogy nem az Ávtv-ben meghatározott alapösszeg számításáról van szó, hanem a Bírságrendeletben foglalt mértékről. A kérdés az, hogy a Szankciótörvény 10. § (4) bekezdésében meghatározott „közigazgatási bírságösszeg felső határa” a Bírságrendelet alapján számítható legmagasabb mértéket jelenti-e (és ennek vesszük a felét), vagy a Bírságrendeletben az adott tényálláshoz számítható legmagasabb szorzók alkalmazásával számoljuk ki (és így vesszük majd a felét.)

A jogszabály megfogalmazása alapján az előbbi értelmezés az irányadó, ez esetben azonban irreálisan magas összeggel kell a kiszabott bírságösszeget összemérnünk, aminek következtében maga a jogszabályi rendelkezés is értelmét veszti, a joggyakorlat sem ezt az értelmezést támasztja alá.

¹⁰⁴ A megszenved ige jelentése:

„1. tárgyatlan <Vkiinek eléréséért, vminek érdekében> sok szenvedést, fáradságot, nélkülözést visel el. Megérdemli a boldog nyugalmat, hiszen megszenvedett érte.
2. tárgyatlan <Mely tettéért> szenvedéssel megbűnhődik, meglakol. Megszenved bűnéért, hibájáért, mulasztásáért. Ő ellene sokat vétett, de mind azért megszenvedett. (Jókai Mór) || a. tárgyatlan (ritka) Vki megszenved vmivel: vmi sok gondot, bajlódást okoz vkinek. Ugyancsak megszenvedett azzal a köves talajra telepített szőlővel.
3. tárgyias (átvitt értelemben, ritka) <Számára kellemetlen dolgot, körülményt> elvisel, eltűr. Van valami, mit természetem meg nem szenved, a kolozsvári káposztát. (Vas Gereben) Ilyeneket a nép soha sem dalolt, füle sem szenvedhetné meg... (Arany János) || a. (átvitt értelemben, ritka, költői) <Ellenszenves személyt> megtűr. Ellenség vagy áruló, ki Hont tipor, ...Áldott földre szép hazánknak Drága hon, Meg ne szenvedd soha őket Hátadon! (Vörösmarty Mihály)
4. tárgyias (ritka) Megszenved vmit: vmi miatt sok szenvedést visel el. Fialat korában keservesen megszenvedte az uradalmi intézők rossz kedvét. Nagyszerű egyéni kiválóságok vannak benne. Ami rossz, az [az akkori] társadalomé, ő nem felelős érte, és mégis ő szenved meg. (Móricz Zsigmond)” <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-a-magyar-nyelv-ertelmezo-szotara-1BE8B/m-3C77D/megszenved-3E9DC/>, 2023.06.11.

¹⁰⁵ „10. § (2) Törvény vagy kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában a közigazgatási bírság felső határa természetes személyek esetén egymillió forint, jogi személyek és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek esetén tízmillió forint lehet.”

A joggyakorlat szerint az adott tényálláshoz számítható legmagasabb szorzók alkalmazásával számoljuk ki közigazgatási bírságösszeg felső határát (azonban ez a jogalkalmazás szigorúan véve nem felel meg a jogszabályi rendelkezésnek):

A Budapest Környéki Törvényszék a K. 700.671/2022/25. sz döntésében úgy foglalt állást, hogy a Szankciótörvény 10. § (4) bek. „alkalmazása során nem a már kiszabott bírságot kell a hatóságnak felére csökkentenie, hanem csak arra kell figyelemmel lennie, hogy a kiszabott összeg a kiszabható legmagasabb bírságtétel felét nem haladhatja meg.”

Álláspontom szerint a Szankciótörvény 10. § (4) bekezdésének módosítása szükséges oly módon, hogy „a kormányrendeletben vagy az önkormányzati rendeletben meghatározott közigazgatási bírságösszeg” kifejezést „a kormányrendeletben vagy az önkormányzati rendeletben az adott tényállásra meghatározott közigazgatási bírságösszeg” meghatározás váltsa fel.

4.4.6 A mérlegelés kérdése az állatvédelmi bírság kiszabása során

A Bírságrendelet 2. § (2) bek. szerint „a bírság mértékének megállapításához a bírság alapösszegét - a jogsértés körülményeitől függően - meg kell szorozni az 1-4. melléklet szerinti szorzókkal”.

A mellékletek közül kizárólag az 1. melléklet ad lehetőséget a mérlegelésre.

1. melléklet a 244/1998. (XII. 31.) Korm. rendelethez Az állatvédelmi bírság tételes mértékének megállapítása során alkalmazandó, állatcsoportokhoz köthető szorzók

1. A bírság kiszabására okot adó jogsértés elszennedője	2. Mulasztó	3. Alkalmazandó szorzó
a) természetvédelmi oltalom vagy nemzetközi egyezmény védelme alatt álló állat	aa) természetes személy	2-4
	ab) jogi személy és más gazdálkodó szervezet	4-8
b) kutatási, kísérleti célra szolgáló állat, veszélyes állat, szállított állat	ba) természetes személy	2-4
	bb) jogi személy és más gazdálkodó szervezet	3-7
c) nagy létszámú állattartó telepen, gazdasági haszon céljából tartott állat	ca) természetes személy	1-3
	cb) jogi személy és más gazdálkodó szervezet	2-6
d) kis létszámú állattartó telepen, gazdasági haszon céljából tartott állat	da) természetes személy	1-3
	db) jogi személy és más gazdálkodó szervezet	1-5
e) fogságban - nem kedvtelésből - tartott, nem háziállat, beleértve a cirkuszi és állatkerti állatokat	ea) természetes személy	1-3 „
	eb) jogi személy és más gazdálkodó szervezet	2-6
f) kedvtelésből tartott állat	fa) természetes személy	1-3
	fb) jogi személy és más gazdálkodó szervezet	1-5
g) egyéb, az Ávt. hatálya alá tartozó állat	ga) természetes személy	1-2
	gb) jogi személy és más gazdálkodó szervezet	1-5

A mérlegelés során figyelembe kell venni, hogy a jogsértést okozó cselekményt szándékosan követték-e el, ez esetben ugyanis „ha a jogsértést okozó cselekményt szándékosan követték el, az „adott tényálláshoz tartozó legmagasabb szorzót vagy szorzókat kell alkalmazni”¹⁰⁶.

A megvalósított tényállást a Bírságrendelet 3-4. melléklete tartalmazza, azonban ezen mellékletekben a szorzók nem –tól –ig megadott határokkal bíró számok, hanem fix számok.

106 Bírságrendelet) 2. § (6) bek.

Alkalmazhatjuk-e a Bírságrendelet 2. § (6) bekezdésében foglalt, a szándékos elkövetéshez rendelt szigorítást úgy, hogy az elkövető személyéhez tartozó szorzók közül alkalmazzuk a legmagasabbat?

A Debreceni Törvényszék a 104.K.702.062/2021/21. sz ítéletében kiemelte, hogy kizárólag a Bírságrendelet 1. számú melléklete kapcsán enged a jogalkotó mozgásteret a jogalkalmazó részére, a többi tényállás kapcsán a Bírságrendelet tételes szorzószámokat tartalmaz, azok a hozzájuk kapcsolódó körülmények megvalósulása esetén alkalmazandóak, e körben mérlegelési jogkör nincs.¹⁰⁷

A Szankciótörvény a fentiekén túl is előír mérlegelési szempontokat:

„10. § (1) Közigazgatási bírság kiszabása esetén a hatóság - törvényben, kormányrendeletben vagy önkormányzati rendeletben meghatározott további szempontok mellett - az eset összes lényeges körülményét, különösen az alábbiakat mérlegelve dönt a bírság összegéről:

a) a jogsértéssel okozott hátrányt, ideértve a hátrány megelőzésével, elhárításával, helyreállításával kapcsolatban felmerült költségeket, illetve a jogsértéssel elért előny mértékét,

b) a jogsértéssel okozott hátrány visszafordíthatóságát,

c) a jogsértéssel érintettek körének nagyságát,

d) a jogsértő állapot időtartamát,

e) a jogsértő magatartás ismétlődését és gyakoriságát,

f) a jogsértést elkövető eljárást segítő, együttműködő magatartását, valamint

g) a jogsértést elkövető gazdasági súlyát.

(1a) Az (1) bekezdés rendelkezéseit nem kell alkalmazni, ha törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati rendelet a bírság összegére vonatkozóan mérlegelést nem tesz lehetővé.

A Szankciótörvényben előírt mérlegelési szempontok is legfeljebb az 1. sz. melléklet alkalmazásakor vehetők figyelembe.

4.4.7 Az állatvédelmi bírság legalacsonyabb összege

Az állatvédelmi bírság alapösszege 75 000 forint, ha az állatvédelmi bírság kiszabására okot adó jogsértés elszenvedője kedvtelésből tartott állat. A bírság legalacsonyabb mértékének számításához az alábbi feltételeknek együttesen kell teljesülnie:

- 1) azt feltételezzük, hogy a bírságolt tevékenység csak egyetlen jogszabályi rendelkezést sért – miután így csak egy tényálláshoz kapcsolódó szorzóval számolunk;
- 2) azt feltételezzük, hogy a jogsértés elkövetője természetes személy, így a Bírságrendelet kapcsolódó szorzója e tekintetben: „1”;
- 3) azt feltételezzük, hogy a jogsértést elszenvedő állat nem természetvédelmi oltalom vagy nemzetközi egyezmény védelme alatt álló állat, nem kutatási, kísérleti célra szolgáló állat, és nem veszélyes állat,

szállított állat - így a Bírságrendelet kapcsolódó szorzója e tekintetben: „1”;

- 4) azt feltételezzük, hogy a bírság kiszabására okot adó jogsértés közvetlenül nem befolyásolja az állat jó-létét vagy tíz vagy annál kevesebb gerinces állat egyedét érinti – a Bírságrendelet 2. melléklete szerinti szorzó így „1”;
- 5) azt feltételezzük, hogy a jogsértést okozó cselekményt nem szándékosan követték el – tehát az adott tényálláshoz tartozó legalacsonyabb szorzót alkalmazzuk;
- 6) azt feltételezzük, hogy a Közigazgatási Szankciók Nyilvántartásába a hatósági eljárás megindításának napját megelőző három éven belül az ügyfél vonatkozásában közigazgatási bírság szankciót megállapító döntést nem jegyezték be – így a Szankciótörvény. 10. § (4) bek alapján. „a kiszabható közigazgatási bírság mértéke legfeljebb a törvényben, a kormányrendeletben vagy az önkormányzati rendeletben meghatározott közigazgatási bírságösszeg felső határának fele lehet”;
- 7) a kapott összeget összevetjük a Szankciótv. 12. §-ával, mely szerint „a kiszabott közigazgatási bírság összege nem lehet alacsonyabb, mint az adók módjára történő végrehajtás szabályai szerinti legkisebb behajtható összeg.”

Az I. melléklet (első táblázat) legalacsonyabb szorzója: 1 (pl. ha a bírság kiszabására okot adó jogsértés elszenvedője haszonállat, a mulasztó pedig természetes személy).

A II. melléklet (második táblázat) legalacsonyabb szorzója: 1 (ez esetben a jogsértés legfeljebb 10 gerinces állatot érint, vagy a populáció legfeljebb 20%-át).

A III. melléklet (harmadik táblázat) legalacsonyabb szorzója: 2 (két esete lehet: ha a bírságfizetésre kötelezett a kötelezően előírt dokumentációt, adatszolgáltatást, adatrögzítést, adatregisztrációt nem, vagy nem a jogszabályban előírtaknak megfelelően teljesítette, vagy a hatóság által előírt intézkedést nem, vagy hiányosan teljesítette)

A IV. melléklet (negyedik táblázat) legalacsonyabb szorzója szintén 2 (egyetlen esete: az állattartó az állat egészségét veszélyeztető szert alkalmazott, vagy állatgyógyászati terméket indikáció vagy állatorvosi utasítás nélkül alkalmazott), azonban miután jelen esetben egy jogsértést feltételezünk, azt pedig már számoltuk, a 4. melléklet szorzóit most mellőzzük.

A bírság kiszámításának módja: $75\,000 \times 1 \times 1 \times 2 = 150\,000$ Ft.

A Bírságrendelet alapján megtörtént számítást követően megvizsgáljuk, hogy teljesül-e a Szankciótörvény 10. § (4) bek., mely szerint a hatóság mérlegelési jogkörében meghatározható közigazgatási bírságösszeg esetén a kiszabható közigazgatási bírság mértéke legfeljebb a törvényben, a kormányrendeletben vagy az önkormányzati rendeletben meghatározott közigazgatási bírságösszeg felső határának fele lehet, ha a Nyilvántartásba a hatósági eljárás megindításának napját megelőző három éven belül az ügyfél vonatkozásában közigazgatási bírság szankciót megállapító döntést nem jegyezték be.

Amennyiben az állatvédelmi bírság kiszabására okot adó jogsértés elszenvedője nem kedvtelésből tartott állat, az állatvédelmi bírság alapösszege tizenötezer forint, a bírság legalacsonyabb mértéke: $15\,000 \times 1 \times 1 \times 2 = 30\,000$ Ft, amely bírságösszegre – amennyiben szükséges - szintjén rávetítjük a Szankciótörvény 10. § (4) bekezdését.

A Szankciótörvény 12. §-a szerint „a kiszabott közigazgatási bírság összege nem lehet alacsonyabb, mint az adók módjára történő végrehajtás szabályai szerinti legkisebb behajtható összeg.”

Az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény 106. § (1) bek. szerint „adók módjára behajtható köztartozásnak minősülő fizetési kötelezettséget megállapító, nyilvántartó

¹⁰⁷ A bíróság egyebekben kiemelte, hogy az elhullott állatok rendkívül nagy száma és az, hogy élelmiszertermelési célra szánt állatokról volt szó, a bíróság szerint önmagában megalapozza a szorzó legmagasabb értékének alkalmazását.

6) és az elkövetett jogsértés az alábbiak egyike:

- a) a kötelezően előírt dokumentációt, adatszolgáltatást, adatrögzítést, adatregisztrációt nem, vagy nem a jogszabályban előírtaknak megfelelően teljesítette (III. Melléklet d) pont)
- b) a hatóság által előírt intézkedést nem, vagy hiányosan teljesítette (III. Melléklet e) pont)
- c) az állat egészségét veszélyeztető szert alkalmazott, vagy állatgyógyászati terméket indikáció vagy állatorvosi utasítás nélkül alkalmazott (IV. Melléklet s) pont)
- d) egyéb jogszabályban foglalt állatjóléti kötelezettségét megsértette (IV. Melléklet u) pont legkisebb szorzója)

a kiszabható bírság összege a fentiekben kiszámított „mimimumösszeg”.

4.4.11 Az állatvédelmi képzés, illetőleg annak helyébe lépő állatvédelmi bírság

Az Ávtv. alapján:

„42/D. § (1) A közigazgatási szankció kiszabása mellett, az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározottak szerint az állatvédelmi hatóság

- c) az ebtartót az ebek viselkedésének megítélésében jártas szakértővel egyeztetett képzés elvégzésére kötelezheti,
- j) az állatjóléti felelőst új képzés elvégzésére kötelezheti.

43. § (6) Állatvédelmi bírság kiszabása helyett vagy azzal egyidejűleg az állattartót a hiányosságok kijavítására, pótlására kell kötelezni, továbbá az állatok gondozásával, a velük való helyes bánásmóddal kapcsolatos állatvédelmi oktatáson (továbbiakban: állatvédelmi képzés) való részvételre kötelezhető.

(7) Ha az állatvédelmi képzésen való részvételre kötelezett állattartó a kötelezettségének önként nem tesz eleget, az állatvédelmi képzés, illetőleg annak hátralévő része helyébe állatvédelmi bírság lép.”

A Bírságrendelet 3. § alapján:

„3. § (1) Az állatvédelmi képzés, illetőleg annak hátralévő része helyébe lépő állatvédelmi bírság mértékét úgy kell megállapítani, hogy egy nap képzésen való részvételnek ötvenezer forint állatvédelmi bírság felel meg.

(2) Az állatvédelmi képzésen való részvétel állatvédelmi bírságra történő átváltása esetén a bírság összege legalább százezer forint.”

4.4.12 A fokozatosság elvének érvényesülése az állatvédelmi bírság kiszabása során

Az állatvédelmi bírság kiszabásakor a fokozatosság elve két területen érvényesül:

- 1.) a szankciók közötti választás területén,
- 2.) a bírságösszeg meghatározásánál lefolytatott mérlegelés során.

Utóbbi mérlegelés a fentiekben tárgyalásra került, így jelen fejezet tárgya a szankciónemek közötti helyes választás.

A Szankciótörvény vonatkozó rendelkezései¹¹¹ alapján a bírság kiszabását meg kell előznie egy más közigazgatási szankció kiszabásának. A jogalkotó a bírság kiszabásának lehetőségeit időben is korlátozza: kizárólag akkor szabható ki, ha a korábban kiszabott közigazgatási szankció a bírságkiszabással záruló hatósági eljárás megindításának napját megelőző egy éven belül került kiszabásra.

A jogszabály megszüvegezéséből kitűnik az is, hogy a figyelmeztetés szankció a jogalkotó által előnyben részesített szankciónem, s a bírság ehhez képest csak másodlagosan alkalmazható, feltéve, ha csekély súlyú szabályszegés történt. Azon jogszabályi feltétel, mely szerint az állatvédelmi bírság akkor szabható ki, „ha a Nyilvántartásba a hatósági eljárás megindításának napját megelőző egy éven belül az ügyfél vonatkozásában közigazgatási szankciót megállapító döntést jegyeztek be” időbeli sorrendiséget állít a szankciók kiszabása között, mely kronológia szerint a bírság kiszabását időben meg kell, hogy előzze egy másik közigazgatási szankciónak, mellyel a bírság kiszabása előtt egy évben sújtotta a hatóság az ügyfelet.

Az állatvédelem területén ez a szabály rugalmasan érvényesül, a joggyakorlat megerősíti, hogy súlyos jogsértés esetén a bírság azonnal kiszabható.

A Pécsi Törvényszék a K.701251/2021/5. sz. ítéletében kimondta, hogy az Ávt. egyértelműen rögzíti az állattartó azon kötelezettségét, hogy az állat szökését megakadályozza, és azt is meghatározza, hogy ezen kötelezettség megszegése esetén bírság kiszabásának van helye. Nincs ellenben olyan jogszabályi rendelkezés, ami alapján a hatóság a bírság kiszabását megelőzően köteles felszólítást küldeni az állattartónak.

A tényállás szerint a hatóság a 2021. január 28. napján kelt határozatával a felperessel szemben állatvédelmi bírságot szabott ki. Felperes azon sérelmére, hogy nem kapott felszólítást a bírság alkalmazását megelőzően, a bíróság a fenti megállapítást tette, és elutasította felperes keresetét.

A Szegedi Törvényszék a 3.K.701.328/2022/5. sz. ítéletében a felperes által elkövetett cselekményt súlyos jogsértésnek minősítette, miután felperes „nem akadályozta meg az ebek szökését, amelyek így csoportosan, falkában, felügyelet nélkül kóboroltak a községben, majd bejutva egy idegen ingatlanra az ott tartózkodó kistestű kutyára rátámadtak és elpusztították azt, ezért helyesen jár el az alperes akkor, amikor figyelmeztetés alkalmazása helyett a bírság kiszabása mellett döntött”.

A tényállás szerint felperes két nagytestű, kaukázusi medveölő fajtájú és két fiatal kistestű kutyája 2022. március 20. napján megszökött a felperes ingatlanáról, mert a felperes unokája véletlenül nem zárta be a hátsó kaput. Az ebek bejutottak egy másik ingatlan hátsó udvarára és a két nagytestű eb rátámadt az ott lévő kistestű kutyára. A támadás következtében név1 kutyája elpusztult. A hatóság a 2022. szeptember 1. napján kelt határozatával a felperest 450 000 Ft állatvédelmi bírság megfizetésére kötelezte.

A Veszprémi Törvényszék a 11.K.700.558/2021/16/II. sz. ítéletének alapjául szolgáló tényállás szerint a hatóság 2021. február 19-én hatósági ellenőrzést tartott a felperes kereskedői telepén. A jegyzőkönyvben rögzítésre került, hogy a felperes fenti telepén 67 darab vegyes fajtájú, kb. 8-9 hetes korú kutya van elhelyezve, közülük egyik sincs elektronikus transponderrel (mikrochip) megjelölve. A hatóság a 2021. március 23. napján kelt döntésében felperest állatvédelmi bírsággal sújtotta.

¹¹¹ „9. § (2) Közigazgatási bírságot szab ki a közigazgatási hatósági eljárás során a hatóság, ha törvény vagy törvény felhatalmazása alapján önkormányzati rendelet bírság kiszabását teszi lehetővé,

a) a Nyilvántartásba a hatósági eljárás megindításának napját megelőző egy éven belül az ügyfél vonatkozásában közigazgatási szankciót megállapító döntést jegyeztek be és b) a hatóság nem figyelmeztetés alkalmazásáról dönt.

(2a) A (2) bekezdés a) pontja szerinti feltétel szempontjából nem minősül szankciót megállapító döntésnek, ha az elközbást az ügyfél felelősségének megállapítása nélkül szabták ki.

(3) A hatóság a figyelmeztetés szankció alkalmazása feltételeinek teljesülése esetén is közigazgatási bírság szankciót alkalmaz, ha

a) a jogsértés emberi életet, testi épséget vagy egészséget sért vagy veszélyeztet, vagy annak következményeképpen környezetkárosodás, környezetszennyezés vagy környezetvesztés következett be,

b) kiskorú személyek védelmét célzó jogszabályi rendelkezés megsértésére került sor,

c) a jogsértésre - kora, anyagi és szociális helyzete, fogyatékosága, egészségi állapota, megváltozott munkaképessége, cselekvőképességének korlátozása miatt - különösen kiszolgáltatott személlyel szemben került sor, vagy

d) törvény vagy eredeti jogalkotói hatáskörben kiadott kormányrendelet meghatározott ügyek vonatkozásában a figyelmeztetés alkalmazásának kizárásáról rendelkezik.”

„10. § (4) A hatóság mérlegelési jogkörében meghatározható közigazgatási bírságösszeg esetén a kiszabható közigazgatási bírság mértéke legfeljebb a törvényben, a kormányrendeletben vagy az önkormányzati rendeletben meghatározott közigazgatási bírságösszeg felső határának fele lehet, ha a Nyilvántartásba a hatósági eljárás megindításának napját megelőző három éven belül az ügyfél vonatkozásában közigazgatási bírság szankciót megállapító döntést nem jegyeztek be.”

„A bíróság megállapította, hogy az alperes határozatában indokát adta annak, hogy miért döntött a figyelmeztetés intézkedés alkalmazása helyett az állatvédelmi bírság kiszabása mellett. Az alperesi határozat harmadik oldal aljától kezdődően a negyedik oldalán tartalmazza a bírság kiszabásának a levezetését. A hatóság az állatvédelmi bírság alkalmazásának okszerűségét arra alapította, hogy az eset súlya önmagában a jelöletlen állatok számára figyelemmel nem csekély, továbbá erre figyelemmel a figyelmeztetés intézkedés kiszabásától kellő visszatartó hatás sem várható.”

Úgy tűnik, a jogalkotó a fokozatosság elvét állítja iránymutatónak a szankciók választásához, ugyanakkor a jogalkalmazó súlyos jogsértés esetén kiléphet ebből a keretből.

4.4.13 Az állatvédelmi bírság összegének meghatározása

Az állatvédelmi bírság összegének meghatározása az alábbi lépésekből áll:

1. A hatóság megállapítja hatáskörét, illetékességét, megállapítja, hogy van-e helye állatvédelmi bírság kiszabásának;
2. A hatóság megállapítja a bírság alapösszegét (az Ávtv. 43. § alapján 15.000 Ft vagy 75.000 Ft);
3. A hatóság a Bírságrendelet alapján elvégzi a bírság mértékének kiszámítását;
4. A hatóság ezen összeget összeveti a Bírságrendelet 4. §-ával, mely szerint „azonos tényállású, három éven belüli ismételt jogsértés esetén a bírság összege a korábban kiszabott bírság másfélszeresénél nem lehet kevesebb, de nem haladhatja meg az adott jogsértés esetén kiszabható bírság legmagasabb mértékét.” Tehát a hatóság
 1. megvizsgálja, hogy az állattartó három éven belül elkövette-e ugyanazon cselekményt, amely most szankcionálásra kerül,
 2. kiszámolja az akkor kiszabott állatvédelmi bírság másfélszeresét,
 3. összeveti ezen összeget az adott jogsértés esetén kiszabható bírság legmagasabb mértékével,
 4. és e két összeg közé kell essen a most kiszabható állatvédelmi bírság.
5. A hatóság – amennyiben helye van – alkalmazza a Szankciótörvény „felezős szabályát”;
5. A hatóság megvizsgálja, hogy szükséges-e a bírságösszeg korrekciója (a Szankciótörvény 12. §-a szerint a kiszabott bírság összege nem lehet alacsonyabb, mint 10 000 Ft.)

Amennyiben az állatvédelmi bírság helyszíni bírsággént kerül kiszabásra, a fenti lépésekkel a hatóság megállapítja az adott tényállás mellett megállapítható közigazgatási bírság összegét, és ezen összegnek veszi a negyedét, így megkapja a kiszabható helyszíni bírság legmagasabb összegét.

4.5. Az állat megfelelő helyre szállításának és a várható tartási költségek tulajdonos általi megelőlegezésének elrendelése

Közösségi oldalakon és az állatvédelmi bejelentések benyújtóitól gyakran érkezik a jegyző felé az az igény, hogy az állat azonnal kiemelésre kerüljön.

Az Ávtv. két esetben ad hatáskört a jegyzőnek direkt módon az állat elvételére:

1. az állat ideiglenes kiemelése (Ávtv. 45/B. §) és
2. a kóbor állat elkobzása (Ávtv. 48/A. § (3) – (4) bek.) esetében.

Indirekt módon az állatnak az állattartótól történő elvételével járnak az alábbi, szintén a jegyző által kiadható szankciók:

14. állattartástól való eltiltás;¹¹²
15. az állattartást legfeljebb egy évig megtilthatja;¹¹³
16. az állattartás korlátozása vagy megtiltása.¹¹⁴

Az állat ideiglenes majd végleges elhelyezésének jogszabályi alapja az Ávtv. 45/B. §. A hatáskört az FVMR. 6. § (1) bek. biztosítja:

Az Ávtv. 45/B. § alapján:

„(1) Ha az állattartó az e törvényben, illetve a külön jogszabályban foglalt rendelkezéseket nem vagy nem megfelelően teljesíti és ez által az állat vagy ember egészségét súlyosan veszélyezteti, az állatvédelmi hatóság az állat tulajdonosának költségére elrendelheti – a feltételek biztosításáig – az állat megfelelő helyre való szállítását és a várható tartási költségek tulajdonos általi megelőlegezését.

(2) Ha az állattartó az állatvédelmi hatóság által előírt időpontig gondoskodik a jogszabályszerű állattartási feltételek biztosításáról, úgy az (1) bekezdés szerint elszállított állatot részére vissza kell szolgáltatni, ellenkező esetben az állatvédelmi hatóság az állatot elkobozza. Az állatvédelmi hatóság gondoskodik az állat tulajdonjogának átruházásáról, ha ezt jogszabály kizárja vagy az eredménytelen, az állat végleges elhelyezéséről. Az állat a korábbi tulajdonosának, illetve korábbi tartási helyére nem adható ki. Ha az állat végleges elhelyezése csak rendszeres költségráfordítással biztosítható, a korábbi tulajdonos a jogsértés súlyától, ismétlődésétől függően legfeljebb 12 hónapra jutó költség fizetésére kötelezhető. Az elhelyezés eredménytelensége esetén – hat hónap elteltével – az állat életét megengedett módon ki lehet oltani.”

Az Ávtv. 3. § 1. pontja alapján „állattartó: az állat tulajdonosa, illetve aki az állatot vagy az állatállományt gondozza, felügyeli.”

Az állatvédelmi jogszabályok megszegéséért tehát az állat tulajdonosa felel, illetve aki az állatot vagy az állatállományt gondozza, felügyeli. Amennyiben ez két egymástól eltérő személy (pl. az állat tulajdonosa elköltözik otthonról és az állatot az otthonmaradóra bízta), és utóbbi személy valamilyen módon megsérti az állatvédelmi jogszabályokat, a joggyakorlat szerint a mulasztásért elsősorban annak személynek a felelősségét állapít-

112 FVMR 6. § (1) bek., Ávtv. 43. § (9)-(12) bek.

113 FVMR 6. § (1b) bek., Ávtv. 42/E. §.

114 FVMR. 6. § (12) bek.

ja meg a hatóság és a bíróság, aki az állatot gondozta, felügyelte¹¹⁵. Ellene megindul a közigazgatási állatvédelmi eljárás. Az eljárást lezáró határozat rendelkező részében a hatóság elrendeli – a jogszabályoknak megfelelő állattartási feltételek biztosításáig – az állat megfelelő helyre való szállítását és a várható tartási költségek tulajdonos általi megelőlegezését, valamint határidőt szab a jogszabályoknak megfelelő állattartási feltételek kialakítására. A határozat Indoklás részében szerepel – a szükséges tartalmi elemek mellett - annak leírása és igazolása, hogy az állattartás miért nem felel meg a vonatkozó jogszabályoknak, és ez a nem megfelelés az állat vagy ember egészségét miért, hogyan veszélyezteti súlyosan.

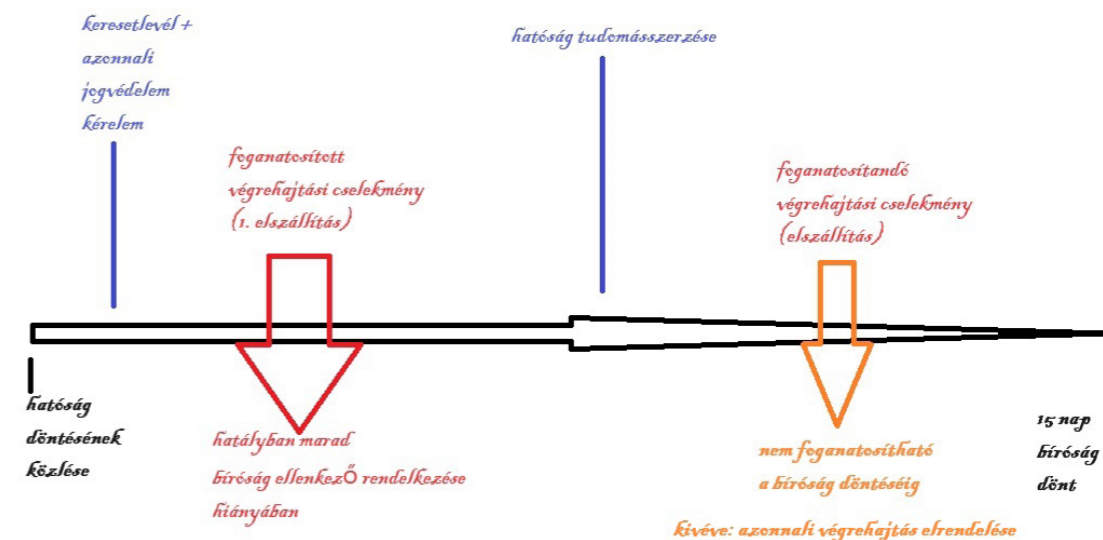
A Veszprémi Törvényszék a 3.K. 700.314/2022/5. sz. ítéletében ilyen mulasztásnak minősítette azt, hogy a kutya az ingatlanból felügyelet nélkül kijutott a közterületre. Ennek indoka az, hogy „az állat a környezetére ne jelentsen potenciálisan veszélyt, ami nem biztosított szabadon tartott eb esetén az ingatlan bekerítése nélkül.”

Rendkívül fontos továbbá az eljárás során az állattartó ill. az állat tulajdonosának személyének tisztázása, és pontos megjelölése a határozat rendelkező részében.

A határozat a kézbesítéssel véglegessé válik¹¹⁶. A gyakorlatban a kézbesítés ügyfélkapun ill. személyes kézbesítés útján valósul meg, úgy, hogy a döntés közlése időpontjában a hatóság az állatot elszállító szervezettel jelenik meg az állattartónál és azonnal gondoskodik az állatok elszállításáról. Ez a szervezet lehet ebrendészeti telep, egyéb menhely, az állatot befogadó jogalany¹¹⁷ (jelen fejezetben a továbbiakban ezen szervezetekre ebrendészetként hivatkozunk).

Ezt követően az állattartó a közléstől számított harminc napon belül a határozatot bíróságon megtámadhatja¹¹⁸, s kérhet a bíróságtól akár azonnali jogvédelmet is¹¹⁹. A végrehajtás, vagyis az állatok elszállítása a kérelemnek a végrehajtást foganatosító szerv tudomására jutásától annak elbírálásáig, de legkésőbb az elbírálásra nyitva álló, kérelemnek a bírósághoz érkezésétől számított tizenöt napos határidő elteltéig nem foganatosítható, kivéve, ha a közigazgatási szerv a cselekményét azonnal végrehajthatónak nyilvánította. Ugyanakkor azon végrehajtási cselekmények, amelyek azelőtt kerültek foganatosításra, hogy a hatóság az azonnali jogvédelem kérelemről értesült, a bíróság eltérő rendelkezésének hiányában hatályban maradnak.¹²⁰

Amennyiben tehát az állatok elvitele egyetlen időpontban, a közlés időpontjában meg tud valósulni, az azonnali jogvédelem tárgytalanná válik – amennyiben a bíróság nem dönt másképp. Amennyiben azonban az állatok elvitelére minimum két időpont van megjelölve, az első elvétel megvalósul a közlés időpontjában, a második elvétel előtt viszont a hatóság tudomást szerez az azonnali jogvédelem kérelemről, az első elvétel utáni elszállítások nem teljesülhetnek legfeljebb a kérelemnek a bírósághoz érkezésétől számított tizenöt napos határidő elteltéig.

Az első elvétel esetében akkor lehet jelentősége az azonnali jogvédelem kérelemnek, ha az első elvétel előtt szerez a hatóság tudomást a kérelemről.

Amennyiben a hatóság a döntés azonnali végrehajtását rendelte el, a foganatosítást nem akasztja meg az azonnali jogvédelem kérelem. A döntés azonnali végrehajtása az állat ideiglenes kiemelésére esetén „életveszélyes, súlyos kárral súlyos kárral fenyegető helyzet megelőzése, elhárítása vagy káros következményeinek enyhítése” alapján rendelhető el.¹²¹

Amennyiben a bíróság helyt ad az azonnali jogvédelem kérelemnek, elrendelheti a keresetlevél „részleges vagy teljes halasztó hatályát. A halasztó hatály elrendelése esetén a közigazgatási cselekmény nem hajtható végre, annak alapján jogosultság nem gyakorolható, és egyéb módon sem hatályosulhat”¹²².

Amennyiben az állattartó nem fordul bírósághoz ill. a bíróság nem ad helyt az azonnali jogvédelem kérelemnek, a hatóság a határozatban megadott határidő lejártát követően hatósági ellenőrzés keretében szemrevételezi, hogy az állattartó eleget tett-e a kötelezésnek. Amennyiben igen, a kiemelt állatok visszakerülnek hozzá, amennyiben nem, a hatóság gondoskodik az állat tulajdonjogának átruházásáról.

Az ideiglenes majd végleges elhelyezés költsége az állat tulajdonosát terheli. Amennyiben az állat tulajdonosa nem azonos az állatvédelmi jogszabályokat megsértő személlyel, polgári jogi igényvel léphet fel vele szemben, a kettejük közti jogvita a közigazgatási eljárásban nem intézhető.

Az intézkedés költsége az állat elszállítása és tartása. A tartási költséget jogszabály szerint a tulajdonos megelőlegezi. Az ebrendész a határozat meghozatala idején az elszállításról tud pontos kalkulációt végezni és az elszállítás napján tud erről számlát adni. A tartási költség alatt első lépésben az ideiglenes elhelyezés alatti költségeket értjük, ezzel még előre lehet kalkulálni, majd a valóban felmerült tartási költségeket a határozatban

115 Az állattartó személyével kapcsolatos joggyakorlatról részletesen lásd dr. Nagy Cs. (2023): A jegyző előtti állatvédelmi eljárás megindításának kérdései – II. Az állattartó pozícionálása az eljárásban in Jegyző és Közigazgatás, XXV. évfolyam, 4. szám, 2023. július-augusztus tanulmányát

116 Ákr. 82. § (1) bek.

117 Az ebrendészeti szerződés csak akkor biztosít az ebrendészeti telepek számára kizárólagosságot a hatósági eljárás során kiemelt állatok elvitelére és befogadására, amennyiben ebben a szerződő felek megállapodnak.

118 az Ávtv. 46. § és a Kp. 39. § (1) bekezdése alapján

119 Kp. 50. §

120 Kp. 52. §

121 Az Ákr. 84. § alapján „a hatóság a döntést azonnal végrehajthatónak nyilvánítja, ha a) életveszélyes, súlyos kárral vagy a személyiségi jogok jelentős sérelmével fenyegető, illetve védelmi helyzet elrendelésének alapjául szolgáló ok következtében kialakuló helyzet megelőzése, elhárítása vagy káros következményeinek enyhítése miatt szükséges, b) nemzetbiztonsági, honvédelmi, védelmi és biztonsági vagy közbiztonsági érdekből, illetve a közérdek védelme miatt szükséges, c) a döntés valakinek a tartásáról vagy gondozásáról rendelkezik, vagy d) a hatósági nyilvántartásba történő haladéktalan bejegyzést törvény írja elő.”

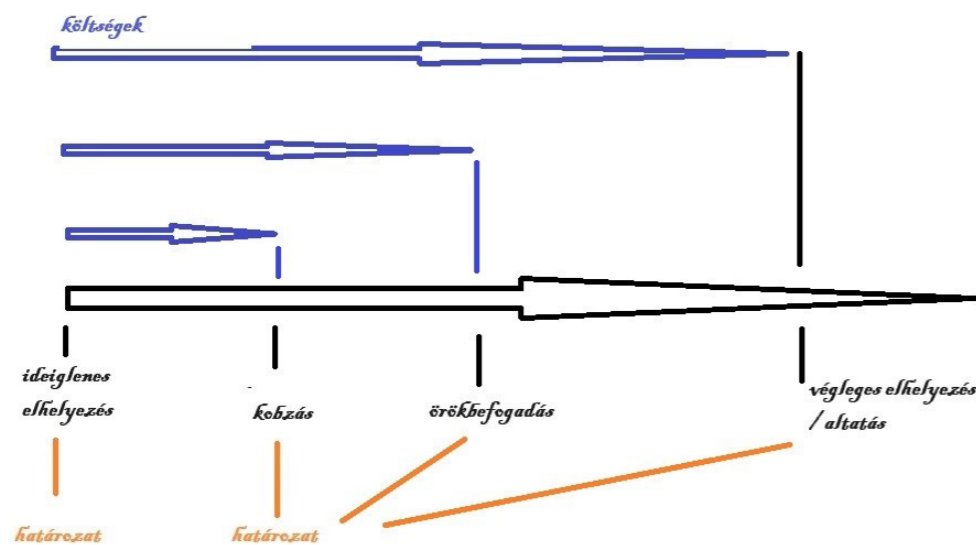
A fenti esetek közül az állat ideiglenes kiemelésére esetén elképzelhető olyan helyzet, hogy amennyiben nem kerül sor a végrehajtás azonnali elrendelésére, tehát az ideiglenes elvétel azonnali megvalósítására, az állat (pl. egy támadó természetű eb, vagy egy zoonozissal érintett állat) helybenmaradása a környezetében élőkre életveszélyt jelenthet. Az is elképzelhető, hogy egy nagy értékű, fajtatiszta ebet tartanak olyan körülmények között, amely az eb számára jár életveszélyes, ami a nagy értéke miatt súlyos kárt jelenthet.

122 Kp. 52. §

az intézkedésre a kötelezettnek megadott határidő napjától lehetséges dokumentummal alátámasztani.

A gyakorlatban amennyiben az állat az önkormányzattal ebrendészeti tevékenységek ellátására megkötött ebrendészeti telep által kerül elszállításra és elhelyezésre, a költségeket az ebrendészeti szerződés többnyire tartalmazza. Az is gyakori eset, hogy az állatot nem az önkormányzattal szerződött ebrendészeti telep szállítja el és fogadja be, amely nem támaszt költségtérítési igényeket. Amennyiben a költségeket meg kell téríteni, az állatot elszállító és befogadó ebrendészeti telep (menhely, egyéb jogalany) kiállítja a számlát, számlákat, és az önkormányzat fizet, majd behajtja a keletkező kinnlevőséget a tulajdonostól. Amennyiben a tulajdonos nem hajlandó fizetni, a költségek fizetésén túl állatvédelmi bírsággal sújtható.

Az **Ávtv.** két időtartam alatt felmerülő költséggel számol: az ideiglenes elhelyezés alatt felmerülő költségekkel, és a végleges elhelyezés esetén behajtható költségekkel (ez esetben a tulajdonos a jogsértés súlyától, ismétlődésétől függően legfeljebb 12 hónapra jutó költség fizetésére kötelezhető). Az **Ávtv.** nem rendelkezik arról kifejezetten, hogy hogyan alakulnak a költségek, amennyiben az állatot sikerül **örökbeadni**. A gyakorlatban ilyenkor vagy az ebrendészeti szerződés alapján alakulnak e tekintetben is a költségek, vagy a kobzásig, vagy az örökbeadásig felmerülő költségeket kell fizetni, vagy eltekintenek a költségektől.

Az **Ávtv.** nem rendelkezik arról, hogy az **Ávtv.** 45/B. § alapján a jegyzőnek milyen típusú dokumentumban kell az állatról rendelkeznie. Figyelemmel arra, hogy az ideiglenes elhelyezés, majd a kobzás állatvédelmi eljárást lezáró döntés, az **Ákr.** irányadó, mely alapján az állatvédelmi hatóság által meghozott döntés formája alapvetően határozat¹²³. Kérdés az, hogy az örökbeadásról, a végleges elhelyezésről ill. az állat életének kioltásáról milyen formában kell rendelkezni.

2022. január 1-jén hatálybalépett a Kóbor állat rendelet, amely a kóbor állat befogásáról, tartásáról, végleges elhelyezéséről, életének kioltásáról részletesebben rendelkezik, kérdés az, hogy az ideiglenesen elhelyezett majd tulajdonost váltott állat esetén hivatkozható-e. Álláspontom szerint hivatkozható lenne - ha nem kifejezetten a kóbor állatokra vonatkozna. Jelen esetben azonban kizárólag az **Ávtv.** 45/B. § az irányadó jogszabály.

A gyakorlat a dilemmát leegyszerűsíti. Az állatot elszállító és befogadó ebrendészet már az ideiglenes elvitel idején kész az állatnak nemcsak az ideiglenes elhelyezésére, de örökbeadására és végleges elhelyezésére is. Így az állat elkobzásáról rendelkező döntésbe a hatóság belefoglalja az állat örökbeadását is, ezáltal az állat tulajdonjoga átszáll, és minden további kérdés az ebrendészet mérlegelése.

Elképzelhető, hogy az állat a támadó, veszélyes természete következtében nem adható örökbe, vagy az altatása szükséges. Ezen döntések is belefoglalhatóak a kobzásról szóló határozatba.

A fentiekben túl a jogalkalmazás számára további kihívást jelent az **Ávtv.** és a Szankciótörvény együttes alkalmazása.

2019. január 1-jén lépett hatályba a Szankciótörvény, amelynek „hatálya az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény hatálya alá tartozó közigazgatási hatósági eljárás során megállapított jogszabálysértések (a továbbiakban: közigazgatási szabályszegés) esetén a közigazgatási hatósági ügyben érdemi döntéssel kiszabható jogkövetkezményekre (a továbbiakban: közigazgatási szankció) terjed ki”¹²⁴. A Szankciótörvény jelentőségét mutatja, hogy „rendelkezéseitől törvény akkor rendelkezhet eltérően, ha ezt e törvény megengedi”¹²⁵.

A Szankciótörvény 14. § szerint:

- (1) Ha törvény lehetővé teszi, a hatóság elkobozza azt a dolgot,
 - a) amelyet a jogsértés elkövetéséhez eszközül használtak vagy arra szántak,
 - b) amelynek birtoklása jogszabályba ütközik, vagy amely veszélyezteti a közbiztonságot,
 - c) amely jogsértés elkövetése útján jött létre,
 - d) amelyre a jogsértést elkövették, vagy amelyet a jogsértés befejezését követően e dolog elszállítása céljából használtak,
 - e) amelyet a jogsértő a jogsértés elkövetéséért a tulajdonostól vagy annak hozzájárulásával mástól kapott.
- (2) Ha törvény eltérően nem rendelkezik, az (1) bekezdés a) és d) pontja esetében
 - a) az elkobzást nem lehet elrendelni, ha a dolog nem a jogsértő tulajdona, kivéve, ha a tulajdonos a jogsértésről előzetesen tudott és abba beleegyezett,
 - b) az elkobzás kivételesen mellőzhető, ha az a jogsértőre vagy a dolog tulajdonosára a jogsértés súlyával arányban nem álló, méltánytalan hátrányt jelentene.
- (3) Ha törvény eltérően nem rendelkezik, az elkobzott dolog tulajdonjoga az államra száll.

Az **Ávtv.** 45/B. § estében a Szankciótörvény 14. § (1) bekezdésében felsoroltak közül a d) pont teljesül, viszont a d) pont esetében a Szankciótörvény tilalmát és a kobzás mellőzési lehetőségét állítja fel. Álláspontom szerint a kobzás mellőzésével kapcsolatosan nem merül fel jogalkalmazási nehézség, a hatóság eldönti, mely szankciót választja, és ha nem az állat elvétele mellett dönt, indoklásában behivatkozhatja a Szankciótörvény 14. § (2) b) pontját.

A 14. § (2) bek. a) pontja abban az esetben akaszthatja meg a kobzás melletti indokolt döntést, amikor az állat tulajdonosa eltér az állatvédelmi jogszabályokat megsértő személytől.

A Szankciótörvény 14. § (2) bek. a) pontja szerint nem lehet elrendelni a végleges elvételt, amennyiben az

123 az Ákr. 80. § (1) bek. alapján

124 Szankciótörvény 1. § (1) bek.
125 Szankciótörvény 1. § (2) bek.

alábbi feltételek együttesen teljesülnek:

1. az állatot gondozó, felügyelő személy követte el a jogsértést és nem a tulajdonos,
2. a tulajdonos a jogsértésről előzetesen nem tudott és abba nem egyezett bele
3. törvény – jelen esetben az Ávtv. - eltérően nem rendelkezik.

Ha az első két feltételt vizsgáljuk, amennyiben az állatot gondozó, felügyelő személy követte el a jogsértést és nem a tulajdonos, továbbá a tulajdonos a jogsértésről előzetesen nem tudott és abba nem egyezett bele, az állat ideiglenes kiemelésével kapcsolatos eljárás zsákutca lehet. Abban az esetben sem követheti ugyanis az ideiglenes kiemelés korbzása, amennyiben az ideiglenes kiemelés időtartama alatt sem kerülnek kialakításra a jogszabálynak megfelelő állattartási körülmények az állattartónál. Ez esetben az állat vissza nem kerülhet az állattartóhoz, marad tehát az ebrendészetnél, miközben a tulajdonjogi konstrukciót nem tudja a hatóság változtatni. Furcsa, de lehetséges megoldás lehet, hogy az állatot a hatóság a tulajdonosnál helyezteti el, más szervezetet nem vonva be az eljárásba.

Az Ávtv. 45/B. § (2) bek. számol azzal, hogy az állat tulajdonosa, illetve az állatot gondozó, felügyelő személy eltérhet egymástól. Amennyiben a hatóság az állatot gondozó, felügyelő személy részéről állapítja meg a jogszabálysértést és az állat korbzására sor kerül, az állat a korábbi tulajdonosának, **illetve** korábbi tartási helyére nem adható ki. A paragrafus rímeli az állattartó Ávtv.-be foglalt fogalmi megjelölésére: az Ávtv. 3. § 1. pontja alapján „állattartó: az állat tulajdonosa, **illetve** aki az állatot vagy az állatállományt gondozza, felügyeli.”

Az „illetve” kötőszó használatával a jogalkotó gondoskodik arról, hogy amennyiben az állat a korábbi tartási helyére nem adható ki, a korábbi tulajdonoshoz még visszakerülhessen¹²⁶.

A Szankciótörvény 14. § (2) bek. a) pontjába foglalt harmadik feltételt – vagyis azt, hogy van-e eltérő törvényi rendelkezés – vizsgálva, azt látjuk, hogy az Ávtv. nem szól arról az esetről, hogy a korbzást akkor is végre kell hajtani, ha a Szankciótörvény 14. § (2) bekezdése első két feltétele teljesül.

Ez a hallgatás annak is köszönhető, hogy a Szankciótörvény évekkal az Ávtv. 48/A. § (3) – (4) bek. után került megalkotásra, s lépett hatályba. Vajon az Ávtv. egyértelmű rendelkezése, és a Szankciótörvény 14. § (2) bekezdésében foglaltakról való hallgatása értelmezhető-e úgy, hogy az Ávtv. a Szankciótörvény 14. § (2) bekezdésétől eltérően rendelkezik?

A Szankciótörvény hatálybalépése óta egy bírósági döntésről tudunk az állat ideiglenes elhelyezéséről rendelkező jegyzői határozat ügyében. A Budapest Környéki Törvényszék K. 703.538/2020/54. sz. ítélete olyan ügyben született, amelynek során az állatvédelmi hatóság (alperes) 2020. november 2. után indított állatvédelmi eljárást az állattartó (i. rendű felperes) ellen. A hatóság 2020. november 6-án kelt határozatával az Ávtv. 45/B. §-ra hivatkozással az I. rendű felperes ingatlanán tartott összes ebet elkobozta, az ebek tulajdonjogát ebrendésre átruházta. Az I. rendű felperes a határozat ellen keresetet nyújtott be. A perben a II. rendű felperes arra hivatkozással kérte a határozat megsemmisítését, hogy az I. rendű felperes ingatlanáról elszállított és elkobzott kutyák tekintetében, több kutya vonatkozásában tulajdonosnak minősül. A bíróság a felperesek kereseteit elutasította. Ítéletében „a bíróság ezt nyomatékka emeli ki, hogy az állat tulajdonosa vagy állat felügyelője minősül állattartónak, így az I. rendű felperes tekintetében az a hivatkozás, mely a II. rendű felperes keresetében is összecegengett és egyhangú volt, miszerint különbözőek a tulajdonosok, a bíróság megállapítása szerint nem volt releváns az ügy szempontjából”. A döntésben tehát nem kapott relevanciát a tulajdonos személye, ugyanakkor II. rendű felperes nem hivatkozott a Szankciótörvény 14. § (2) bek. a) pontjára.

Álláspontom szerint az a leginkább célravezető jogértelmezés ezekben az esetekben, hogy az Ávtv. állattartóra vonatkozó fogalmi kereteivel élve a hatóság beemeli az állat tulajdonosát a kötelezettek sorába, és így meg-

kerüli a Szankciótörvény 14. § (2) bekezdését.

Mint láttuk, az eljárás több lépésből áll, és rendkívül összetett. Amennyiben az ideiglenes elvitelt a közigazgatási szankciók palettáján helyezük el, álláspontom szerint a súlyos szankciók közé tartozik az alábbiak szerint:

A jegyző hatáskörébe tartozó szankcionálási lehetőségek súlyosság szerint:

1. figyelmeztetés szankció alkalmazása;
2. állatvédelmi oktatáson (továbbiakban: állatvédelmi képzés) való részvételre kötelezés;
3. meghatározott cselekmény végzésére, túrésére vagy abbahagyására kötelezés;
4. az állat megfelelő és biztonságos elhelyezése, valamint szökésének megakadályozása érdekében meghatározott építési munka elvégzésére kötelezés;
5. állatvédelmi bírság kiszabása, állatvédelmi bírság kiszabása helyszíni bírságként¹²⁷;
6. az állat megfelelő helyre való szállításának és a várható tartási költségek tulajdonos általi megelőzésének elrendelése;
7. az állattartást legfeljebb egy évre történő megtiltása;
8. az állattartás korlátozása vagy megtiltása;
9. állattartástól való eltiltás.

Az ideiglenes elvitelnél kizárólag az állattartás legfeljebb egy évre történő megtiltása, az állattartás korlátozása vagy megtiltása, továbbá az állattartástól való eltiltás súlyosabb, figyelemmel arra, hogy ezen esetekben az állat nem (vagy a legfeljebb egy évre történő megtiltása esetén a hatóság által megállapított időtartam alatt nem) kerülhet vissza az állattartóhoz.

Az ideiglenes elvitelnek nemcsak jogalkalmazási nehézségei vannak, de a gyakorlati megvalósítása is akadályokba ütközhet. Az ország nem minden településének van lehetősége ebrendészeti teleppel leszerződni, s ahol létre is jön a szerződés, az nem feltétlenül tartalmaz a kóbor állatok befogásán túli cselekményeket. Amennyiben pedig tartalmazza az ideiglenes elvitellel kapcsolatos megállapodást, még mindig kérdéses, hogy milyen feltételekkel. A nagytestű állatok (lovak), haszonállatok elhelyezése még inkább nehézségekbe ütközik, mint a kutyák, macskák elhelyezése.

Az ideiglenes elvitel indokoltsága pedig megkérdőjelezhetetlen, ha az állat tartása az állat vagy ember egészségét súlyosan veszélyezteti, hiszen ez az a pont, ahol a súlyosabb helyzet megelőzése az enyhébb szankciókkal már nem biztosított.

Az adott állat sorsa mindannyiunk felelőssége. Elsősorban az állattartóé, de a környezeté is, amely nem maradhat közömbös, ha az állattartó rosszul bánik az állattal. A bejelentés beérkezésétől kezdve pedig a hatóságé, hogy az állat számára legmegfelelőbb döntést meghozza.

4.6. Az állattartástól való eltiltás

A Szankciótörvény 13. § (1) bek. szerint „tevékenység végzésétől történő eltiltásnak kell tekinteni minden olyan közigazgatási szankciót, amellyel a hatóság az ügyfél valamilyen jogosultsága gyakorlását meghatározott időre vagy jogszabályban meghatározott feltétel bekövetkezéséig megvonja vagy korlátozza.”

A Szankciótörvény indoklása szerint a tevékenység végzésétől történő eltiltás a fokozatos szankcionálás elve alól tehát kivételt képez abban az értelemben, hogy e jogsértések esetén alkalmazásának nem feltétele a

¹²⁶ Ez fordítva – tehát a korábbi tartási helyre való kiadás tekintetében – azért nem életszerű jogalkalmazás, mert az állat éppen a tartási helyen lévő tartási körülmények miatt került elvitelre.

¹²⁷ A besorolásban az állatvédelmi bírság közepre került, figyelemmel arra, hogy e szankció súlyossága függ a kiszabott bírságösszeg mértékétől, valamint az állattartó anyagi körülményeitől.

korábban alkalmazott közigazgatási szankció.

Az Ávtv. 43. § (9) bek. szerint „*ha kedvtelésből tartott állat tartója az állatok védelmére vonatkozó jogszabályok vagy hatósági határozat rendelkezésének szándékos vagy ismételt megsértésével állatának maradandó egészségkárosodását vagy elpusztulását okozza, és a kedvtelésből tartott vagy a jövőben tartandó állat jóléte állatvédelmi bírság kiszabásával és az állatvédelmi képzésen való részvételre kötelezéssel sem biztosítható, az állatvédelmi hatóság – állatvédelmi bírság kiszabása mellett – az állattartót állat kedvtelésből való tartásától a jogsértés súlyától függően 2-8 évre eltiltja*”.

Az Ávtv. 43. § (10) bek. szerint „*ha nem kedvtelésből tartott állat tartója az állatvédelemre vonatkozó jogszabályok vagy hatósági határozat rendelkezésének szándékos és ismételt megsértésével állatának maradandó egészségkárosodását vagy elpusztulását okozza, és a tartott vagy a jövőben tartandó állat jóléte állatvédelmi bírság kiszabásával és az állatvédelmi képzésen való részvételre kötelezéssel sem biztosítható, az állatvédelmi hatóság – állatvédelmi bírság kiszabása mellett – az állattartót az érintett állatfaj tartásától a jogsértés súlyától függően 2-8 évre eltiltja*”.

Az Ávtv. 43. § (11) bek. szerint „*ha nem kedvtelésből tartott állat tartója az állatvédelemre vonatkozó jogszabályok vagy hatósági határozat rendelkezéseinek szándékos vagy ismételt megsértésével állatának maradandó egészségkárosodását vagy elpusztulását okozza, és a tartott vagy a jövőben tartandó állat jóléte állatvédelmi bírság kiszabásával és az állatvédelmi képzésen való részvételre kötelezéssel sem biztosítható, az állatvédelmi hatóság – állatvédelmi bírság kiszabása mellett – az állattartót a jogsértés súlyától függően 2-8 évre*

a) az állatok tartása, egészségi állapota tekintetében rendszeres jelentéstételre kötelezheti, vagy

b) az érintett állatfaj vonatkozásában tartási gyakorlattal rendelkező személy igénybevitelére kötelezheti.”

Az Ávtv. 43. § (12) bek. szerint „*ha az állattartó a (11) bekezdés szerinti kötelezettségeit megsérti, az állatvédelmi hatóság a (10) bekezdésben foglalt jogkövetkezményt alkalmazhatja*”.

A jegyző hatáskörét az állattartástól történő eltiltásra az FVMR. 6. § (1) bek. határozza meg.

Az állattartástól való eltiltás tipizálása lehetséges, úgy, mint kötelezően kiszabandó szankció, ill. választható szankció, valamint lehetséges úgy is, mint kedvtelésből tartott állat tartójára, ill. nem kedvtelésből tartott állat tartójára kiszabott szankció.

Az állattartástól történő eltiltás kötelező esetei:

1. az állatvédelmi jogszabályok szándékos megsértésével az állattartó az állatának maradandó egészségkárosodását okozza;
2. az állatvédelmi jogszabályok szándékos megsértésével az állattartó az állatának elpusztulását okozza;
3. az állatvédelmi jogszabályok ismételt megsértésével az állattartó az állatának maradandó egészségkárosodását okozza;
4. az állatvédelmi jogszabályok ismételt megsértésével az állattartó az állatának elpusztulását okozza;
5. hatósági határozat rendelkezésének szándékos megsértésével az állattartó az állatának maradandó egészségkárosodását okozza;
6. hatósági határozat rendelkezésének szándékos megsértésével az állattartó az állatának elpusztulását okozza;
7. hatósági határozat rendelkezésének ismételt megsértésével az állattartó az állatának maradandó egészségkárosodását okozza;
8. hatósági határozat rendelkezésének ismételt megsértésével az állattartó az állatának elpusztulását okozza.

Az 1-8. esetben együttesen teljesülnie annak, hogy a tartott vagy a jövőben tartandó állat jóléte állatvédelmi bírság sem biztosítható, és a tartott vagy a jövőben tartandó állat jóléte az állatvédelmi képzésen való részvételre kötelezéssel sem biztosítható.

Az 1-8. esetben az állattartástól való eltiltás nem szankcionálási lehetőség, hanem a jogalkotó kötelezi a jogalkalmazó hatóságot, hogy az eltiltás szankciót alkalmazza, és arra is, hogy a szankció alkalmazása esetén ne tekintsen el állatvédelmi bírság kiszabásától.

Az állattartástól történő eltiltás, mint szankcionálási lehetőség, kizárólag a nem kedvtelésből tartott állat tartójával szemben alkalmazható, két esete

1. az állattartó megszegi a hatóság az állatok tartása, egészségi állapota tekintetében rendszeres jelentéstételre kötelező döntését;
2. az állattartó megszegi a hatóság az érintett állatfaj vonatkozásában tartási gyakorlattal rendelkező személy igénybevitelére kötelező döntését.

Szemben a korábban leírt nyolc esettel, a fenti két esetben a hatóság nem köteles eltiltani az állattartót az állattartástól, de választhatja ezt a szankcionálási formát.

Az állattartástól való eltiltás kedvtelésből tartott állat tartójára, ill. nem kedvtelésből tartott állat tartójára kiszabott szankció. Amennyiben az állattartó kedvtelésből tartott állat tartója, az állat kedvtelésből való tartásától tiltható el. Amennyiben az állattartó nem kedvtelésből tartott állat tartója, az érintett állatfaj tartásától tiltható el.

Az eltiltás időtartama minden esetben 2-8 év, amelyet a jogsértés súlyától függően kell meghatározni.

Az állattartástól való eltiltás a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényben (a továbbiakban: Btk.) foglalt állatkínzás megvalósulásának minősített esetével kapcsolódik össze, tehát magasabb büntetési tétellel büntethető, ha az állatkínzást „az állatok védelméről és kíméletéről szóló törvényben meghatározott, az állat kedvtelésből való tartásától, illetve az érintett állatfaj tartásától eltiltással érintett állattal szemben az eltiltás tartama alatt” követik el.

Ausztriában az állattartástól eltiltás azzal szemben alkalmazható, akit a bíróság állatkínzás miatt már legalább egyszer jogerősen elítélt, vagy aki az osztrák állatvédelmi törvény meghatározott rendelkezéseit már többször megsértette. A hatóság mérlegelheti, hogy az állattartástól eltiltást vagy az állattartástól eltiltásra való figyelmeztetést alkalmazza. Az eltiltás lehet határozott időre szóló, vagy végleges. Németországban szintén két típusát alkalmazzák az állattartástól történő eltiltásnak: határozott időre szóló, vagy végleges eltiltás. „*Akit állatkínzás miatt elítéltek, vagy akit azért nem ítélték el, mert büntetőjogi felelőssége nem nyert bizonyítást vagy kizárt, azt a bíróság az állattartástól*”.¹²⁸

Álláspontom szerint az állattartástól való eltiltás jelenleg a „valamit valamiért” elven működik, figyelemmel arra, hogy az eltiltáshoz nem elegendő, hogy a jogszabálysértő cselekmény az állat maradandó egészségkárosodásának ill. pusztulásának okozására csak alkalmas legyen – az állattartástól való eltiltás kiszabásához meg kell történnie az állat maradandó egészségkárosodásának, ill. pusztulásának. A szabályozás elméletben ad absurdum ahhoz is vezethet, hogy a bejelentő kivárja az állat maradandó egészségkárosodásának ill. pusztulásának bekövetkeztét, és csak ezt követően jelenti be a hatóságnak a rossz állattartási körülményeket. Nem kizárt ez akkor, ha az adott állattartónál folyamatosan változik az állatállomány, az elkerült, elpusztult állatok helyét újabb és újabb jószágok veszik át, és a bejelentő az állattartástól történő eltiltásban látja a megoldást. Az is lehetséges, hogy az állatot még az elpusztulása előtt sikerül kimenteni az állattartótól, és a gyors (akár állatorvosi) beavatkozás menti meg életét. Ez esetben nem az állattartón múlt, hogy az állat nem pusztult el, és mégsem tiltható el az állattartástól. Ezek azok az esetek, amelyek azt igénylik az állatvédelmi hatóságtól, hogy folyamatosan járjanak az állattartóhoz hatósági ellenőrzésre, mintegy megelőzőképp.

Az állattartástól való eltiltás más tekintetben is hagy egéruat az állattartó számára: figyelemmel arra, hogy az Ávtv. az (állattartó) „állata” kifejezést használja, egyértelmű, hogy az állattartó csak akkor tiltható el az állattartástól, ha a saját állatának maradandó egészségkárosodását vagy elpusztulását okozza, tehát az az állattartó, aki más állatának okozza maradandó egészségkárosodását vagy elpusztulását, ezen cselekménye alapján nem tiltható el az állattartástól.

¹²⁸ Nagy Cs. (2022): Eltiltás az állattartástól – A szankció alkalmazásának feltételei és a szabályozás által sajnálatosan biztosított 'egéruat' <https://www.jogiforum.hu/hir/2022/09/28/eltiltas-az-allattartastol-a-szankcio-alkalmazasanak-feltetelei/> 2023.09.10.

Ez azt jelenti, hogy az, aki nem a saját állatának okoz maradandó egészségkárosodást vagy elpusztulást, ezen cselekmény alapján nem tiltható el az állattartástól.

Álláspontom szerint indokolt az állattartástól való eltiltás olyan módon történő szabályozása, mint a Btk.-ban foglalt állatkínzás tényállása¹²⁹, tehát a szankció terjedjen ki minden állatvédelmi jogszabályt sértő ill. hatósági határozatot sértő jogellenes cselekményre, amely alkalmas az állat maradandó egészségkárosodásának ill. pusztulásának okozására, valamint ne kizárólag az állattartó saját állata tartozzon a tényállásba, hanem minden állat.

4.7. Az állattartás korlátozása vagy megtiltása, az állattartás megtiltása legfeljebb egy évre

A jogalkotó külön rendelkezésekben mondja ki az állattartástól való eltiltás, az állattartást legfeljebb egy évre történő megtiltása¹³⁰ és az állattartás korlátozása vagy megtiltása¹³¹ lehetőségét.

Ahol az Ávtv. nem rendelkezik az eltiltás, korlátozás, megtiltás feltételeiről, a Szankciótörvény 13. § (2) bekezdését kell figyelembevenni: „ha törvény vagy kormányrendelet eltérően nem rendelkezik, a közigazgatási hatóság eltilthatja a tevékenység végzésétől az ügyfelet, ha

- a) a jogsértés emberi életet, testi épséget vagy egészséget sért vagy veszélyeztet,
- b) a jogsértésre – kora, anyagi és szociális helyzete, fogyatékosága, egészségi állapota, megváltozott munkaképessége, cselekvőképességének korlátozása miatt – különösen kiszolgáltatott személlyel szemben került sor, vagy
- c) a jogsértés az eljárás megindulását megelőző egy éven belül legalább három alkalommal került megállapításra.”

Az FVMR. 6. § (12) bek. által nyújtott lehetőség - az állattartás korlátozása vagy megtiltása - esetén az FVMR. nem rendelkezik külön határidőről, így a Szankciótörvény 13. (4) bekezdését vesszük figyelembe: „ha törvény vagy kormányrendelet eltérően nem rendelkezik, a tevékenység végzésétől történő eltiltás a döntés véglegesé válásától számított negyvenöt napnál hosszabb időre nem szólhat.”

Mint látjuk, a Szankciótörvény folyamatosan az „eltiltás” kifejezéssel dolgozik, ugyanakkor a fogalom a Szankciótörvénybe foglalt definíciója - a Szankciótörvény 13. § (1) bek. szerint „tevékenység végzésétől történő eltiltásnak kell tekinteni minden olyan közigazgatási szankciót, amellyel a hatóság az ügyfél valamilyen jogosultsága gyakorlását meghatározott időre vagy jogszabályban meghatározott feltétel bekövetkezéséig megvonja vagy korlátozza” - álláspontom szerint megfeleltethető a megtiltás fogalmának is.¹³²

Ebből a jelentésazonosságból, valamint azon körülményből, hogy az állattartás körében a jogalkotó az állatvédelmi jogszabályokban nem határozza meg a mérlegelési szempontokat, a Szankciótörvény 13. § (5) bek.¹³³ alapján következik, hogy az állattartás megtiltása szankciónál a hatóság a mérlegelést a Szankciótörvény 10. § (1) bekezdésében meghatározott szempontok alapján végzi.

A Szankciótörvény 10. § (1) bek. alapján „közigazgatási bírság kiszabása esetén a hatóság – törvényben, kormányrendeletben vagy önkormányzati rendeletben meghatározott további szempontok mellett – az eset összes lényeges körülményét, különösen az alábbiakat mérlegelve dönt a bírság összegéről:

- a) a jogsértéssel okozott hátrányt, ideértve a hátrány megelőzésével, elhárításával, helyreállításával kapcsolatban felmerült költségeket, illetve a jogsértéssel elért előny mértékét,
- b) a jogsértéssel okozott hátrány visszafordíthatóságát,
- c) a jogsértéssel érintettek körének nagyságát,
- d) a jogsértő állapot időtartamát,
- e) a jogsértő magatartás ismétlődését és gyakoriságát,
- f) a jogsértést elkövető eljárást segítő, együttműködő magatartását, valamint
- g) a jogsértést elkövető gazdasági súlyát.”

129 A Btk. 244. § (1) bek. szerint „aki

a) gerinces állatot indokolatlanul oly módon bántalmaz, vagy gerinces állattal szemben indokolatlanul olyan bánásmódot alkalmaz, amely alkalmas arra, hogy annak maradandó egészségkárosodását vagy pusztulását okozza,

b) gerinces állatát vagy veszélyes állatát elűzi, elhagyja vagy kiteszi, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő”.

130 FVMR 6. § (1b) bek., Ávtv. 42/E. §

131 FVMR. 6. § (12) bek.

132 <https://szo-jelentese.com/megtilt-szo-jelentese/>, 2023.09.18.

133 Szankciótörvény 13. § (5) „Abban az esetben, ha törvény vagy kormányrendelet az eltiltás alkalmazását a hatóság mérlegelésétől teszi függővé, – ha törvény vagy kormányrendelet eltérően nem rendelkezik – a mérlegelést a 10. § (1) bekezdésében meghatározott szempontok alapján végzi.”

5. A JEGYZŐI ÁLLATVÉDELMI ELJÁRÁS LEFOLYTATÁSA

Az eljárás lépései:

1. Az állatvédelmi bejelentés érkeztetése, elbírálása, a bejelentő pozícionálása.
2. A hatósági ellenőrzés lefolytatása.
3. A hatósági eljárás lefolytatása.
4. Döntéshozatal.
5. Végrehajtás.

5.1 A hatósági ellenőrzés lefolytatása

A hatósági ellenőrzés célja feltárni, hogy a bejelentésben leírt körülmények megfelelnek-e a valóságnak, nem kötelező, hanem lehetséges szakasza a hivatalból indítható hatósági ügyeknek.¹³⁴

A hatósági ellenőrzés jelentősége, hogy a hatóságot olyan helyzetbe hozza, hogy az eldönthesse, szükséges-e az eljárás megindítása,¹³⁵ valamint – az eljárás megindítása esetén – az ellenőrzésen tapasztaltak bizonyítékot jelentenek a jogsértést meglétére. Ezért is ügydöntő jelentőségű, hogy a hatóság az ellenőrzést a jogszabályoknak megfelelően folytassa le, ugyanis a hatóság által, jogszabálysértéssel megszerzett bizonyíték nem használható fel az eljárásban.¹³⁶

„A hatósági ellenőrzés hivatalból indul meg, azt a hatóság a hivatalbóli eljárás szabályai szerint folytatja le”¹³⁷, de az állattartó kérelmezheti is saját ellenőrzését „kivéve, ha

a) a kérelem benyújtásának időpontjában a hatóság előtt arra vonatkozóan hatósági ellenőrzés, vagy az alapján eljárás van folyamatban,

b) a hatóság az ügyfélnél egyébként folyamatosan lát el ellenőrzési feladatot,

c) törvény kizárja, vagy

d) a hatóság ugyanazon ügyfél kérelmére az újabb kérelem benyújtását megelőző egy éven belül lefolytatott ellenőrzése során jogsértést nem tárt fel, kivéve, ha a kérelem benyújtására az ellenőrzés lefolytatását követően felmerült ok vagy körülmény miatt kerül sor.”¹³⁸ „Kérelemre elrendelt hatósági ellenőrzés esetén helye van az eljárás megszüntetésének, ha az ügyfél eljárás költségei előlegezési kötelezettségének nem tesz eleget.”¹³⁹

A hatósági ellenőrzésen a hatóság az ügyfél vagy az eljárás más résztvevője részvétele esetén **jegyzőkönyvet** vesz fel, más esetben **feljegyzést** készít, továbbá egyes eljárási cselekményekről **kép- és hangfelvételt** készíthet.¹⁴⁰

A jegyzőkönyv / feljegyzés mintáját a 6. melléklet tartalmazza.

134 Nagykomentár a közigazgatási eljárási törvényhez (szerk.: Barabás/Baranyi/Kovács, Complex Kiadó, Budapest, 2013.)

135 Legf. Bír. Kfv.II.37.509/2011/5.

136 Ákr. 62. §(2) bek.

137 Ákr. 100. § (1) bek.

138 Ákr. 100. § (2) bek.

139 Ákr. 100. § (3) bek.

140 Ákr. 78. §

5.2 A hatósági ellenőrzést követő hatósági intézkedések

A hatóság azonnal, de legkésőbb nyolc napon belül¹⁴¹

1.) átteszi az ügyet az eljáró szervnek, ha az ellenőrzés során jogsértést tapasztalt, és az eljárás más szerv illetékeségébe ill. hatáskörébe tartozik,¹⁴²

(pl. amennyiben a jegyző az ellenőrzésen azt tapasztalja, hogy az állattartó kizárólag a szőrméjéért tart, tenyészt, szaporít állatot, átteszi az ügyet az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi hatáskörben eljáró járási hivatalnak,¹⁴³

2.) bejelenti a felügyeleti szervnek, amennyiben a hatósággal szemben kizárási ok merül fel,¹⁴⁴

3.) „tekintet nélkül a hatáskörére és az illetékeségére hivatalból köteles megtenni azt az ideiglenes intézkedést, amelynek hiányában a késelem elháríthatatlan kárral, veszéllyel vagy a személyiségi jogok elháríthatatlan sérelmével járna. A hatóság haladéktalanul értesíti a megtett intézkedésről az illetékes hatóságot,”¹⁴⁵

4.) határozattal visszautasítja a civil szervezet, mint ügyfél kérelmét, amennyiben az ellenőrzés során jogsértést nem tapasztalt,¹⁴⁶

5.) végzéssel megindítja az eljárást, ha az ellenőrzés során jogsértést tapasztalt¹⁴⁷ és erről értesíti az ügyfeleket: a civil szervezet bejelentőt minden esetben, az állattartót pedig csak akkor, ha az az eljárás sikerét nem hiúsítja meg,¹⁴⁸

6.) az ügyben érdemben dönt, és azt a jelenlévő ügyféllel nyomban közli, ha a hatósági ellenőrzés jogsértést tárt fel, és a döntés feltételei egyébként fennállnak,¹⁴⁹

7.) hatósági bizonyítványt állít ki, amennyiben a hatósági ellenőrzés során jogsértést nem tapasztal, és az ügyfél kérelmezi a hatósági bizonyítvány kiállítását,¹⁵⁰

8.) haladéktalanul eljár vagy a hatáskörrel és illetékeséggel rendelkező hatóság intézkedését kezdeményezi, ha

141 Ákr. 50 § (6) bek.

142 Ákr. 101. § (1) bek. b) pont, Ákr. 17.§, Ákr. 50. § (6) bek.

143 ÁVTV. 19/A. §, FVMR. 6. § (6) bek.

144 Ákr. 24. § (4) bek.

145 Ákr. 106. § (1) bek.

146 Ákr. 46. §, A Veszprémi Törvényszék a 12.K.700.410/2021/17. sz. ügyben megállapította, hogy amikor jogsértés nem kerül feltárára, érdemi döntést, vagyis határozatot kell hozni, mert az ügyfélnek jogos érdeke fűződik ahhoz, hogy érdemi – végleges - határozat álljon rendelkezésre azon körülményről, hogy jogsértés történt vagy nem történt az adott ügyben.

Az ügyben a felperes, a Civil Állatvédők Zalai Egyesülete, mint állatvédelemmel foglalkozó egyesület 2020. december 11. napján előterjesztett állatvédelmi hatósági eljárás lefolytatása iránti kérelemben az Újudvari Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzője, mint állatvédelmi hatóság intézkedését kérte, mivel felpereshez érkezett bejelentés szerint a megadott cím alatti ingatlanon az állattartás szabályai sérültek. A jegyző 2020. december 17. -én meghozott határozatában felhívta az állattartót a helyes állattartás szabályaira. 2021. január 7. napján 2021. január 12.-re helyszíni szemlét tűzött, amiről jegyzőkönyvet vett fel. Abban felhívta az állattartót a jogszabály szerinti tartásra, valamint az oltási könyvek 10 napon belüli bemutatására. A felperest az eljárás megindulásáról és a helyszíni szemle időpontjáról nem értesítette.

A jegyző a 2021. február 2. napján kelt végzésében a hatósági eljárást megszüntette mivel a helyszínen megállapítottak szerint az állattartó a törvényi feltételeknek eleget tett. A megszüntető végzést a hivatal 2021. február 5-én adta fel postán a felperesnek címezve.

A felperes 2021. február 10. napján felügyeleti intézkedést kért és az elmaradt érdemi döntés okán 10.000 forint megfizetését, majd 2021. február 16. napján ismételt bejelentést tett, amelyben sérelmezte, hogy a jegyző az eljárást megszüntető végzést nem a cégkapura, hanem postai úton küldte meg és nem hozott érdemi döntést. Kifogásolta, hogy nem kapta meg a jegyzőkönyvet a helyszíni szemlétről.

A Zala Megyei Kormányhivatal a 2021. március 8. napján meghozott határozatával a jegyző a 2021. február 2. napján kelt végzését megsemmisítette, és utasította a jegyzőt, hogy a jogszabályi előírásoknak megfelelően folytassa le újra az eljárást és hozzon érdemi döntést a jogsértés megállapításáról, vagy annak hiányáról, illetve amennyiben az ügy érdemi döntést nem igényel, eljárás megszüntető végzést.

A határozat indokolásában megállapította, hogy a jegyző az ügyfelet nem értesítette az eljárás megindulásáról, a helyszíni szemlétről, a megszüntető végzést nem elektronikusan közölte. Az állatok jogszerű tartásának megállapítása esetén az eljárást megszüntető végzés helyett határozatot kellett volna hoznia. Az alakszerű – megszüntető - döntést az ügyintézési határidőn belül hozta meg.

A felperes keresetét terjesztett elő az alperes Kormányhivatal fenti határozata megváltoztatására.

A Veszprémi Törvényszék a 12.K.700.410/2021/17. sz. ügyben megállapította, hogy amikor jogsértés nem kerül feltárára, érdemi döntést, vagyis határozatot kell hozni, mert az ügyfélnek jogos érdeke fűződik ahhoz, hogy érdemi – végleges - határozat álljon rendelkezésre azon körülményről, hogy jogsértés történt vagy nem történt az adott ügyben.

147 Ákr. 101. § (1) bek. a) pont, 104. § (1) bek.

148 Ákr. 104. § (3) bek. c) pont

149 Ákr. 104. § (5) bek.

150 Ákr. 171. § (2) bek.

A jegyző előtti állatvédelmi eljárás lefolytatása

a jegyző, illetve a járási hivatal az Ávtv. 6-8. §-aiban meghatározott rendelkezések megsértését észleli, illetve ezek megsértése miatt hozzá bejelentés érkezik.¹⁵¹

5.3 Ideiglenes intézkedés, biztosítási intézkedés

Az Ákr. 106. § alapján:

„(1) A hatóság - tekintet nélkül a hatáskörére és az illetékességére - hivatalból köteles megtenni azt az ideiglenes intézkedést, amelynek hiányában a késelem elháríthatatlan kárral, veszéllyel vagy a személyiségi jogok elhárít-hatatlan sérelmével járna. A hatóság haladéktalanul értesíti a megtett intézkedésről az illetékes hatóságot.

(2) A hatóság a hivatalból megtett ideiglenes intézkedéséről szóló végzését közli az ügyféllel, valamint az illetékes hatósággal, amely az ideiglenes intézkedés szükségességét felülvizsgálja, és szükség esetén intézkedik.

(3) Az ideiglenes intézkedés felülvizsgálatánál nem érvényesül a jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogok védelme.”

Állatvédelmi ügyekben ideiglenes intézkedésre akkor kerül sor, ha a fennálló körülmények változatlansá-ga kár bekövetkezésével járna. Jelen esetben a kár az állatban keletkezik.

Az ideiglenes intézkedés keretében a hatóság alkalmazhatja a hatáskörébe egyébként nem tartozó, bár-mely más ágazati jogszabályban foglalt intézkedéseket, ugyanakkor az Ákr-en kívüli hatás-és feladatkörökben (pl. bírósági hatáskörbe tartozó ügy) ideiglenes intézkedés megtételére nem jogosult.

Nem ideiglenes intézkedést hoz a hatóság, amennyiben saját hatáskörben szükséges a jogsértő állapot azonnali megváltoztatása. Ez esetben a hatóság a saját döntését nyilvánítja azonnal végrehajthatónak.¹⁵²

5.4 Az eljárás megindítása

Az eljárás megindításának van helye,

- amennyiben az eljárás megindítására okot adó körülmény jut a hatóság tudomására¹⁵³, akár bejelentés alapján, akár a hatósági ellenőrzés során, összeférhetetlenség nem áll fenn, az eljárás lefolytatására ha-

táskörrel és illetékességgel rendelkezik és azonnali döntés feltételei nem állnak fenn, mert a tényállást tisztázni szükséges;

- amennyiben a hatóság életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzetről szerez tudomást¹⁵⁴, össze-férhetetlenség nem áll fenn, az eljárás lefolytatására hatáskörrel és illetékességgel rendelkezik és azon-nali döntés feltételei nem állnak fenn, mert a tényállást tisztázni szükséges;

- felügyeleti szerv utasítására¹⁵⁵ (pl. más hatóság kizárása esetén a felügyeleti szerv eljárásra kijelölő vég-zésének érkeztetésekor);

- hatáskör ill. illetékesség alapján történő ügyiratáttétel esetén az áttevő végzés érkeztetésekor;

- amennyiben a bíróság az eljárás megindítására kötelezi.¹⁵⁶

A hatóság az eljárás megindításáról végzéssel értesíti az ügyfeleket: a civil szervezet bejelentőt minden esetben, az állattartót pedig csak akkor, ha az az eljárás sikerét nem hiúsítja meg.¹⁵⁷

Az értesítés tartalmazza

a) az ügy tárgyát és számát, az eljárás megindításának napját és az ügyintézési határidőt, az ügyintézési hatá-ridőbe nem számító időtartamokat, az ügyintéző nevét és hivatali elérhetőségét, és

b) az ügyféli jogokra és kötelezettségekre vonatkozó tájékoztatást.¹⁵⁸

5.5 A tényállás tisztázása

A hatóság végzéssel megindítja az eljárást, ha az ellenőrzés során jogsértést tapasztalt, ugyanakkor nem minden körülmény tisztázott. A hatóság tényállástisztázási kötelezettsége alapján köteles feltárni az állattartó személyét, a jogsértést megtörténtének pontos körülményeit.

A tényállás tisztázása a döntés indokolásának első lépcsője, nem más, mint maga a bizonyítási eljárás. A második lépcső a jogkövetkeztetések levonása a ténymegállapításokból. E két lépcső jelen van akkor is, amikor a hatóság a hatósági ellenőrzés időpontjában döntést hoz, ez esetben minden bizonyíték rendelkezésre áll, és felgyorsul a határozathozatal folyamata.

Akkor megalapozott a hatósági döntés, ha felderített, iratszerű, hiánytalan és okszerű.

5.6 Az eljárást lezáró döntés

Az eljárást lezáró döntés lehet határozat vagy eljárást megszüntető végzés. A hatóság határozatban érdemi döntést hoz a jogsértés megállapításáról, vagy annak hiányáról, jogsértés megállapítása esetén figyelmezteti, kötelezi az állattartót, rendelkezik az állat sorsa felől. Amennyiben az ügy érdemi döntést nem igényel, a hatóság eljárást megszüntető végzést hoz. Jogszabály szerint a hatóság eljárást megszüntető végzést hoz, ha az eljárás

¹⁵¹ FVMR 6. § (11) bek. szerint „ha a jegyző, illetve a járási hivatal az Ávtv. 6-8. §-aiban meghatározott rendelkezések megsértését észleli, illetve ezek megsértése miatt hozzá bejelentés érkezik, köteles haladéktalanul eljárni vagy a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóság intézkedését kezdeményezni.”

Az Ávtv. 6-8- § alapján:

„6. § (1) Az állatnak tilos indokolatlan vagy elkerülhető fájdalmat, szenvedést vagy sérülést okozni, az állatot károsítani, így különösen az állatot nem szabad:

a) kínozni,

b) emberre vagy állatra uszítani, illetőleg állatviadalra idomítani,

c) kényszertakarmányozásra fogni, kivéve az egészségügyi megfontolásból való kényszerű táplálás esetét,

d) a kíméletét nem biztosító módon mozgatni és szállítani, elhelyezni,

e) a teljesítőképességét felismerhetően meghaladó teljesítményre kényszeríteni,

f) természetellenes és önpusztító tevékenységre szoktatni.

(2) Az (1) bekezdés a) pontja nem terjed ki az érett libatoll házilagos vagy az engedélyezett technológia szerint végzett szedésére, illetve c) pontja a házilagos vagy az engedélyezett technológia szerinti liba- és kacsatömésre.

(3) A 2. § (1) bekezdésének g) pontjában meghatározott állatok esetében az (1) bekezdés b) pontját a külön jogszabályban meghatározottak szerint kell alkalmazni.

7. § (1) Tilos az állat fizikai, pszichikai állapotának olyan megterhelése, küzdelemre készítése egy másik állattal vagy emberrel, amely sérülést vagy halált okozhat (a továbbiakban együtt: állatviadal). Tilos az állatviadal szervezése, tartása, továbbá az állatviadalra fogadás szervezése, az állatviadalon való közreműködés, részvétel, fogadáskötés.

(2) Tilos állatviadal céljára

a) állatot tartani, tenyészteni, kiképezni, idomítani, valamint más személynek átadni, vagy forgalmazni;

b) építményt, földterületet vagy egyéb helyet, anyagi eszközt más személy rendelkezésére bocsátani.

(3) Az (1) bekezdésben foglalt tilalom nem vonatkozik a vadászatra alkalmazott állatnak jogszerűen történő kiképzésére, vadászaton való alkalmazására.

8. § Az ember környezetében tartott állat, valamint a veszélyes állat tulajdonjogával, tartásával felhagyni nem szabad. Az állat elűzése, elhagyása vagy kitétele tilos.”

¹⁵² Ákr. 84. § a) pontja

¹⁵³ Ákr. 104. § a) pont

¹⁵⁴ Ákr. 104. § d) pont

¹⁵⁵ Ákr. 104. § c) pont

¹⁵⁶ Ákr. 104. § b) pont

¹⁵⁷ Ákr. 104. § (3) bek. c) pont

¹⁵⁸ Ákr. 104. § (4) bek.

okafogyottá vált, vagy a hatóság megállapítja, hogy az ügyben más hatóság már eljár, vagy más hatóság kijelölésére került sor.¹⁵⁹

A hatóság a határozatában az állattartót figyelmezteti, kötelezi, közigazgatási szankcióval sújtja, továbbá határozatot hoz arról is, ha jogsértés nem kerül feltárára, „mert az ügyfélnek jogos érdeke fűződik ahhoz, hogy érdemi - végleges - határozat álljon rendelkezésre azon körülményről, hogy jogsértés történt vagy nem történt az adott ügyben”.¹⁶⁰

5.7 Az eljárási határidő

Mint láttuk, a hatósági ellenőrzést követően a hatóság nyolc napon belül vagy átteszi az ügyet, vagy határozattal döntést hoz, vagy végzéssel megindítja az eljárást. Az ügyintézési határidő az eljárás megindulásának napján kezdődik¹⁶¹, és magában foglalja a közlés napját is.

Amennyiben az eljárás megindul, az ügyintézési határidő hatvan nap, szünetelésnek nincs helye, és a hatóság felfüggesztés esetén sem dönt érdemben az ügyfél vagy ügyfelek együttes kérelmére.¹⁶² Ha a határidőből kevesebb, mint tizenöt nap van hátra, a további eljárási cselekményeket soron kívül kell elvégezni. A hivatalbóli eljárásokban az ügyintézési határidőbe csak az eljárás felfüggesztésének időtartama nem számít be.¹⁶³

Az ügyet soron kívül kell elintézni, ha

- 1.) életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzet elhárítása indokolja,
- 2.) a hatóság ideiglenes biztosítási intézkedést rendelt el, vagy
- 3.) a közbiztonság, a közrend érdekében egyébként szükséges.

Mint látjuk, a hatóságot köti a fenti nyolc napos határidő, és amennyiben megindítja az eljárást, köti a hatvan napos eljárási határidő is.

Ha a határidő utolsó napja olyan nap, amelyen a hatóságnál a munka szünetel, a határidő - az ügyintézési határidő kivételével - a következő munkanapon jár le. A határidőt kétség esetén megtartottnak kell tekinteni.

A legrövidebb állatvédelmi eljárás egy napos. Ehhez az szükséges, hogy a bejelentés alapján az állattartás helyszíne pontosan azonosítható legyen, a hatóságnak legyen elhivatottsága és kapacitása azonnal megtartani a hatósági ellenőrzést, és a hatósági ellenőrzés során minden lényeges körülmény feltárára kerüljön, így azonnal sor kerülhessen a határozathozatalra.

Az Ákr. 51. § szerint amennyiben a hatóság az ügyintézési határidőt túllépi, tízezer forintot megfizet a kérelmező ügyfélnek, aki mentesül az eljárási költségek megfizetése alól is, az ügyfél kérelmére pedig a határidő-túllépésről igazolást állít ki.

Állatvédelmi eljárásban két ügyfél vesz részt: az állattartó, és kérelmező ügyfélként kizárólag az ügyfélnek minősülő civil szervezet bejelentő. Felmerül a kérdés, hogy a civil szervezet kérelmét hatósági ellenőrzés iránti ké-

relemnek kell-e tekinteni, vagy eljárás megindítása iránti kérelemnek, valamint az Ákr. által használt „kérelmező ügyfél” a 10 000 Ft-ot kérelmező ügyfél, vagy a hatósági ellenőrzést ill. eljárást kérelmező ügyfél.

Amennyiben a „kérelmező ügyfél” nem a 10 000 Ft-ot kérelmezi, hanem e pozícióban a hatósági ellenőrzést ill. eljárást kérelmező civil szervezet áll, akkor vajon kizárólag a hatósági eljárást kérelmező civil szervezet felé áll fenn a hatóság díjfizetési kötelezettsége, vagy csak azon civil szervezet felé, amely kifejezetten az állatvédelmi eljárás megindítását kérelmezte?

Amennyiben a „kérelmező ügyfél” a 10 000 Ft-ot kérelmező ügyfél, aki már lehet az állattartó is, úgy a 10 000 Ft járhat az állattartónak és járhat a – kérelme esetén - a hatósági ellenőrzést ill. eljárást kérelmező civil szervezet részére is.

A válasz részben a Veszprémi Törvényszék a 12.K.700.410/2021/17. sz. ügyben meghozott döntéséből következtethető ki. Az ügyben a felperes, a Civil Állatvédők Zalai Egyesülete, mint állatvédelemmel foglalkozó egyesület kérte a bejelentése kivizsgálása ügyében eljáró Újudvari Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzőjének kötelezését a 10 000 Ft díjfizetésre. Miután sem a fellebbezés során eljáró Kormányhivatal, sem a kormányhivatali határozat felülvizsgálata során eljáró bíróság nem állapította meg a határidő túllépését, nem került sor a 10 000 Ft kifizetésére, azt azonban sem a Kormányhivatal, sem a bíróság nem vitatta, hogy határidő túllépése esetén a felperesnek járna a 10 000 Ft.

Az Ákr. 103. § (4) bek. szerint „ha a hatóság az ügyintézési határidő kétszeresét túllépi, a jogsértés tényének megállapításán és a jogellenes magatartás megszüntetésére vagy a jogszerű állapot helyreállítására kötelezésen túl egyéb jogkövetkezményt nem alkalmazhat. Ez esetben ugyanazon ügyféllel szemben, ugyanazon ténybeli és jogi alapon nem indítható új eljárás.”

A bírói gyakorlat szerint a bíróság az ügyintézési határidőn túl meghozott közigazgatási döntést csak akkor helyezi hatályon kívül, és kötelezi a hatóságot új eljárás lefolytatására, ha az eljárási szabálysértés az ügy érdemére kihat. Az eljárási jogsértés súlyosságát minden esetben az adott körülmények egyedi mérlegelése alapján lehet megállapítani.

Az ügyintézési határidő kétszeres túllépésének következménye, hogy a hatóság ez esetben szankcióként bírságot nem alkalmazhat¹⁶⁴, de a jogszerű állapot helyreállítására kötelező intézkedés megtételére kötelezheti az állattartót¹⁶⁵.

5.8. Jogorvoslat a jegyző, mint állatvédelmi hatóság döntésével szemben

Az Ávtv. 46. § alapján „az állatvédelmi hatósági hatáskörben eljáró települési önkormányzat jegyzőjének, fővárosban a kerületi önkormányzat jegyzőjének, a Fővárosi Önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi főjegyzőnek döntésével szemben nincs helye fellebbezésnek.”

5.9. A jegyzői döntés végrehajtása

Az Ákr. vonatkozó rendelkezései alapján:

„132. § Ha a kötelezett a hatóság végleges döntésében foglalt kötelezésnek nem tett eleget, az végrehajtható.

133. § (1) A végrehajtást – ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik – a döntést hozó hatóság,

159 Ákr. 47. § (1) bek. c) és e) pontja alapján.

160 Veszprémi Törvényszék K. 700.410/2021/17. sz. ügyben meghozott ítélete

161 Ákr. 104 § (3) bek.

162 Ákr. 103. § (2) bek.

163 Ákr. 103. § (3) bek.

164 A Kúria a Kfv.37306/2021/5. sz. ügyben meghozott döntése

165 a Kúria a Kfv.38368/2019/5. sz. ügyben meghozott döntése

másodfokú döntés esetén pedig az elsőfokú hatóság rendeli el.

(2) A hatóság a végrehajtást hivatalból vagy a jogosult kérelmére rendeli el. A hatóság a döntés végrehajthatóságától, illetve a végrehajtás elrendelésére irányuló kérelem beérkezésétől számított öt napon belül elrendeli a végrehajtást, és a döntést közli a végrehajtást foganatosító szervvel is.

134. § (1) A végrehajtást – ha törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati hatósági ügyben helyi önkormányzat rendelete másként nem rendelkezik – az állami adóhatóság foganatosítja.

(2) A végrehajtást foganatosító szerv a végrehajtásra önálló bírósági végrehajtóval szerződést köthet, a végrehajtás során azonban csak a végrehajtást elrendelő hatóság jogosult végzést hozni.”

6. AZ ÖNKORMÁNYZATOK ÉS A JEGYZŐK KÓBOR ÁLLATOKKAL KAPCSOLATOS FELADATAINAK JOGSZABÁLYI HÁTTERE ÉS GYAKORLATA

„A kísértet teljesen kibontakozott a fehéres ködpárákból, melyek a temető felől gömörögtek, megrázkódék és egy nagy fehér kutya lett belőle, aki megindult futva a temetőn, s átugrován az árkot, a Tihanyiék réjtjén át neki-vágott a Dévényiék káposztásának, s ott elveszett a szürkességben. (...) No, most meglátott. Megmozdult, kijebb jött az út közepére, megállott a két hátulsó lábán, mintha ember lenne, s a két első lábával megfenyegetett. Legaljább én úgy láttam, hogy fenyeget. (...) Éreztem, nincs már menekülés, nincs semmi kétség, a gonosz lélek egyenesen rám utazik, s így is, úgy is utolér. (...) De csodálatos, nem bántott, hanem előre szaladt néhány lépéssel, s megint a hátulsó lábára állva, az egyik első lábával integetni látszott, mintha hína. (...) Még egy perc és valahára otthon voltam. Veszélka megzörgette a kapuajtót, mikor én valami lelki kényszer alatt még egy pillantást vettem az át-ellenen temetőre, s íme, hús áram támad onnan, a fák gallyai összekopognak, megzörren a temető líceumkerítése, egy iramodással átdobja magát rajta a fehér kutya, egy szempillantás, egy villanat az egész, rohan, rohan felém.... (...) aztán csak úgy átszűrődve, mintegy fátyolon keresztül hallom a Veszélka enyelgéseit:

- Uccu, Sajó! Hopsza, Sajó! Hol a pokolban csavarogsz te itt, öreg Sajó?

Hát, amint kinyitom a szememet – no hol volt az eszem eddig? – hiszen, ez csakugyan testestül-lelkestül az öreg Sajó, a mi tulajdon kutyánk; nyihog, ugrándozik, örül, csóválja a farkát és nyalja a kezemet, mintha mondaná: Ej, de jól kijártuk magunkat, édes gazdám.”

Mikszáth Kálmán A fehér kutya c. humoros novellájából hoztam részletet jelen fejezet nyitányaként. Sajó-ék kalandja jól végződött, azonban a kóbor kutyák okozta félelem, a biztonság és a biztonságérzet csökkenése manapság olyan körülményeket teremt az ország különböző területein, amely körülmények felszámolása ellen a jogalkotó egyre következetesebben és országos szabályozással lép fel.

A kóbor kutyákkal kapcsolatos feladatkört a jogalkotó a tartás helye szerint illetékes települési, fővárosban a kerületi önkormányzat, illetve a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzatra (a továbbiakban: önkormányzat), az ebrendészetre és a jegyzőre, mint állatvédelmi hatóságra telepíti.

Jelen fejezet célja az önkormányzat és a jegyző ebrendészeti tevékenységgel összefüggő feladatának jogszabályi háttérének és gyakorlati megvalósulásának bemutatása a Kóbor állat rendelet hatálybalépése előtt és után.

Az ebrendészeti tevékenység a település belterületén a kóbor állat befogása, gondozása, nyilvántartása, továbbá külön megállapodás esetén - a kóbor állat örökbeadása, valamint a kóbor állat életének kioltása¹⁶⁶. A Kóbor állat rendelet 2. § e) pontja szerint „kóbor állat: a házasított állatfajok közül a házi kutya (*Canis lupus familiaris*) és a házi macska (*Felis silvestris catus*) olyan egyede, amely állattartó felügyelete nélkül, tartási helyétől eltérő területen tartózkodik.”

A kóbor állat jogszabályi fogalma tehát figyelmen kívül hagyja, hogy az állat mikrochippel el van-e látva, az a kutya és az a macska, amely az állattartó felügyelete nélkül tartási helyétől eltérő területen tartózkodik, automatikusan kóbor állatban minősül.

A Kóbor állat rendelet 2022. január 1-jén lépett hatályba¹⁶⁷. A hatálybalépés előtt kizárólag az Ávtv. szabályozta a kérdést. 2008. szeptember 9-től tette az Ávtv. az önkormányzat kötelező feladatává a település belterületén a kóbor állatok befogását és elhelyezését. 2009. május 15-től van hatályban a kötelezés jelenleg is hatályos formája az Ávtv-ben, amely az állatvédelmi hatóságot is bevonja a kóbor állatokkal kapcsolatos feladatok ellátásába az alábbiak szerint:

A 48/A. § (3) bek. szerint „a települési – a főváros belterületén a fővárosi – önkormányzat kötelező feladata a település belterületén a kóbor állatok befogása. Az így befogott kóbor állat – amennyiben a befogástól számított 15 napon belül a kóbor állat tulajdonosa nem válik ismertté – az állam tulajdonába kerül. Az állatvédelmi hatóság gondoskodik az állat tulajdonjogának átruházásáról, ha ezt jogszabály kizárja vagy az eredménytelen, az állat végleges elhelyezéséről. Az elhelyezés eredménytelensége esetén – a külön jogszabályban meghatározott időtartam elteltével – az állat életét megengedett módon ki lehet oltani.”

A 48/A. § (4) bek. szerint „ha a kóbor állat tulajdonosa ismertté válik, a tulajdonos köteles az állatot visszavenni, valamint a befogásával és elhelyezésével kapcsolatos költségeket megtéríteni. Ha a tulajdonos az állatot nem veszi vissza, vagy az állat egészségét súlyosan veszélyeztető tartási körülmények miatt az állat a tulajdonos részére nem adható ki, az állatvédelmi hatóság – az addig felmerült költségek megtérítésére való kötelezés mellett – az állatot elkobozza, ezt követően gondoskodik az állat tulajdonjogának átruházásáról, ha ezt jogszabály kizárja vagy az eredménytelen, az állat végleges elhelyezéséről. Ha az állat végleges elhelyezése csak rendszeres költségáfordítással biztosítható, a korábbi tulajdonos a jogsértés súlyától, ismétlődésétől függően legfeljebb 12 hónapra jutó költség fizetésére kötelezhető. Az elhelyezés eredménytelensége esetén – a külön jogszabályban meghatározott időtartam elteltével – az állat életét megengedett módon ki lehet oltani.”

Az Ávtv. szerint tehát az önkormányzat gondoskodik a kóbor állat befogásáról, a jegyző pedig intézi az állat további sorsát. Az, hogy milyen módon történik ezen feladatok ellátása, a Kóbor állat rendelet 2022. január 1-jei hatálybalépéséig nem konkretizálta jogszabály. A gyakorlatban az történt, hogy ahol volt rá lehetőség, ott az önkormányzat leszerződött gyepmesteri teleppel, amely elszállította a településről a kóbor állatokat és az állati tetemeket. Ahol nem volt erre lehetőség, ott csak szükség esetén, egy-egy állat befogására és elszállítására kötött az önkormányzat szerződést.

A gyakorlatban a jegyző nem tett konkrét intézkedést, nem hozott konkrét döntést az állat sorsa felől, a „gondoskodás” azt jelentette, hogy minden tekintetben a gyepmesteri szerződés és a gyepmester szabályzata volt irányadó (tehát az önkormányzat útján, az önkormányzat által megkötött szerződés megkötésével tett eleget a gondoskodás követelményének).

A 2022. január 1-jén hatálybalépő Kóbor állat rendelet jogszabályba ültette az ebrendészet fogalmát, reformálta a gyepmesteri telepek működését¹⁶⁸, valamint konkretizálta az önkormányzat és a jegyző feladatát.

Az Ávtv. és a Kóbor állat rendelet alapján a kóbor állatokkal kapcsolatos feladatellátás időbeli sorrendje és a feladatok ellátására kijelölt intézmény:

feladatkör	hatáskör
befogás	önkormányzat – ebrendészeti telep;
nyilvántartás	önkormányzat - állatmenhely
elkobzás	jegyző
örökbeadás	jegyző / ebrendészeti telep
végleges elhelyezés	
kóbor állat életének kioltása	

6.1 A kóbor állat befogása

Az Ávtv. 48/A. § (3) bek. alapján az önkormányzat „kötelező feladata a település belterületén a kóbor állatok befogása.”

A Kóbor állat 2. § b) pontja szerint ebrendészeti tevékenység: a település belterületén a kóbor állat befogása, gondozása, nyilvántartása, továbbá - ha erre a jegyző megállapodást köt az ebrendészeti telep üzemeltetőjével - a kóbor állat örökbeadása, valamint a kóbor állat életének kioltása. **Vagyis, amennyiben a jegyző nem állapodik meg az ebrendészeti telep vezetőjével, az ebrendészeti tevékenységbe nem tartozik bele a kóbor állat örökbeadása, valamint a kóbor állat életének kioltása.**

A Kóbor állat rendelet 3. § (1) bek. szerint „az önkormányzat feladatkörébe tartozó ebrendészeti tevékenység ellátását az önkormányzat,

a) ha rendelkezik ebrendészeti teleppel, akkor saját szervezeti keretei között vagy önkormányzati társulás keretében, illetve

b) ebrendészeti telepet működtető természetes vagy jogi személlyel kötött szerződés keretében biztosítja”.

A Kóbor állat rendelet 3. § (6) bek. szerint „az (1) bekezdés b) pontja szerinti feladatellátás állatmenhellyel való megállapodás útján is teljesíthető”.

A továbbiakban az ebrendészeti tevékenységet elvégző szervezetre mint ebrendészeti telepre hivatkozunk.

Amennyiben az önkormányzat rendelkezik ebrendészeti teleppel, és saját szervezeti keretei között vagy önkormányzati társulás keretében látja el az ebrendészeti tevékenységet, köteles az ebrendészeti telep működésére és a kóbor állatok elhelyezésére vonatkozó feltételeket teljesíteni, valamint a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (a továbbiakban: NÉBIH) részére a jogszabály által előírt adatszolgáltatást teljesíteni.¹⁶⁹

167 Kóbor állat rendelet 17. §
168 e kérdéskör jelen írásnak nem tárgya, Nagy Cs. (2022): Sintér, gyepmester, ebrendész c. előadásának anyaga részletesen tartalmazza a változásokat (előadás a Future of Dogs Kutyaiskola kutyarehabilitációs kiképző tanfolyamán, 2022. november)

169 Az önkormányzat az alábbi adatokat köteles a NÉBIH részére átadni a Kóbor állat rendelet 3. § (2) bek. szerint:
1. az ebrendész adatait (természetes személyek esetén a természetes személyazonosító adatokat, lakcímet, telephelyet, elérhetőséget, adóazonosító jelét, egyéni vállalkozó természetes személy esetén a székhelyet és adószámot, őstermelő természetes személy esetén az adószámot is, a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv által kiadott ügyfél-azonosító számát, bankszámlaszámát, egyéni vállalkozó természetes személy esetén a székhelyet, a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: KKVtv.) hatálya alá tartozó vállalkozás KKVtv. 3. §-a szerinti besorolását és adószámát, jogi személy, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet esetén a (cég)nevet, adóazonosító számot, székhelyet, telephelyet, statisztikai számjelet, elérhetőséget, jogi személy esetén továbbá a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv által kiadott ügyfél-azonosító számát, bankszámlaszámát, a KKVtv. hatálya alá tartozó jogi személy KKVtv. 3. §-a szerinti besorolását);
2. a telephely címét, telefonszámát, valamint az ebrendészeti telep honlapjának vagy az önkormányzat által rendelkezésére bocsátott honlapfelület (a továbbiakban együtt: honlap) címét;
3. a szolgáltató állatorvos a) pont szerinti adatait, valamint
4. állatfajonkénti bontásban a maximálisan elhelyezhető egyedszámot.

Amennyiben az önkormányzat az ebrendészeti tevékenység ellátását ebrendészeti telepet működtető természetes vagy jogi személlyel kötött szerződés keretében biztosítja, ez esetben is „felel az Ávtv. 48/A. § (3) bekezdése szerinti feladata ellátásáért, és gondoskodik a feladat megfelelő ellátásának ellenőrzéséről”¹⁷⁰.

2022. tavaszán a Magyar Birtokvédelmi Szövetség megkereste Magyarország megyeszékhelyeit, érdeklődve, melyik székhely hogyan oldja meg az ebrendészeti feladatok ellátását. Jelen cikk megírásának időpontjára minden megyei jogú város szervezetten gondoskodik az ebrendészeti, gyepmesteri feladatok ellátásáról. A megoldások vegyesek. Pest Megye székhelye, Budapest főváros területén a Fővárosi Önkormányzati Rendészeti Igazgatóság (FÖRI) látja el az állategészségügyi tevékenységet. A megyei jogú városok döntő többségében a közterület-felügyelet feladatkörébe tartozik az ebrendészeti feladatok ellátása, ill. szerződések alapján jár el a helyi városgazdálkodási kft., kevesebb esetben pedig a megyei jogú városok menhelyel, civil szervezettel kötöttek szerződést.

A közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény szerint „a közterület-felügyelet (a továbbiakban: felügyelet) feladatait a polgármesteri, a főpolgármesteri (a továbbiakban: polgármesteri) hivatalban alkalmazott egy vagy több közterület-felügyelő (a továbbiakban: felügyelő) is elláthatja.” A jogszabály ezen feladatok körébe sorolja az állat-egészségügyi és ebrendészeti feladatok ellátásában történő közreműködést.

Bár a megyeszékhelyeken megoldott az ebrendészeti feladatok ellátása, a kistelepüléseknek ez nagy, olykor megoldhatatlan feladatot jelent, mind anyagilag mind pedig azért, mert nincs a közelben olyan szervezet, amellyel le tudna szerződni.

Amennyiben az önkormányzat az ebrendészeti tevékenység ellátását ebrendészeti telepet működtető természetes vagy jogi személlyel kötött szerződés keretében biztosítja, a szerződés többnyire megbízási vagy vállalkozási szerződés.

Az ebrendészeti szerződés az ebrendészeti tevékenység ellátására irányul azzal a megkötéssel, hogy a befogás kizárólag belterületre vonatkozik¹⁷¹, magánterületen pedig akkor kell megkísérelni a befogást, ha

„a) az adott terület tulajdonosa kéri, és egyidejűleg kötelezettséget vállal az együttműködésre és a munkavégzés feltételeinek biztosítására, vagy

b) az állat befogását hatóság rendeli el.”¹⁷²

A gyakorlatban a területi korlátozás nagyban megnehezítheti az önkormányzat és az ebrendész munkáját. A lakott területek határa egyre inkább a külterületek felé tolódik, s nem ritka esetben lakott ingatlanal közvetlenül határos ingatlan is külterület – ahonnan a kóbor állat akadály nélkül bejut a belterületre. Belterületen már befogható az állat, viszont pl. egy támadó természetű kutya esetében kockázatos ezt megvárni.

Kisebb gond, ha a kóbor állat nem lakott magánterületre téved be, amelynek a tulajdonosa nem ismert ill. nem elérhető, ez esetben ugyanis az állatvédelmi hatóság elrendelheti az eb befogását.

A Kóbor állat rendelet 10. § (3) bek. szerint „a kóbor állat befogását a lehető legrövidebb időn belül, de legkésőbb a bejelentést követő 24 órán belül meg kell kísérelni. Sikertelen befogás esetén a kóbor állat befogását 24 órán belül ismételt meg kell kísérelni”.

A 10. § (4) bek. szerint „közintézmény 100 méteres körzetében előforduló vagy a lakosságra fenyegetést jelentő kóbor állat befogását haladéktalanul, de legkésőbb 4 órán belül meg kell kísérelni, és a befogási kísérletet mindaddig folytatni kell, amíg az eredményre nem vezet.”

A 24 – 4 órás türelmi idő indokolt, figyelemmel arra, hogy az országban 3155 település található¹⁷³, s nagy-

jából 100 ebrendészeti telep van bejegyezve a NÉBIH nyilvántartásába. Ez az időtartam azonban túl hosszú, ha azt vesszük, hogy a kóbor állat ennyi idő alatt „árkon-bokron” túl lehet. A problémát felismerve egyes önkormányzatok helyben állítottak fel kenneleket, ahonnan a befogott állat már nem tud kiszökni.

6.2 A kóbor állat befogását követő intézkedések

Az Ávtv. 48/A. § (3)-(4) bek. szerint a befogott kóbor állat sorsa az alábbiak szerint alakulhat.

Ha a befogástól számított 15 napon belül a kóbor állat tulajdonosa nem válik ismertté,

- 1.) az állat az állam tulajdonába kerül. Ez egy ipso iure tulajdonosváltás, tehát jogügylet nélkül bekövetkezik. Ezt követően
- 2/1.) az állatvédelmi hatóság gondoskodik az állat tulajdonjogának átruházásáról, mely állatvédelmi hatóság a Kijelölő rendelet 6. § (9) bek. szerint a jegyző;
- 2/2) ha ezt jogszabály kizárja vagy az eredménytelen, a jegyző gondoskodik az állat végleges elhelyezéséről;
- 2/3) az elhelyezés eredménytelensége esetén az állat életét ki lehet oltani a befogástól számított 45. nap után (kivételes esetben 15. nap után).

Ha a kóbor állat tulajdonosa ismertté válik,

- 1.) a tulajdonos köteles az állatot visszavenni, valamint a befogásával és elhelyezésével kapcsolatos költségeket megtéríteni. Az Ávtv. e tekintetben nem határoz meg határidőt, azonban a Kóbor állat rendelet 11. § (4) bek. b) pontja szerint a kóbor állat tulajdonosa ismeretlennek minősül abban az esetben, ha 15 napon belül nem vezet eredményre a felkutatása. Vajon ha a tulajdonos a 15. napon túl jelentkezik, visszaigényelheti-e az állatot – köteles-e az állatot visszavenni – s köteles-e a költségtérítést fizetni, vagy nem, hanem új „gazdijelöltnek” minősül, s úgy nyerhet tulajdonjogot az eb felett, hogy a költségtérítés fizetésére nem kötelezhető? Álláspontom szerint, ha az utóbbi jogértelmezést követnénk, az lehetőséget adna arra, hogy a tulajdonos kivárja a 15 napot a jelentkezéssel, s ha így visszakapja az állatot, ezen magatartása súrolná a joggal való visszaélés határát.
- 2.) a jegyző – az addig felmerült költségek megtérítésére való kötelezés mellett – az állatot elkobozza, ezt követően gondoskodik az állat tulajdonjogának átruházásáról, ha

2.1.) a tulajdonos számára az állat kiadható, de mégsem veszi vissza, és ez esetben megsérti az Ávtv-t, s a jogsértés alapján állatvédelmi eljárás indulhat, melynek során a hatóság – a visszavételre ill. a költségtérítésre való kötelezés mellett – az alábbi közigazgatási szankciókat szabhatja ki, mely közigazgatási szankciók – ha természetük engedi – együttesen is kiszabhatók¹⁷⁴:

1. figyelmeztetés¹⁷⁵
2. állatvédelmi bírság kiszabása;¹⁷⁶
3. amennyiben fennállnak a feltételei, állattartástól való eltiltás;¹⁷⁷
4. az állattartást legfeljebb egy évig megtilthatja;¹⁷⁸

170 Kóbor állat rendelet 3. § (3) bek.

171 az Ávtv. 48/A. § (3) bek. alapján

172 Kóbor állat rendelet 10. § (6) bek.

173 https://www.ksh.hu/stadat_files/fo/fo/fo0007.html, 2023.12.28.

174 ugyanígy szankcionálható az is, amennyiben a tulajdonos az állat befogásával és elhelyezésével kapcsolatos költségeket nem hajlandó megtéríteni

175 Szankciótörvény 6. §

176 Kijelölő rendelet 6. § (1) bek., Ávtv. 43. § (2) bek.

177 Kijelölő rendelet 6. § (1) bek., Ávtv. 43. § (9)-(12) bek.

178 Kijelölő rendelet 6. § (1b) bek., Ávtv. 42/E. §.

5. az állattartás korlátozása vagy megtiltása;¹⁷⁹
6. az állatok gondozásával, a velük való helyes bánásmóddal kapcsolatos állatvédelmi oktatáson (továbbiakban: állatvédelmi képzés) való részvételre kötelezés.¹⁸⁰

1.2. az állat egészségét súlyosan veszélyeztető tartási körülmények miatt az állat a tulajdonos részére nem adható ki,

3.) ha az állat tulajdonának átruházását jogszabály kizárja vagy az eredménytelen, a jegyző gondoskodik az állat végleges elhelyezéséről;

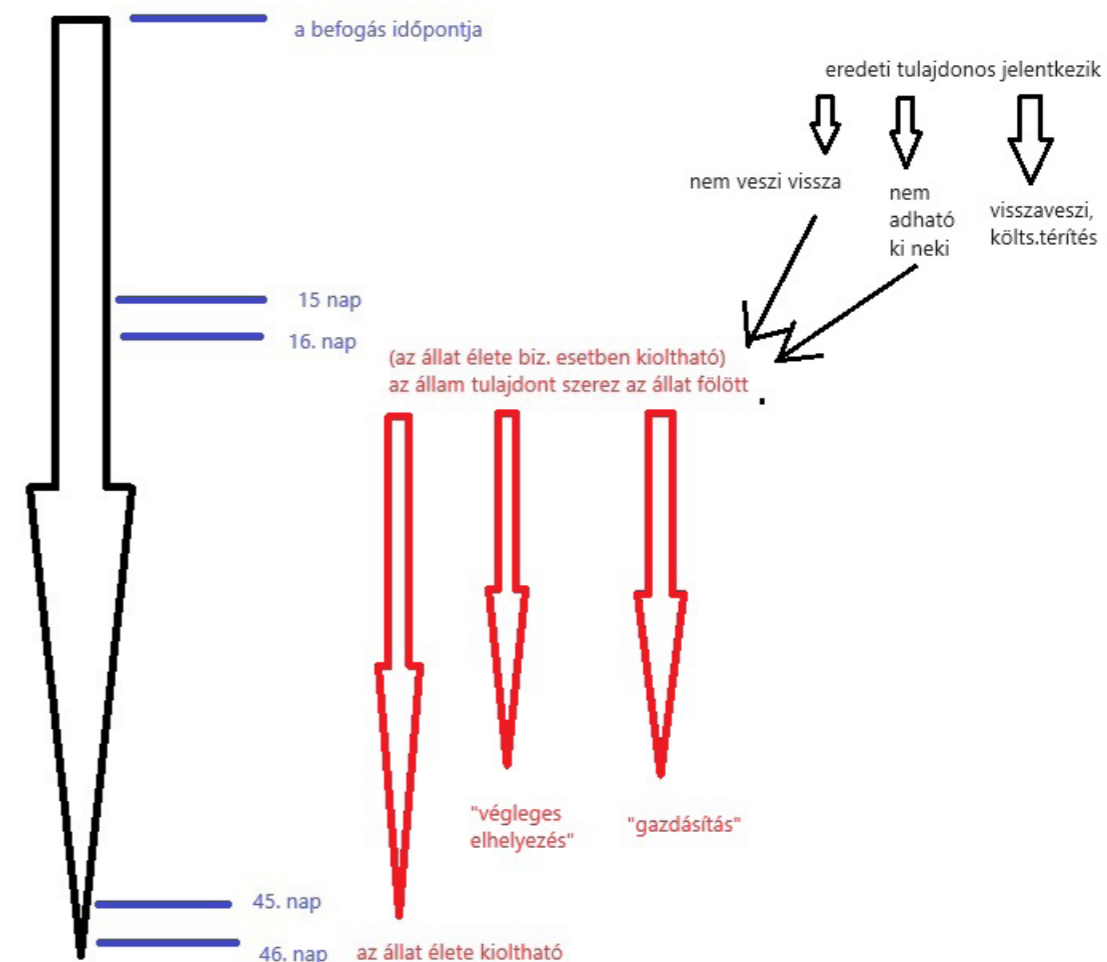
4.) az elhelyezés eredménytelensége esetén az állat életét ki lehet oltani a befogástól számított 45. nap után (kivételes esetben 15. nap után).

Figyelemmel arra, hogy abban az esetben, ha a befogástól számított 15 napon belül a kóbor állat tulajdonosa nem válik ismertté, az állam ipso iure tulajdont szerez az állat felett, ez a tulajdonosváltás nem igényel hatósági döntést.

Amennyiben az állat tulajdonosa ismertté válik, köteles az állatot visszavenni, valamint a befogásával és elhelyezésével kapcsolatos költségeket megtéríteni. A gyakorlatban, ha a befogott kóbor állat nem rendelkezik mikrochippelel, vagy nem a mikrochipbe bejegyzett személy jelentkezik tulajdonosként az állatért, az ebrendészeti telepek akkor adják ki az állatot, ha az állatvédelmi hatóság dokumentummal alátámasztja, hogy az eb kiadható. Ilyen dokumentum lehet a közigazgatási eljárás során meghozott határozat.

A fentiekben túl a további döntéseket kell meghozni:

1. az állat elkobzása, ha a tulajdonosnak az állat nem adható ki
2. az állat tulajdonátruházása
3. az állat végleges elhelyezése
4. az állat életének kioltása.

Mint arról már szó esett, a Kóbor állat rendelet 2022. január 1-jei hatálybalépéséig elfogadott gyakorlat szerint a jegyző nem jelent meg közvetlenül az eljárásban. A Kóbor állat rendelet azonban beemeli a jegyzőt és tevőleges szerepet oszt rá:

A Kóbor állat rendelet 3. § (4) bek. szerint „az Ávtv. 48/A. § (3) bekezdése alapján a kóbor állat tulajdonjogának átruházásáról, végleges elhelyezéséről, valamint életének megengedett módon történő kioltásáról a jegyző gondoskodik. A jegyző ezen feladatai ellátására megállapodást köthet az ebrendészeti telep üzemeltetőjével”. Az (5) bek. szerint „a jegyző a (4) bekezdés szerinti megállapodás hiányában is köteles az Ávtv. 48/A. § (3) bekezdése szerinti feladat ellátása során az e rendelet szerinti, az ebrendészeti telepre előírt működési feltételeket biztosítani, valamint a kóbor állatok elhelyezésére vonatkozó előírásoknak megfelelni”.

A Kóbor állat rendelet 2. § b) pontja szerint az ebrendészeti tevékenység a település belterületén a kóbor állat befogása, gondozása, nyilvántartása, továbbá külön megállapodás esetén - a kóbor állat örökbeadása, valamint a kóbor állat életének kioltása. A Kóbor állat rendelet 3. § (6) bek. szerint az ebrendészeti tevékenység ellátására az önkormányzat állatmenhellyel is leszerződhet. A Kóbor állat rendelet 3. § (4) bek. szerint viszont a jegyző csak ebrendészeti telep üzemeltetőjével köthet megállapodást a kóbor állat átruházásáról, végleges elhelyezéséről, valamint életének megengedett módon történő kioltásáról. Felmerül a kérdés, hogyan alakul az állat sorsa akkor, ha az önkormányzat menhellyel köt szerződést a kóbor állat befogásáról, gondozásáról, nyilvántartásáról, miközben a jegyző nem köthet menhellyel szerződést az állat örökbeadásáról (altatásáról). Ebben a helyzetben a jegyzőnek minden egyes állat esetében külön döntést kell hoznia. Álláspontom szerint indokolt lehet a Kóbor állat rendelet 3. § (4) bek. oly módon történő módosítása, hogy a jegyző menhellyel is megállapo-

179 Kijelölő rendelet 6. § (12) bek.
180 Kijelölő Rendelet 6. § (1) bek., Ávtv. 43. § (6) bek.

dást köthessen a kóbor állat örökbeadása tekintetében.

Az állatvédelmi hatóság által meghozott döntés formája alapvetően határozat¹⁸¹, ugyanakkor tehát az állat elkobzásáról, tulajdonát ruházása, végleges elhelyezése, az állat életének kioltása tekintetében más döntési forma is kikristályosodott a gyakorlatban, pl. a jegyző megállapodást is köthet az ebrendészeti telep üzemeltetőjével. A megállapodás formáját az Ávtv. nem írja elő. Az Ákr. 92. § (1) bek. szerint „jogszabály lehetővé teheti vagy előírhatja, hogy a hatóság a hatáskörébe tartozó ügynek a közérdek és az ügyfél szempontjából is előnyös rendezése érdekében határozathozatal helyett az ügyféllel írásban hatósági szerződést kössön. A hatósági szerződés közgazgatási szerződés”. Mind az Ávtv., mind az Ákr. opcionálisan ajánlja fel a szerződés megkötésének lehetőségét. Amennyiben a jegyző nem köt megállapodást, a jogszabályban foglalt feladatait ez esetben is el kell látnia.

Felmerül a kérdés, hogy az állat elkobzásáról, tulajdonát ruházásáról, végleges elhelyezéséről, az állat életének kioltásáról való döntés tekintetében a jegyző és az ebrendészeti telep üzemeltetője között létrejött megállapodás a hatósági döntés végrehajtására irányul, vagy egy keretszerződésről van szó, amelyben a jegyző átengedi a döntést is az ebrendészeti telep üzemeltetőjének. Erre vonatkozóan nincs általános előírás, az egyedi gyakorlatok eltérőek.

A Kóbor állat rendelet 14. § (3) bek. szerint a kóbor állat örökbeadásakor az ebrendészeti telep üzemeltetője, vagy – amennyiben a jegyző és az ebrendészeti telep üzemeltetője között nem jött létre megállapodás – a jegyző és az örökbefogadó írásbeli megállapodást köt, amely tartalmazza az örökbefogadó kötelezettségeit. A Kóbor állat rendelet 14. § (3) bek. arra utal tehát, hogy a jegyzővel megkötött megállapodás alapján az ebrendészeti telep üzemeltetője dönthet az örökbefogadásról. Az állat elkobzásával, végleges elhelyezésével, az állat életének kioltásával kapcsolatosan nincs támpont, hogy a jegyző a konkrét esetekben való döntést is átengedheti-e vagy csak a saját döntésének végrehajtásáról állapodhat meg az ebrendészeti teleppel.

Az Ávtv. 45. § (1) bek. a) pontja, valamint a Kijelölő rendelet 6. § (1) bek. alapján amennyiben az állat továbbélése megszüntethetetlen vagy csillapíthatatlan szenvedéssel járna és gyógyulása nem várható, továbbá az állat tartója ismeretlen, a jegyző, mint állatvédelmi hatóság köteles az állat életének fájdalom nélküli kioltásáról gondoskodni. Az állat életének kioltásával kapcsolatban felmerült igazolt költségeket az önkormányzat köteles megtéríteni.

A kóbor állatokkal kapcsolatos feladatrendszer 2022. január 1-jétől az alábbi táblázat szerint épül fel:

feladatkör	dokumentum formája	szereződő felek
befogás gondozás nyilvántartás	megállapodás	önkormányzat – ebrendészeti telep; önkormányzat - állatmenhely
állat elkobzása	határozat	jegyző
visszahelyezés az eredeti tulajdonoshoz	határozat	jegyző
állat elkobzása	határozat	jegyző
végleges elhelyezés	határozat egyéb forma	jegyző jegyző – ebrendészeti telep
örökbeadás	írásbeli megállapodás	jegyző – ebrendészeti telep ebrendészet telep – örökbefogadó jegyző - örökbefogadó
kóbor állat életének kioltása	határozat egyéb forma	jegyző – ebrendészeti telep ebrendészet telep – örökbefogadó jegyző - örökbefogadó

A Magyar Birtokvédelmi Szövetség 2023. december végén – 2024. elején a több mint 100 polgármesteri hivatalban dolgozó szakemberből álló tagságának, Magyarország megyeszékhelyeinek és a NÉBIH oldalán bejegyzett ebrendészeti telepeknek, továbbá egy jegyzői szakmai fórumnak a tájékoztatását kérte a tekintetben, hogy

1. a gyakorlatukban mely szervezet dönt a kóbor állat elkobzásáról, végleges elhelyezéséről, örökbefogadásáról, az állat életének kioltásáról;
2. hoznak-e a jegyzők határozatot, vagy kötöttek-e megállapodást a kóbor állat elkobzásáról, végleges elhelyezéséről, örökbefogadásáról, az állat életének kioltásáról;
3. ha a jegyző nem rendelkezett, az önkormányzat által kötött ebrendészeti szerződés rendezi-e a kóbor állat elkobzásáról, végleges elhelyezéséről, az állat életének kioltásáról szóló döntést.

A beérkezett válaszok szerint 2022. január 1. óta egymástól eltérő gyakorlatokat folytatnak a kóbor állatokkal kapcsolatos feladatokat ellátó intézmények az országban. Egyes településeken a jegyzők jelenleg sem jelennek meg semmilyen formában közvetlenül a kóbor ebekkel kapcsolatos feladatok ellátásában. Más településeken az alábbi formában rendelkeznek a kóbor állatok sorsát illetően:

a kóbor állat örökbeadásáról ill. életének megengedett módon történő kioltásáról való döntést a jegyző

1. kiadmányozási szabályzatban az ebrendészeti telep vezetőjére kiadmányozza a közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről szóló 335/2005. (XII. 29.) Korm. rendelet 52. § (1) bek. alapján¹⁸²;

181 az Ákr. 80. § (1) bek. alapján

182 a közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről szóló 335/2005. (XII. 29.) Korm. rendelet 52. § (1) bek. alapján: „külső szervhez vagy személyhez küldendő irat kiadmányként történő aláírására csak a szervezeti és működési szabályzatban, ügyrendben, iratkezelési szabályzatban vagy a kiadmányozás rendjéről szóló szabályzatban meghatározott kiadmányozási jog alapján kerülhet sor.”

2. megbízási szerződéssel ruházza át;
3. az ebrendészeti telep működési szabályzatában ruházza át a telep vezetőjére azokon a településeken, ahol a polgármesteri hivatal üzemelteti az ebrendészetet;
4. egyedi határozatokban hozza meg¹⁸³.

A válaszadók között egyetlen település vezetősége jelezte, hogy az eljárásba bevonják az állam képviseletében eljáró Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt-t (MNV Zrt.). A jegyző itt a 15 nap elteltét követően a kóbor állatot az MNV Zrt. tulajdonába adja, oly módon, hogy az elhelyezés egyébként egy helyi Állatvédő Egyesület telephelyén valósul meg. Ugyanezen település vezetősége 2022. évben készített egy négyoldalú megállapodás tervezetet, melyet megküldött aláírásra az MNV Zrt.-nek, ám ott elakadt a szerződés.

Az Ávtv. 48/A. § (4) bek. alapján – mely szerint „ha a tulajdonos az állatot nem veszi vissza, vagy az állat egészségét súlyosan veszélyeztető tartási körülmények miatt az állat a tulajdonos részére nem adható ki, az állatvédelmi hatóság – az addig felmerült költségek megtérítésére való kötelezés mellett – az állatot elkobozza, ezt követően gondoskodik az állat tulajdonjogának átruházásáról, ha ezt jogszabály kizárja vagy az eredménytelen, az állat végleges elhelyezéséről – valóban felmerül a kérdés, hogy mennyiben szükséges az MNV Zrt. bevonása az eljárásba. Az Ávtv. 48/A. § (4) bek. alapján a jegyző a kóbor állatot elkobozza s ezt követően adható csak az állat örökbe – szintén (valamilyen formájú) jegyzői döntéssel. Tehát nem arról van szó, hogy az állam tulajdont szerez és az felett döntési jogosultságot gyakorol, hanem a döntés mindvégig a jegyző kezében van. Az MNV Zrt. bevonásával felmerül tovább a kérdés, hogy hogyan alakul a költségek fizetése. A jogszabályi rendelkezés szerint ugyanis a jegyző rendelkezik az állat végleges elhelyezéséről, ha nem adható örökbe. A kérdés az, hogy a végleges elhelyezést hogyan értelmezzük. Amennyiben értelmezésünk szerint a végleges elhelyezés nem jár tulajdonátruházással - tehát azzal, hogy a jegyző a szerződött ebrendészetnek, menhelynek átadja a kóbor állat tulajdonát - és bevonjuk az MNV Zrt.-t az eljárásba, az állam a kóbor állat elpusztulásáig fizeti a tartási költségeket.

A fenti egy gyakorlaton kívül nem tudunk más településről, ahol az MNV Zrt. részt venne az eljárásban. Az önkormányzat és az ebrendészeti telep között létrejött szerződés rendezi a költségeket olyan módon, hogy az önkormányzat a szerződésben meghatározott költségeket fizeti az ebrendészeti telepnek, a jegyző pedig egyes településeken megjelenik az állat elhelyezésének, örökbeadásának folyamatában, máshol pedig nem.

Ahol a jegyző a kóbor állat örökbeadásáról, ill. életének megengedett módon történő kioltásáról szóló döntésben nem jelenik meg, kétféle gyakorlat lehetséges: vagy az, hogy a kóbor állat elkobzásáról, végleges elhelyezéséről, örökbeadásáról, az állat életének kioltásáról nem kellett és nem kell döntést hozni, és nem történt, nem történik ilyen, vagy az, hogy a döntések megszülettek és továbbra is megszületnek, de azokat nem a döntésre jogosult szerv – a jegyző – hozta, hozza meg, hanem más szerv – a korábbi gyakorlat alapján az ebrendészeti telep anélkül, hogy a jegyzőtől erre jogosultságot szerzett volna.

A Polgári Törvénykönyvről 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 5:39. § (1) bek. alapján „átruházással a dolog tulajdonosától lehet a tulajdonjogot megszerezni”. Ezen főszabály alól csak egy kivétel van: a Ptk. 5:39. § (2) bek. alapján „a kereskedelmi forgalomban jóhiszeműen és ellenérték fejében szerző megszerzi az átruházással az ingó dolog tulajdonjogát akkor is, ha az átruházó nem volt tulajdonos.”

A kérdés az, különös tekintettel a Ptk. hivatkozott paragrafusaira és a *nemo plus iuris* elvére, hogy amennyiben nem a döntésre jogosult rendelkezett az állat tulajdonának átruházásáról, az állat új örökbeadói megszerzték-e a tulajdonjogot az állat fölött? Kérdés továbbá az is, hogy amennyiben a jegyző nem rendelkezett az állat altatásáról, jogszerű volt-e az állat életének elvétele? Utóbbi kérdéssel kapcsolatosan egyebekben az összes válaszadó azt nyilatkozta, nem került sor állat életének kioltására.

6.3 Megoldási javaslatok

Álláspontom szerint két intézkedést szükséges haladéktalanul megtenni azokon a településeken, ahol nem ültették gyakorlatban a Kóbor állat rendelkezéseit:

1. a jövőben befogott állatok tulajdonjogának átruházása, végleges elhelyezése, valamint életének megengedett módon történő kioltása tekintetében a jegyzőnek vagy megállapodást kell kötnie kell az ebrendészeti telep üzemeltetőjével, vagy egyéb formában kell a kérdésben rendelkeznie, vagy minden állat esetében külön döntést kell hoznia, örökbeadás esetén megállapodást kell aláírnia az örökbeadóval;
2. a 2022. január 1. óta az ebrendészeti telepek által a jegyző közreműködése nélkül örökbeadott kóbor állatok tulajdonosváltását jogszerűen szükséges rendezni úgy, hogy a jegyző *ex nunc* hatállyal örökbeadja az érintett állatokat.

Tanulmányomat szépirodalmi részlettel indítottam, és egy olyan szépirodalmi részlettel zárom – Kosztolányi Dezső: Kedves c. novellájából – amely rávilágít arra, milyen veszély leselkedhet a kiszökött kóbor állatra. A novellában Kedves, a fehér kuvasz járt pórul: „Egy perc múlva kiszaladt az utcára, nekirohant egy gépkocsinak, s az végiggázolt rajta. Vérezve, aléltan hozták be, mint a szeretet vértanúját, aki egy gyorsbenzinnel fűtött tüzes szekéren akart az egek egébe röppenni, hogy ott egészen szellemmé és lélekké váljon. Negyvenkét fokos láza volt. Kórházba szállítottuk. Ott a sebészeti osztályon egy lábatört disznó mellé helyezték el. Néhány napig élet halál között lebegett. Most hazahoztuk. Állcsontja eltört, lába még sebes és fájós, de már tejet lefetyel. Amint etetem, érzem, hogy ez én utolsó kutyám.”

7. ÖSSZEGRZÉS

A tanulmányban azokat a kérdéseket tárgyaltuk és elemeztük, amelyek a jegyző előtti állatvédelmi eljárás lefolytatásához elengedhetetlenek. Többek között áttekintettük az állatvédelmi bejelentések benyújtóira vonatkozó jogi szabályozást, az állatvédelmi bejelentések elbírálására vonatkozó jogszabályokat és joggyakorlatot, pozícionáltuk az állattartók, mint az állatvédelmi jogszabályok megtartására kötelezett jogalanyok és egyben közigazgatási ügyfelek helyzetét, megvizsgáltuk a jegyző lehetőségeit az eljárás megindítása, illetve a bejelentés elutasítása tekintetében, átvettük a hatósági kötelezéseket és az eljárás lefolytatását.

Mindezek alapján megállapíthatjuk, hogy a hatóság mozgásterére nem kötött: amennyiben a bejelentés formai hibában szenved, de az állattartás helyszíne, és/vagy az állattartó beazonosítható, akkor az állatvédelmi hatósági ellenőrzés a kérelem mellőzésével is megtartható.

A rugalmas mozgáster azonban felelősséggel jár: a rosszul tartott jóságok nem tudnak a hivatalba betelefonálni, az állatvédelmi hatósági munka nagymértékben múlik az adott ügyintéző, jegyző lelkiismeretén.

A jogalkotásnak is van még feladata: láttuk, hogy az állatvédelmi bejelentések közérdekűsége levezethető a jogszabályokból, a joggyakorlat egységesítése céljából mégis fontos lenne, hogy jogszabály is kimondja azt, hogy nem a kérelemben foglalt egyedi eseten van a hangsúly, hiszen pl. egyetlen kutya megkötve tartása valóban nem feltétlenül közérdekű probléma, de magának a kérelemnek az állatvédelmi attribútuma teszi az ilyen típusú bejelentéseket közérdekűvé.

Álláspontom szerint a vonatkozó jogszabályok átgondolása mellett a hatóságok és a civil szféra együttműködése a jól működő állatvédelem kulcsa. A bejelentő ugyanis feltehetőleg nem teszi meg a bejelentést akkor, ha úgy ítéli meg, hogy emiatt saját maga vagy családja veszélybe kerülhet. A hatóság felelőssége, hogy a bejelentőt a jogszabályi kereteken belül megóvja az állattartó bosszújától. A hatóság feladata továbbá az is, hogy az állattartó az ellenőrzést és az eljárást ne „zaklatásnak” fogja fel, hanem tisztában legyen a jogszabályok szigorúságával, és a jegyző motiválni tudja a szükséges intézkedések megtételére.

A jó kapcsolat, a megfelelő párbeszéd, a bizalom a jogsértések felderítését és orvoslását is nagymértékben megkönnyíti. A jegyzők a hatósági ellenőrzést hivatalból folytatják le, ugyanakkor nincs arra kapacitás, hogy belátható időn belül az adott település (közös hivatalok esetén települések) összes állattartóját leellenőrizzék.

Kevés helyen van keret helyi, önkormányzati állatvédelmi őrszolgálat működtetésére, és ahol nincs erre lehetőség, ott még inkább figyelniük kell a lakosoknak a környezetükre. Aggasztó állattartási körülmények esetében javasolt azonnal bejelentést tenni a hatóságoknak.

A lelkiismeret mindannyiunk vállára felelősséget helyez: akár állatokat tartunk, akár csak nap mint nap nézzük – és elnézzük – a szomszédaink vagy mások állattartási körülményeit, akár hatósági ügyintézőként, jegyzőként, vagy állatvédelmi és más hatóságként eljárunk, akár jogalkotóként a társadalmunkra vonatkozó szabályokat meghozzuk vagy akár civil szervezetként lépünk fel az állatok védelme érdekében. Mert közös ügyünk az állatvédelem.

Rövidítések jegyzéke

- Ávtv.: 1998. évi XXVIII. törvény az állatok védelméről és kíméletéről
- Btk.: 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről
- Eüsztv.: 2015. évi CCXXII. törvény az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól
- Panasztörvény: 2023. évi XXV. törvény a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról
- Ptk.: 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről
- Szankciótörvény: 2017. évi CXXV. törvény a közigazgatási szabályszegések szankcióiról
- FVMR.: 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről
- KEDVTR.: 41/2010. (II. 26.) Korm. rendelet a kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról
- VESZETTSÉGR.: 164/2008. (XII. 20.) FVM rendelet a veszettség elleni védekezés részletes szabályairól
- Bírságrendelet: 244/1998. (XII. 31.) Korm. rendelet az állatvédelmi bírságról
- Ákr. kommentár: Kommentár az az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvényhez (Wolters Kluwer Hungary, Budapest, 2018)

21. § (1) bek., az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 45/A. § (1) bekezdése, továbbá a bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvény alapján nyújtotta.

„Település, dátum”

„jegyző neve”
jegyző

Kapják:

- Kötelezett
- irattár

2. MELLÉKLET - KERÍTÉSÉPÍTÉSRE KÖTELEZÉS IRATMINTA

Fejléc: hatóság megnevezése

Ügyiratszám:
Ügyintéző:
Elérhetőség:

Tárgy: „*állattartó*” állatvédelmi ügye

H a t á r o z a t

A „*hivatal megnevezése*” Jegyzője, mint állatvédelmi hatóság (a továbbiakban: hatóság) „*irányítószám, település, utca, házszám*” alatti lakost (a továbbiakban: Kötelezett) figyelmeztetés közigazgatási szankcióval sújtom, továbbá kötelezem, hogy jelen határozat kézhezvételétől számított ... napon belül a „*irányítószám, település, utca, házszám*” alatti ingatlanon tartott alábbi eb:

az eb hívóneve
mikrochipszáma:
születési ideje:
fajtája:
színe:
ivara:
veszettség elleni oltások időpontja:

kiszökésének megakadályozásáról a kerítés megerősítésével gondoskodjon.

A hatóság a közigazgatási szankció alkalmazását a Közigazgatási Szankciók Nyilvántartásába) bejegyzi.

A határozat megsértése esetén a hatóság elrendeli a határozat végrehajtását Kötelezett költségén, továbbá Kötelezettel szemben állatvédelmi bírság kiszabására kerül sor.

Jelen határozattal szemben közigazgatási úton jogorvoslatnak helye nincs.

A határozat bírósági felülvizsgálatának van helye. A keresetlevelet jogszabálysértésre hivatkozással a hatósághoz a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani vagy ajánlott küldeményként postára adni. A keresetlevél alapján a hatóság döntését egy ízben módosíthatja vagy visszavonhatja, egyebekben a keresetlevelet az ügy irataival együtt tizenöt napon belül megküldi a „, ... *Törvénytér*” részére. Az első fokú közigazgatási határozat elleni jogorvoslat illetéke 30 000 Ft.

INDOKOLÁS

„Az eset körülményeinek részletesebb leírása”

„A megtett eljárási lépések részletes leírása”

„A tényállás tisztázása során feltárt jogszabálysértés részletes leírása”

„A megsértett jogszabályi rendelkezés behivatkozása”

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény (a továbbiakban: Átv.) 4. § (1) bekezdése alapján az állattartó köteles a jó gazda gondosságával eljárni, az állat fajának, fajtájának és életteni szükségleteinek megfelelő életfeltételekről gondoskodni.

Az Átv. 5. § (1) bekezdése alapján az állattartó gondoskodni köteles az állat szökésének megakadályozásáról.

A kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról szóló 41/2010. (II. 26.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Rendelet) 14. § (2) bekezdése első fordulata alapján „a kedvtelésből tartott állatot úgy kell tartani, hogy az állat tartása lehetővé tegye annak természetes viselkedését”. A Rendelet 14. § (3) bekezdés első fordulata alapján az állattartónak gondoskodnia kell arról, hogy az állatok tartási helyén a környezeti viszonyok megfeleljenek az állatok szükségleteinek.”

A települési önkormányzat jegyzőjének az állatok védelmével, valamint az állatok nyilvántartásával kapcsolatos egyes feladat- és hatásköreiről szóló 245/1998. (XII. 31.) Kormányrendelet 4. § (1) bekezdése alapján a jegyző, az állatvédelmi és az állattartási szabályok megsértése esetén meghatározott cselekmény végzésére, tűrésére vagy abbahagyására kötelezheti az állattartót az állatok védelme érdekében.

A közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Szankciótv.) 6. § (4) bek. alapján „a hatóság figyelmeztetés szankciót alkalmaz a közigazgatási szabályszegést elkövető ügyféllel szemben, ha az ügyfél számára kötelezettséget állapít meg, és a kötelezettséget megállapító döntésben más szankciót nem alkalmaz”.

A Szankciótv. 3. § (1) bek. alapján „a közigazgatási szankciót alkalmazó hatóság a közigazgatási szankciók alkalmazásának fokozatossága érdekében – törvény vagy eredeti jogalkotói hatáskörben kiadott kormányrendelet eltérő rendelkezésének hiányában – a Közigazgatási Szankciók Nyilvántartásába (a továbbiakban: Nyilvántartás) bejegyzzi azon döntés e törvényben meghatározott adatait, amely ellen kérelemre induló jogorvoslatnak már nincs helye.”

„A döntés részletes indoklása”

Fent leírtak alapján a hatóság a határozat rendelkező része szerint döntött. Amennyiben a rendelkező részben foglalt intézkedés elmarad, az Átv. 43. § (1) bek. alapján állatvédelmi bírság szabható ki Kötelezettel szemben.

Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 132. §-a, valamint 133. § (1) bekezdése alapján amennyiben a határozatban foglaltak teljesítése elmarad, a hatóság elrendeli a döntés végrehajtását.

A hatóság hatáskörét a fenti jogszabályi hivatkozások mellett a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 81. § (3) bekezdés a) pontja, a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016.

(XII. 2.) Korm. rendelet 5. § (1) bek. f) pontja, 6. § (1) bek. b) pontja, illetékességét az Ákr. 16 §-a határozza meg.

A hatóság a határozatot a fenti jogszabályi hivatkozások, valamint az Ákr. 80. § (1) bekezdés, valamint 81. §-a alapján hozta meg.

A hatóság a jogorvoslatról szóló tájékoztatást az Átv. 46. §-a, az Ákr. 115. §-a, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 7. § (1) bekezdés a) pontja, 39. § (1) bekezdése, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 16. § (1) bek. c) pontja, 21. § (1) bek., az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 45/A. § (1) bekezdése, továbbá a bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvény alapján nyújtotta.

„Település, dátum”

„jegyző neve”
jegyző

Kapják:

- Kötelezett
- Irrattár

3. MELLÉKLET – BÍRSÁGKISZABÁS IRATMINTA

Fejléc: hatóság megnevezése

Ügyiratszám: Tárgy: „állattartó” állatvédelmi
Ügyintéző: ügye
Elérhetőség:

Határozat

A „hivatal megnevezése” Jegyzője, mint állatvédelmi hatóság (a továbbiakban: hatóság) „irányítószám, település, utca, házszám” alatti lakost (a továbbiakban: Kötelezett) kötelezem, hogy jelen határozat kézhezvételétől számított hat hónapon belül Ft összegű állatvédelmi bírságot fizessen meg a jelen határozathoz mellékelt csekken.

A hatóság a közigazgatási szankció alkalmazását a Közigazgatási Szankciók Nyilvántartásába bejegyzi.

A határozat megsértése esetén a hatóság elrendeli a határozat végrehajtását Kötelezett költségén, továbbá Kötelezettel szemben további állatvédelmi bírság kiszabására kerül sor.

Jelen határozattal szemben közigazgatási úton jogorvoslatnak helye nincs.

A határozat bírósági felülvizsgálatának van helye. A keresetlevelet jogszabálysértésre hivatkozással a hatósághoz a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani vagy ajánlott küldeményként postára adni. A keresetlevél alapján a hatóság döntését egy ízben módosíthatja vagy visszavonhatja, egyebekben a keresetlevelet az ügy irataival együtt tizenöt napon belül megküldi a „,.... Törvényszék” részére. Az első fokú közigazgatási határozat elleni jogorvoslat illetéke 30 000 Ft.

INDOKOLÁS

„Az eset körülményeinek részletesebb leírása”

„A megtett eljárási lépések részletes leírása”

„A tényállás tisztázása során feltárt jogszabálysértés részletes leírása”

„A megsértett jogszabályi rendelkezés behivatkozása”

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény (a továbbiakban: Átv.) 45/A. § alapján „az e törvényben foglaltak végrehajtását - feladat- és hatáskörében eljárva - az állatvédelmi hatóság, az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv, illetve a természetvédelmi hatóság ellenőrzi.”

Az Átv. 43. § (1) bek. szerint aki tevékenységével vagy mulasztásával az állatok védelmére, kíméletére vonatkozó jogszabály előírását megsérti vagy annak nem tesz eleget, magatartásának súlyához, ismétlődéséhez, és különösen az állatnak okozott sérelem jellegéhez, időtartamához igazodó mértékű állatvédelmi bírságot köteles fizetni.

A földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 6. § (1) bek. és az Átv. 43. § (2) bek. alapján jogosult a jegyző az állatvédelmi bírság kiszabására.

A közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Szankciótv.) 9. § (2) bek. b) pontja szerint „közigazgatási bírságot szab ki a közigazgatási hatósági eljárás során a hatóság, ha törvény vagy törvény felhatalmazása alapján önkormányzati rendelet bírság kiszabását teszi lehetővé, és a hatóság nem figyelmeztetés alkalmazásáról dönt”.

A Szankciótv. 10. § (4) bek. szerint „a hatóság mérlegelési jogkörében meghatározható közigazgatási bírságösszeg esetén a kiszabható közigazgatási bírság mértéke legfeljebb a törvényben, a kormányrendeletben vagy az önkormányzati rendeletben meghatározott közigazgatási bírságösszeg felső határának fele lehet, ha a Nyilvántartásba a hatósági eljárás megindításának napját megelőző három éven belül az ügyfél vonatkozásában közigazgatási bírság szankciót megállapító döntést nem jegyeztek be.” A 12. § szerint „a kiszabott közigazgatási bírság összege nem lehet alacsonyabb, mint az adók módjára történő végrehajtás szabályai szerinti legkisebb behajtható összeg.”

A: Szankciótv. 3. § (1) bek. alapján „a közigazgatási szankciót alkalmazó hatóság a közigazgatási szankciók alkalmazásának fokozatossága érdekében – törvény vagy eredeti jogalkotói hatáskörben kiadott kormányrendelet eltérő rendelkezésének hiányában – a Közigazgatási Szankciók Nyilvántartásába (a továbbiakban: Nyilvántartás) bejegyzi azon döntés e törvényben meghatározott adatait, amely ellen kérelemre induló jogorvoslatnak már nincs helye.”

„Az állatvédelmi bírság kiszabásának részletes indoklása”

Az Átv. 43. § (1b) bek. szerint „az állatvédelmi bírság alapösszege hetvenötezer forint, ha az állatvédelmi bírság kiszabására okot adó jogsértés elszenvédője kedvtelésből tartott állat”. Az Átv. 43. § (2) bek. szerint „az állatvédelmi bírságot az állatvédelmi hatóság szabja ki”.

Az állatvédelmi bírságról szóló 244/1998. (XII. 31.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 2. § alapján

„(2) A bírság mértékének megállapításához a bírság alapösszegét - a jogsértés körülményeitől függően - meg kell szorozni az 1-4. melléklet szerinti szorzókkal.

(3) Több tényállás együttes fennállása esetén az egy táblázatban található szorzókat táblázatonként összeadva kell a mellékletre vonatkozó értéket megállapítani.

(4) A mellékletenként kapott szorzókat összeszorozva kapott számmal meg kell szorozni a bírság alapösszegét, amely által kapott szorzat a bírság mértéke.

(5) Amennyiben a bírság kiszabására okot adó jogsértés közvetlenül nem befolyásolja az állat jólétét vagy tíz vagy annál kevesebb gerinces állat egyedét érinti, úgy a 2. melléklet szerint alkalmazandó szorzó 1.

(6) Ha a jogsértést okozó cselekményt szándékosan követték el, az adott tényálláshoz tartozó legmagasabb szorzót vagy szorzókat kell alkalmazni.”

A Kormányrendelet 1. mellékletének ...) pontja alapján a bírság kiszabására okot adó jogsértés elszenvetője ... állat, a Kormányrendelet 1. mellékletének ...) pontja alapján a mulasztó ..., a Kormányrendelet 1. mellékletének 3. oszlopa alapján az alkalmazandó szorzó: ...-.... . A hatóság a ... szorzó alkalmazása mellett döntött, tekintettel arra, hogy...

A Kormányrendelet 2. § (5) bekezdése alapján amennyiben a bírság kiszabására okot adó jogsértés tíz vagy annál kevesebb gerinces állat egyedét érinti, úgy a Kormányrendelet 2. melléklete szerint alkalmazandó szorzó 1.

A Kormányrendelet 2. mellékletének ..) pontja alapján amennyiben a bírság kiszabására okot adó jogsértés tíznél több gerinces állat egyedét érinti, és ez a tartott populáció ..., az alkalmazandó szorzó: A hatóság a ... szorzó alkalmazása mellett döntött, tekintettel arra, hogy...

A Kormányrendelet 3. mellékletének ...) pontja alapján amennyiben "...”, az alkalmazandó szorzó: 6.

A Kormányrendelet 4. mellékletének h) pontja alapján amennyiben az állattartó „az állat szökésének megakadályozásáról nem, vagy nem megfelelően gondoskodott”, az alkalmazandó szorzó:

A Kormányrendelet 2. § (4) bekezdése alapján a mellékletenként kapott szorzókat összeszorozva kapott számmal meg kell szorozni a bírság alapösszegét, amely által kapott szorzat a bírság mértéke: 75 000 x ... x ... x ...= Ft.

Fent leírtak alapján a hatóság a határozat rendelkező része szerint döntött. Amennyiben a rendelkező részben foglalt intézkedés elmarad, az Átv. 43. § (1) bek. alapján állatvédelmi bírság szabható ki Kötelezettel szemben.

Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 132. §-a, valamint 133. § (1) bekezdése alapján amennyiben a határozatban foglaltak teljesítése elmarad, a hatóság elrendeli a döntés végrehajtását.

A hatóság hatáskörét a fenti jogszabályi hivatkozások mellett a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 81. § (3) bekezdés a) pontja, a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 5. § (1) bek. f) pontja, 6. § (1) bek. b) pontja., illetékességét az Ákr. 16 §-a határozza meg.

A hatóság a határozatot a fenti jogszabályi hivatkozások, valamint az Ákr. 80. § (1) bekezdés, valamint 81. §-a alapján hozta meg.

A hatóság a jogorvoslatról szóló tájékoztatást az Átv. 46. §-a, az Ákr. 115. §-a, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 7. § (1) bekezdés a) pontja, 39. § (1) bekezdése, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 16. § (1) bek. c) pontja, 21. § (1) bek., az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 45/A. § (1) bekezdése, továbbá a bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvény alapján nyújtotta.

„Település, dátum”

„jegyző neve”
jegyző

Kapják:

- Kötelezett
- Irrattár

4. MELLÉKLET – IDEIGLENES ELVITEL IRATMINTA

Fejléc: hatóság megnevezése

Ügyiratszám: Tárgy: „állattartó” állatvédelmi
Ügyintéző: ügye
Elérhetőség:

H a t á r o z a t

A „hivatal megnevezése” Jegyzője, mint állatvédelmi hatóság (a továbbiakban: hatóság) „irányítószám, település, utca, házszám” alatti lakost (a továbbiakban: Kötelezett) kötelezem, hogy jelen határozat kézhezvételétől számított „...” napon belül a „irányítószám, település, utca, házszám” alatti ingatlanon az alábbi intézkedést tegye meg: „intézkedés megnevezése”

A fenti időtartamra elrendelem a Kötelezett által tartott alábbi eb elhelyezését a „...” elnevezésű civil szervezetnél („adószám:, székhely: ...”)

az eb hívóneve

mikrochipszáma:

születési ideje:

fajtája:.....

színe:.....

ivara:.....

veszettség elleni oltások időpontja:

Kötelezem Kötelezettet / szám alatti lakost, mint a fenti eb tulajdonosát, hogy az állat megfelelő helyre való szállításának költségeit térítse meg, továbbá a fenti határidőig várható tartási költségeket előlegezze meg.

Amennyiben a fenti időpontig Kötelezett nem gondoskodik a jogszabályszerű állattartási feltételek biztosításáról, a hatóság gondoskodik az eb tulajdonjogának átruházásáról, mely átruházást követően az eb a korábbi tulajdonosnak, illetve korábbi tartási helyre nem adható ki.

A hatóság a közigazgatási szankció alkalmazását a Közigazgatási Szankciók Nyilvántartásába bejegyzi.

A határozat megsértése esetén a hatóság elrendeli a határozat végrehajtását Kötelezett költségén, továbbá Kötelezettel szemben állatvédelmi bírság kiszabására kerül sor.

Jelen határozattal szemben közigazgatási úton jogorvoslatnak helye nincs.

A határozat bírósági felülvizsgálatának van helye. A keresetlevelet jogszabálysértésre hivatkozással a hatósághoz a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon

belül kell benyújtani vagy ajánlott küldeményként postára adni. A keresetlevél alapján a hatóság döntését egy ízben módosíthatja vagy visszavonhatja, egyebekben a keresetlevelet az ügy irataival együtt tizenöt napon belül megküldi a „... Törvényszék” részére. Az első fokú közigazgatási határozat elleni jogorvoslat illetéke 30 000 Ft.

INDOKOLÁS

„Az eset körülményeinek részletesebb leírása”

„A megtett eljárási lépések részletes leírása”

„A tényállás tisztázása során feltárt jogszabálysértés részletes leírása”

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény (a továbbiakban: Átv.) 4. § (1) bekezdése alapján az állattartó köteles a jó gazda gondosságával eljárni, az állat fajának, fajtájának és élettani szükségleteinek megfelelő életfeltételekről gondoskodni.

„A megsértett jogszabályi rendelkezés behivatkozása”

„Annak indoklása, hogy az állattartó az e törvényben, illetve a külön jogszabályban foglalt rendelkezéseket nem vagy nem megfelelően teljesíti és ez által az állat vagy ember egészségét súlyosan veszélyezteti”

Az Átv. 45/B. § (1) alapján „ha az állattartó az e törvényben, illetve a külön jogszabályban foglalt rendelkezéseket nem vagy nem megfelelően teljesíti és ez által az állat vagy ember egészségét súlyosan veszélyezteti, az állatvédelmi hatóság az állat tulajdonosának költségére elrendelheti - a feltételek biztosításáig - az állat megfelelő helyre való szállítását és a várható tartási költségek tulajdonos általi megelőlegezését. A 45/B. § (2) bekezdése szerint „ha az állattartó az állatvédelmi hatóság által előírt időpontig gondoskodik a jogszabályszerű állattartási feltételek biztosításáról, úgy az (1) bekezdés szerint elszállított állatot részére vissza kell szolgáltatni, ellenkező esetben az állatvédelmi hatóság az állatot elkobozza. Az állatvédelmi hatóság gondoskodik az állat tulajdonjogának átruházásáról, ha ezt jogszabály kizárja vagy az eredménytelen, az állat végleges elhelyezéséről. Az állat a korábbi tulajdonosának, illetve korábbi tartási helyére nem adható ki. Ha az állat végleges elhelyezése csak rendszeres költségráfordítással biztosítható, a korábbi tulajdonos a jogsértés súlyától, ismétlődésétől függően legfeljebb 12 hónapra jutó költség fizetésére kötelezhető.”

A települési önkormányzat jegyzőjének az állatok védelmével, valamint az állatok nyilvántartásával kapcsolatos egyes feladat- és hatásköreiről szóló 245/1998. (XII. 31.) Kormányrendelet 4. § (1) bekezdése alapján a jegyző, az állatvédelmi és az állattartási szabályok megsértése esetén meghatározott cselekmény végzésére, türésére vagy abbahagyására kötelezheti az állattartót az állatok védelme érdekében.

Figyelemmel arra, hogy Kötelezett az Átv.-ben, illetve a külön jogszabályban foglalt rendelkezéseket nem vagy nem megfelelően teljesíti és ez által az állat vagy egészségét súlyosan veszélyezteti, a hatóság az ebek biztonságos helyre történő elszállításáról döntött, valamint kötelezi Kötelezettet, hogy amennyiben az ebeket továbbra is tartani szeretné, a jelen

döntésben megjelölt határidő alatt az állatvédelmi jogszabályoknak megfelelő ebtartási körülményekről gondoskodjon.

A Szankciótv. 3. § (1) bek. alapján „a közigazgatási szankciót alkalmazó hatóság a közigazgatási szankciók alkalmazásának fokozatossága érdekében – törvény vagy eredeti jogalkotói hatáskörben kiadott kormányrendelet eltérő rendelkezésének hiányában – a Közigazgatási Szankciók Nyilvántartásába (a továbbiakban: Nyilvántartás) bejegyzi azon döntés e törvényben meghatározott adatait, amely ellen kérelemre induló jogorvoslatnak már nincs helye.”

„A döntés részletes indoklása”

Fent leírtak alapján a hatóság a határozat rendelkező része szerint döntött. Amennyiben a rendelkező részben foglalt intézkedés elmarad, az Átv. 43. § (1) bek. alapján állatvédelmi bírság szabható ki Kötelezettel szemben.

Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 132. §-a, valamint 133. § (1) bekezdése alapján amennyiben a határozatban foglaltak teljesítése elmarad, a hatóság elrendeli a döntés végrehajtását.

A hatóság hatáskörét a fenti jogszabályi hivatkozások mellett a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 81. § (3) bekezdés a) pontja, a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 5. § (1) bek. f) pontja, 6. § (1) bek. b) pontja, illetékességét az Ákr. 16 §-a határozza meg.

A hatóság a határozatot a fenti jogszabályi hivatkozások, valamint az Ákr. 80. § (1) bekezdés, valamint 81. §-a alapján hozta meg.

A hatóság a jogorvoslatról szóló tájékoztatást az Átv. 46. §-a, az Ákr. 115. §-a, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 7. § (1) bekezdés a) pontja, 39. § (1) bekezdése, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 16. § (1) bek. c) pontja, 21. § (1) bek., az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 45/A. § (1) bekezdése, továbbá a bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvény alapján nyújtotta.

„Település, dátum”

„jegyző neve”

jegyző

Kapják:

- Kötelezett
- Irattár

5. MELLÉKLET – ÁLLATTARTÁSTÓL ELTILTÁS IRATMINTA

Fejléc: hatóság megnevezése

Ügyiratszám: Tárgy: „állattartó” állatvédelmi
Ügyintéző: ügye
Elérhetőség:

H a t á r o z a t

A „hivatal megnevezése” Jegyzője, mint állatvédelmi hatóság (a továbbiakban: hatóság) „irányítószám, település, utca, házszám” alatti lakost (a továbbiakban: Kötelezett) kötelezem, hogy jelen határozat kézhezvételétől számított hat hónapon belül Ft összegű állatvédelmi bírságot fizessen meg a jelen határozathoz mellékeltek csekken továbbá

a hatóság ezen határozat kézhezvételétől számított ... évre Kötelezettet az állattartástól eltiltja.

A hatóság a közigazgatási szankció alkalmazását a Közigazgatási Szankciók Nyilvántartásába bejegyzi.

A határozat megsértése esetén a hatóság elrendeli a határozat végrehajtását Kötelezett költségén, továbbá Kötelezettel szemben további állatvédelmi bírság kiszabására kerül sor.

Jelen határozattal szemben közigazgatási úton jogorvoslatnak helye nincs.

A határozat bírósági felülvizsgálatának van helye. A keresetlevelet jogszabálysértésre hivatkozással a hatósághoz a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani vagy ajánlott küldeményként postára adni. A keresetlevél alapján a hatóság döntését egy ízben módosíthatja vagy visszavonhatja, egyebekben a keresetlevelet az ügy irataival együtt tizenöt napon belül megküldi a „,.... Törvényszék” részére. Az első fokú közigazgatási határozat elleni jogorvoslat illetéke 30 000 Ft.

INDOKOLÁS

„Az eset körülményeinek részletesebb leírása”

„A megtett eljárási lépések részletes leírása”

„A tényállás tisztázása során feltárt jogszabálysértés részletes leírása”

„A megsértett jogszabályi rendelkezés behivatkozása”

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény (a továbbiakban: Átv.) 45/A. § alapján „az e törvényben foglaltak végrehajtását - feladat- és hatáskörében eljárva - az állatvédelmi hatóság, az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv, illetve a természetvédelmi hatóság ellenőrzi.”

Az Átv. 43. § (1) bek. szerint aki tevékenységével vagy mulasztásával az állatok védelmére, kíméletére vonatkozó jogszabály előírását megsérti vagy annak nem tesz eleget, magatartásának súlyához, ismétlődéséhez, és különösen az állatnak okozott sérelem jellegéhez, időtartamához igazodó mértékű állatvédelmi bírságot köteles fizetni.

A földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 6. § (1) bek. és az Átv. 43. § (2) bek. alapján jogosult a jegyző az állatvédelmi bírság kiszabására.

A közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Szankciótv.) 9. § (2) bek. b) pontja szerint „közigazgatási bírságot szab ki a közigazgatási hatósági eljárás során a hatóság, ha törvény vagy törvény felhatalmazása alapján önkormányzati rendelet bírság kiszabását teszi lehetővé, és a hatóság nem figyelmeztetés alkalmazásáról dönt”.

A Szankciótv. 10. § (4) bek. szerint „a hatóság mérlegelési jogkörében meghatározható közigazgatási bírságösszeg esetén a kiszabható közigazgatási bírság mértéke legfeljebb a törvényben, a kormányrendeletben vagy az önkormányzati rendeletben meghatározott közigazgatási bírságösszeg felső határának fele lehet, ha a Nyilvántartásba a hatósági eljárás megindításának napját megelőző három éven belül az ügyfél vonatkozásában közigazgatási bírság szankciót megállapító döntést nem jegyeztek be.” A 12. § szerint „a kiszabott közigazgatási bírság összege nem lehet alacsonyabb, mint az adók módjára történő végrehajtás szabályai szerinti legkisebb behajtható összeg.”

„Az állatvédelmi bírság kiszabásának részletes indoklása”

Az Átv. 43. § (1b) bek. szerint „az állatvédelmi bírság alapösszege hetvenötezer forint, ha az állatvédelmi bírság kiszabására okot adó jogsértés elszenvetője kedvtelésből tartott állat”. Az Átv. 43. § (2) bek. szerint „az állatvédelmi bírságot az állatvédelmi hatóság szabja ki”.

Az állatvédelmi bírságról szóló 244/1998. (XII. 31.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 2. § alapján

„(2) A bírság mértékének megállapításához a bírság alapösszegét - a jogsértés körülményeitől függően - meg kell szorozni az 1-4. melléklet szerinti szorzókkal.

(3) Több tényállás együttes fennállása esetén az egy táblázatban található szorzókat táblázatonként összeadva kell a mellékletre vonatkozó értéket megállapítani.

(4) A mellékletenként kapott szorzókat összeszorozva kapott számmal meg kell szorozni a bírság alapösszegét, amely által kapott szorzat a bírság mértéke.

(5) Amennyiben a bírság kiszabására okot adó jogsértés közvetlenül nem befolyásolja az állat jólétét vagy tíz vagy annál kevesebb gerinces állat egyedét érinti, úgy a 2. melléklet szerint alkalmazandó szorzó 1.

(6) Ha a jogsértést okozó cselekményt szándékosan követték el, az adott tényálláshoz tartozó legmagasabb szorzót vagy szorzókat kell alkalmazni.”

A Kormányrendelet 1. mellékletének ...) pontja alapján a bírság kiszabására okot adó jogsértés elszenvetője ... állat, a Kormányrendelet 1. mellékletének ...) pontja alapján a mulasztó ..., a Kormányrendelet 1. mellékletének 3. oszlopa alapján az alkalmazandó szorzó: ...-.... . A hatóság a ... szorzó alkalmazása mellett döntött, tekintettel arra, hogy...

A Kormányrendelet 2. § (5) bekezdése alapján amennyiben a bírság kiszabására okot adó jogsértés tíz vagy annál kevesebb gerinces állat egyedét érinti, úgy a Kormányrendelet 2. melléklete szerint alkalmazandó szorzó 1.

A Kormányrendelet 2. mellékletének ...) pontja alapján amennyiben a bírság kiszabására okot adó jogsértés tíznél több gerinces állat egyedét érinti, és ez a tartott populáció ..., az alkalmazandó szorzó: A hatóság a ... szorzó alkalmazása mellett döntött, tekintettel arra, hogy...

A Kormányrendelet 3. mellékletének ...) pontja alapján amennyiben "...", az alkalmazandó szorzó: 6.

A Kormányrendelet 4. mellékletének h) pontja alapján amennyiben az állattartó „az állat szökésének megakadályozásáról nem, vagy nem megfelelően gondoskodott”, az alkalmazandó szorzó:

A Kormányrendelet 2. § (4) bekezdése alapján a mellékletenként kapott szorzókat összeszorozva kapott számmal meg kell szorozni a bírság alapösszegét, amely által kapott szorzat a bírság mértéke: 75 000 x ... x ... x ... = Ft.

Az Átv. 43. § (9) bek. alapján „ha kedvtelésből tartott állat tartója az állatok védelmére vonatkozó jogszabályok vagy hatósági határozat rendelkezésének szándékos vagy ismételt megsértésével állatának maradandó egészségkárosodását vagy elpusztulását okozza, és a kedvtelésből tartott vagy a jövőben tartandó állat jóléte állatvédelmi bírság kiszabásával és az állatvédelmi képzésen való részvételre kötelezéssel sem biztosítható, az állatvédelmi hatóság - állatvédelmi bírság kiszabása mellett - az állattartót állat kedvtelésből való tartásától a jogsértés súlyától függően 2-8 évre eltiltja.

Figyelemmel arra, hogy ..., a hatóság Kötelezett az állattartástól 8 évre eltiltja.

A: Szankciótv. 3. § (1) bek. alapján „a közigazgatási szankciót alkalmazó hatóság a közigazgatási szankciók alkalmazásának fokozatossága érdekében – törvény vagy eredeti jogalkotói hatáskörben kiadott kormányrendelet eltérő rendelkezésének hiányában – a Közigazgatási Szankciók Nyilvántartásába (a továbbiakban: Nyilvántartás) bejegyzi azon döntés e törvényben meghatározott adatait, amely ellen kérelemre induló jogorvoslatnak már nincs helye.”

Fent leírtak alapján a hatóság a határozat rendelkező része szerint döntött. Amennyiben a rendelkező részben foglalt intézkedés elmarad, az Átv. 43. § (1) bek. alapján állatvédelmi bírság szabható ki Kötelezettel szemben.

Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 132. §-a, valamint 133. § (1) bekezdése alapján amennyiben a határozatban foglaltak teljesítése elmarad, a hatóság elrendeli a döntés végrehajtását.

A hatóság hatáskörét a fenti jogszabályi hivatkozások mellett a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 81. § (3) bekezdés a) pontja, a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 5. § (1) bek. f) pontja, 6. § (1) bek. b) pontja, illetékességét az Ákr. 16 §-a határozza meg.

A hatóság a határozatot a fenti jogszabályi hivatkozások, valamint az Ákr. 80. § (1) bekezdés, valamint 81. §-a alapján hozta meg.

A hatóság a jogorvoslatról szóló tájékoztatást az Átv. 46. §-a, az Ákr. 115. §-a, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 7. § (1) bekezdés a) pontja, 39. § (1) bekezdése, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 16. § (1) bek. c) pontja, 21. § (1) bek., az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 45/A. § (1) bekezdése, továbbá a bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvény alapján nyújtotta.

„Település, dátum”

**„jegyző neve”
jegyző**

Kapják:

- Kötelezett
- Irrattár

KÖZÖS ÜGYÜNK
AZ ÁLLATVÉDELEM
ALAPÍTVÁNY